



ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΛΗΡΩΜΩΝ



ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΜΠΕΛΟΟΙΝΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ



# ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ - ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΑΙΤΗΤΩΝ

ΕΘΝΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΟΥ  
ΑΜΠΕΛΟΟΙΝΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ (ΕΠΣΑ) 2014 - 2018

## Μέτρο ΣΑΠ 3α

Ενθάρρυνση της επενδυτικής  
δραστηριότητας και ενίσχυση της  
ανταγωνιστικότητας στον οινοποιητικό κλάδο

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΜΠΕΛΟΟΙΝΙΚΩΝ  
ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

5η Προκήρυξη

Ιανουάριος 2014

## ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Εισαγωγή / Νομική βάση .....	2
2. Σκοπός του Μέτρου .....	2
3. Χρηματοδότηση του Μέτρου.....	2
4. Δικαιούχοι .....	2
5. Περιοχές εφαρμογής.....	2
6. Περίοδος εφαρμογής .....	3
7. Επιλέξιμες επενδυτικές δράσεις.....	3
8. Φορέας υλοποίησης του Μέτρου .....	3
9. Γενικό πλαίσιο υλοποίησης του Μέτρου .....	4
10. Προϋποθέσεις συμμετοχής .....	4
11. Ύψος δημόσιας ενίσχυσης.....	6
12. Επιλέξιμες δαπάνες.....	6
13. Άλλες μη επιλέξιμες δαπάνες .....	9
14. Διευκρινίσεις .....	10
15. Αιτήσεις συμμετοχής .....	13
16. Διαδικασία εξέτασης αιτήσεων .....	14
17. Συμφωνία Δημόσιας Ενίσχυσης .....	17
18. Ολοκλήρωση των επενδυτικών δράσεων και αίτηση πληρωμής.....	17
19. Καταβολή της ενίσχυσης .....	18
20. Ποινές / Κυρώσεις .....	19
21. Εκ των υστέρων έλεγχος βάσει του Κανονισμού (ΕΚ) 485/2008 .....	21
22. Παρατυπίες .....	22
23. Ενστάσεις.....	24
24. Ηλεκτρονική Ενημέρωση.....	24
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι - ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΩΝ ΑΙΤΗΣΕΩΝ.....	25
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ - ΣΥΣΤΑΣΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ.....	30
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ - ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΑΜΠΕΛΟΟΙΝΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ .....	36
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙV - ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ — ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ .....	43
ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΙΣ ΚΡΑΤΙΚΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΣΩΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V - ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ .....	60
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI – ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ .....	69

## 1. Εισαγωγή / Νομική βάση

Το Μέτρο εφαρμόζεται δυνάμει του άρθρου 12 των περί Συμβουλίου Αμπελοοινικών Προϊόντων Νόμων του 2004 – 2007 και του κανονισμού (ΕΕ) 1308/13 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, για τη θέσπιση κοινής οργάνωσης των αγορών γεωργικών προϊόντων και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΟΚ) αριθ. 922/72, (ΕΟΚ) αριθ. 234/79, (ΕΚ) αριθ. 1037/2001 και (ΕΚ) αριθ. 1234/2007 του Συμβουλίου.

## 2. Σκοπός του Μέτρου

Το Μέτρο στοχεύει στην ενθάρρυνση της επενδυτικής δραστηριότητας μέσω της παροχής στήριξης για υλικές ή άυλες επενδύσεις σε εγκαταστάσεις επεξεργασίας, υποδομές οινοποιίας ή/και εμπορίας οίνων, οι οποίες βελτιώνουν τις συνολικές επιδόσεις των επιχειρήσεων και ενισχύουν την ανταγωνιστικότητα στον οινοποιητικό κλάδο. Οι επενδύσεις σχετίζονται με την παραγωγή ή/και την εμπορία των προϊόντων που καλύπτει το Παράρτημα VII, Μέρος II του κανονισμού (ΕΕ) 1308/2013 και την ανάπτυξη νέων προϊόντων, διεργασιών και τεχνολογιών που συνδέονται με τα προϊόντα του εν λόγω Παραρτήματος.

## 3. Χρηματοδότηση του Μέτρου

Το Μέτρο χρηματοδοτείται 100% από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ) και περιλαμβάνεται στον Πρώτο Πυλώνα της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής (ΚΓΠ). Το Μέτρο περιλαμβάνεται στο Εθνικό Πρόγραμμα Στήριξης του Αμπελοοινικού τομέα (ΕΠΣΑ) συνολικής κοινοτικής χρηματοδότησης €23,23 εκατομμυρίων που αφορά την περίοδο 16 Οκτωβρίου 2013 – 15 Οκτωβρίου 2018 (Παράρτημα VI (ΕΕ) 1308/2013).

## 4. Δικαιούχοι

Δικαιούχοι των χρηματοδοτικών ενισχύσεων που θα παραχωρούνται μέσω του Μέτρου είναι επιχειρήσεις που παράγουν ή/και εμπορεύονται αποκλειστικά τα προϊόντα που παράγουν οι εταίροι τους και εμπίπτουν στις ακόλουθες κατηγορίες:

- **Κατηγορία Δικαιούχων Α:** Πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις που ανήκουν στην κατηγορία των ΜΜΕ όπως αυτές ορίζονται στη Σύσταση της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων με ημερομηνία 06/05/2003 και αριθμό 2003/361/Ε (βλέπε Παράρτημα II).
- **Κατηγορία Δικαιούχων Β:** Επιχειρήσεις οι οποίες δεν καλύπτονται από τον Τίτλο I, άρθρο 2, παράγραφος 1, της εν λόγω Σύστασης, οι οποίες απασχολούν λιγότερους από 750 υπαλλήλους ή έχουν ετήσιο κύκλο εργασιών μικρότερο των 200 εκατομμυρίων ευρώ.

## 5. Περιοχές εφαρμογής

Η υλοποίηση των επενδύσεων πρέπει να γίνει στην επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας στην οποία ασκείται αποτελεσματικός έλεγχος από το Κράτος, πλην των περιπτώσεων που περιγράφονται στην παράγραφο 12.1(ix).

## 6. Περίοδος εφαρμογής

Η εφαρμογή της παρούσας προκήρυξης θα καλύπτει την οικονομική περίοδο 16/10/2013-15/10/2018. Η πρόσκληση για υποβολή αιτήσεων θα γίνει για την περίοδο 15/01/2014 – 28/02/2014.

## 7. Επιλέξιμες επενδυτικές δράσεις

- (i) Η κατασκευή, η απόκτηση συμπεριλαμβανομένης της μίσθωσης, ή η βελτίωση ακίνητων περιουσιακών στοιχείων.
- (ii) Η αγορά ή η χρηματοδοτική μίσθωση (lease-purchase) καινούργιων μηχανημάτων, εξοπλισμού και λογισμικού, με ανώτατο όριο την αγοραία αξία του στοιχείου. Άλλα έξοδα τα οποία συνδέονται με τη σύμβαση μίσθωσης, όπως το περιθώριο κέρδους του εκμισθωτή, τα έξοδα αναχρηματοδότησης τόκων, τα γενικά έξοδα και τα ασφάλιστρα δεν είναι επιλέξιμες δαπάνες.
- (iii) Τα γενικά έξοδα που συνδέονται με τις επιλέξιμες δαπάνες όπως αυτές αναλύονται στις παρ. 12.1 – 12.3 και οι οποίες υλοποιούνται στα πλαίσια των δράσεων 7(i) και 7(ii) όπως αμοιβές αρχιτεκτόνων, μηχανικών, και εμπειρογνομόνων, κόστη εκπόνησης μελετών, απόκτησης διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και αδειών εκμετάλλευσης/χρήσης, υπό την προϋπόθεση ότι αφορούν τα υπό αναφορά ενσώματα περιουσιακά στοιχεία και συνολικά δεν θα υπερβαίνουν το 12% της αξίας τους.
- (iv) Έξοδα ανάπτυξης νέων μεθόδων, διεργασιών και τεχνολογιών. Τα έξοδα ανάπτυξης νέων προϊόντων, διεργασιών και τεχνολογιών τα οποία αφορούν προκατασκευαστικές εργασίες όπως σχεδιασμό, ανάπτυξη προϊόντων, διεργασίας ή τεχνολογίας και δοκιμές, όπως και τις ενσώματες ή και άυλες επενδύσεις που συνδέονται με τα προϊόντα αυτά, πριν από τη χρήση των νέων αναπτυχθέντων προϊόντων, διεργασιών και τεχνολογιών, για εμπορικούς σκοπούς.

## 8. Φορέας υλοποίησης του Μέτρου

Οι αιτήσεις θα παραληφθούν από το ΣΑΠ, όμως δυνατόν η εξέταση τους να γίνει από το Τμήμα Γεωργίας του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος. Η τελική έγκριση, η καταβολή και η λογιστική καταχώρηση της πληρωμής γίνεται από τον ΚΟΑΠ.

Συγκεκριμένα το ΣΑΠ αναλαμβάνει:

- (i) Την ενημέρωση και πληροφόρηση των ενδιαφερομένων αναφορικά με όλα τα θέματα που σχετίζονται με το Μέτρο.
- (ii) Τη διανομή του αναγκαίου υλικού.
- (iii) Την οργάνωση της απαραίτητης υποδομής και την παραλαβή, ταξινόμηση και καταχώριση των αιτήσεων, τον έλεγχο των τυπικών προϋποθέσεων συμμετοχής και των απαιτούμενων παραστατικών.

- (iv) Την αξιολόγηση και ένταξη των αιτήσεων στο Μέτρο.
- (vi) Τη διενέργεια επιτόπιων (φυσικών) ελέγχων.
- (vii) Την παρακολούθηση της πορείας υλοποίησης και ολοκλήρωσης των επενδυτικών δράσεων και τη διεκπεραίωση των διαδικασιών έγκρισης αιτημάτων πληρωμής.
- (viii) Την παρακολούθηση των επιχορηγηθέντων επιχειρήσεων για μια πενταετία (στην περίπτωση των μηχανημάτων), ή μια δεκαετία (στην περίπτωση των κτηρίων).

Οι αξιολογήσεις και βαθμολογήσεις των υποβαλλομένων αιτήσεων θα διενεργούνται από **Επιτροπή Αξιολόγησης** την οποία θα απαρτίζουν υπάλληλοι του ΣΑΠ και του ΚΟΑΠ.

Η Επιτροπή μπορεί, όποτε κρίνει απαραίτητο, να μισθώνει υπηρεσίες τρίτων με εξειδικευμένες γνώσεις.

Συγκεκριμένα ο ΚΟΑΠ αναλαμβάνει μεταξύ άλλων τον έλεγχο και τη συνεχή επίβλεψη του ΣΑΠ για την ορθή εφαρμογή των εσωτερικών διαδικασιών που αναφέρονται στο εγχειρίδιο διαδικασιών.

## **9. Γενικό πλαίσιο υλοποίησης του Μέτρου**

Τα στάδια υλοποίησης του Μέτρου είναι:

- (i) Η δημόσια πρόσκληση υποβολής αιτήσεων για συμμετοχή στο Μέτρο, η οποία ανακοινώνεται από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης.
- (ii) Η εξέταση, αξιολόγηση και βαθμολόγηση των υποβαλλόμενων προτάσεων σύμφωνα με τις διατάξεις του Μέτρου.
- (iii) Η ένταξη των αιτήσεων που θα επιλεγούν στο Μέτρο, σύμφωνα και με το διαθέσιμο κονδύλι.
- (iv) Η υπογραφή Συμφωνίας Δημόσιας Ενίσχυσης.
- (v) Η υποβολή αιτημάτων καταβολής της ενίσχυσης και ο έλεγχος υλοποίησης των επενδύσεων.
- (vi) Η αποστολή των εγκριμένων αιτημάτων πληρωμής στον ΚΟΑΠ για τον τελικό έλεγχο τους, την καταβολή της ενίσχυσης και τη λογιστική καταχώρηση των χρηματοδοτικών πράξεων.

## **10. Προϋποθέσεις συμμετοχής**

- (i) Δικαίωμα συμμετοχής στο Μέτρο έχουν οι επιχειρήσεις που ορίζονται ως δικαιούχοι στην παράγραφο 4.

- (ii) Κάθε πρόσωπο, νομικό ή φυσικό, υποβάλλει, για κάθε προκήρυξη, μία αίτηση συμμετοχής μόνο.
- (iii) Μαζί με την αίτηση θα πρέπει να υποβάλλονται τα απαιτούμενα παραστατικά που καθορίζονται στο έντυπο αίτησης και όπου απαιτείται, τεchnοοικονομική μελέτη που να έχει εκπονηθεί από επαγγελματικό γραφείο το οποίο ειδικεύεται στον τομέα αυτό (π.χ. μέλος του Συνδέσμου Εγκεκριμένων Λογιστών Κύπρου κλπ). Διευκρινίζεται ότι τα απαιτούμενα παραστατικά που έχουν ημερομηνία λήξης, για να γίνουν αποδεκτά θα πρέπει να έχουν ισχύ και μετά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης.
- (v) Διευκρινίζεται ότι δεν θα επιτρέπεται η χορήγηση ενίσχυσης σε προβληματικές επιχειρήσεις κατά την έννοια των κοινοτικών κατευθυντήριων γραμμών όσον αφορά κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων (Ε.Ε. C244, ημερομηνίας 01.10.2004 – ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV).
- (vi) Αιτήσεις από επιχειρήσεις που έχουν υποχρέωση να είναι εγγεγραμμένες στο Φόρο Προστιθέμενης Αξίας και δεν τεκμηριώνουν την εγγραφή τους δεν θα γίνονται αποδεκτές.
- (vii) Οι υφιστάμενες επιχειρήσεις, θα πρέπει να έχουν πιστοποιητικό εγγραφής σύμφωνα με τους περί Εργοστασίων Νόμους του 1956 -1996. Οι νέες επιχειρήσεις θα το υποβάλλουν μετά την ολοκλήρωση του επενδυτικού τους έργου, εντός πέντε ετών από την ημερομηνία του επιτόπιου έλεγχου στη βάση του οποίου διαπιστώνεται η ολοκλήρωση των επενδύσεων. Σε περίπτωση που το εν λόγω πιστοποιητικό δεν υποβληθεί εντός της πενταετίας και για λόγους που δεν οφείλονται στην αρμόδια αρχή έκδοσης του, τότε το ολικό ποσό της ενίσχυσης θα επιστρέφεται στον ΚΟΑΠ, προσαυξημένο με το επιτόκιο που προνοείται από τη σχετική κοινοτική νομοθεσία.
- (viii) Επιχειρήσεις που δεν κατέχουν πιστοποιητικό υγειονομικής κατάστασης από το Διευθυντή Ιατρικών Υπηρεσιών και Δημόσιας Υγείας, δεν έχουν δικαίωμα υποβολής αίτησης, εκτός αν η προγραμματιζόμενη επένδυση αποσκοπεί, μεταξύ άλλων, στην εκπλήρωση υποχρεώσεων για σκοπούς εξασφάλισης του εν λόγω πιστοποιητικού.
- (ix) Αιτήσεις από επιχειρήσεις που δεν συμμορφώνονται με τους περί Τροφίμων (Έλεγχος και Πώληση) Νόμους 1996 έως (αρ. 2) του 2011 καθώς και με τους περί Ελέγχου της Ρύπανσης των Νερών Νόμους και του Εδάφους Νόμους του 2002 έως το 2009 δεν θα γίνονται αποδεκτές.
- (x) Οι επιχειρήσεις πρέπει να τηρούν τις υποχρεώσεις υποβολής δηλώσεων παραγωγής και αποθεμάτων και τα προβλεπόμενα βιβλία με βάση τις διατάξεις του κανονισμού (ΕΚ) 436/2009.
- (xi) Καμία εργασία δεν μπορεί να τύχει στήριξης αν έχει συμπεριληφθεί για στήριξη στο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης της Κυπριακής Δημοκρατίας δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) 1698/2005.

## 11. Ύψος δημόσιας ενίσχυσης

Το ανώτατο ποσοστό της ενίσχυσης ανέρχεται στο 40% των επιλέξιμων δαπανών για την κατηγορία Δικαιούχων Α και στο 20% των επιλέξιμων δαπανών για την κατηγορία Δικαιούχων Β.

Το ΣΑΠ σε πλήρη συνεργασία με τον ΚΟΑΠ έχει το δικαίωμα, υπό το φως των αιτήσεων που θα υποβληθούν και του ετήσιου προϋπολογισμού, να εγκρίνει την καταβολή ενίσχυσης σε ποσοστό μικρότερο του πιο πάνω ανώτατου ποσοστού ενίσχυσης με τρόπο που να εξασφαλίζεται η ισότιμη μεταχείριση των αιτητών.

## 12. Επιλέξιμες δαπάνες

Οι δαπάνες που αφορούν τις επιλέξιμες επενδυτικές δράσεις όπως αναφέρονται στην παράγραφο 7, αποτελούνται από τις πιο κάτω:

12.1 Η κατασκευή, η απόκτηση συμπεριλαμβανομένης της μίσθωσης, ή η βελτίωση ακίνητων περιουσιακών στοιχείων ως ακολούθως:

- (i) Δημιουργία-ανέγερση νέων κτιριακών εγκαταστάσεων. Σε περίπτωση που η ανέγερση διενεργείται σε ακίνητο που δεν ανήκει στον αιτητή, τότε απαιτείται συμφωνία μίσθωσης του ακινήτου μεταξύ του αιτητή και του ιδιοκτήτη του ακινήτου για περίοδο η οποία λήγει τουλάχιστο σε 25 έτη από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης.
- (ii) Αγορά κτιρίων και υποστατικών (συμπεριλαμβανομένης της μίσθωσης για περίοδο η οποία λήγει τουλάχιστο σε 25 έτη από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης) από τρίτους και μετατροπή τους σε οينوποιητικές μονάδες ή σε σημεία εμπορίας, συμπεριλαμβανομένης της αξίας της γης σε ποσοστό που δεν υπερβαίνει το 10% του συνόλου της δαπάνης.
- (iii) Κατασκευή, μετατροπή, επέκταση, βελτίωση της αισθητικής, εκσυγχρονισμός ή συντήρηση υφιστάμενων κτιριακών υποδομών ή δημιουργία συμπληρωματικών υποδομών με στόχο την ενίσχυση και αναβάθμιση της οينوποιητικής, οινοτουριστικής και εμπορικής δραστηριότητας.
- (iv) Έργα υποδομής για τη διαμόρφωση, ανάπλαση και εξωραϊσμό του περιβάλλοντα χώρου, με στόχο τη βελτίωση της επισκεψιμότητας των οينوποιητικών μονάδων.
- (v) Υποδομές για ηλεκτρομηχανολογικές και υδραυλικές εγκαταστάσεις, μέτρα πυρασφάλειας, κλιματισμού, εξαερισμού και λοιπών εξοπλισμών.
- (vi) Υποδομές για εγκατάσταση συστημάτων προστασίας του περιβάλλοντος, μείωσης της ρύπανσης και εξοικονόμησης νερού και ενέργειας, καθώς και συστήματα ασφάλειας και υγιεινής.
- (vii) Δημιουργία/διαμόρφωση ή επέκταση εργαστηρίων ποιοτικού ελέγχου. Απαραίτητη προϋπόθεση είναι η τήρηση των κανόνων ασφάλειας και υγιεινής στους εργαστηριακούς χώρους, όπως αυτοί καθορίζονται

από την σχετική νομοθεσία «Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην εργασία Νόμοι του 1996 μέχρι 2011» και «Ο περί Χημικών Ουσιών Νόμος του 2010 Ν.78(Ι)2010».

- (viii) Στις περιπτώσεις ιδιοκατασκευών, όπου ο ίδιος ο αιτητής αναλαμβάνει την υλοποίηση μέρους ή και του συνόλου των κατασκευαστικών έργων, είτε ως φυσικό πρόσωπο είτε μέσω νομικού προσώπου, στο οποίο συμμετέχει και ο ίδιος ως μέτοχος ή ως μέλος της διεύθυνσης/ διοίκησης, ως επιλέξιμη δαπάνη θα λογίζεται μόνο το κόστος των υλικών κατασκευής. Το ποσό που αφορά τις υπόλοιπες υπηρεσίες θα μπορεί να λογιστεί ως επιλέξιμο, υπό την προϋπόθεση ότι θα επιβεβαιώνεται από ανεξάρτητο εμπειρογνώμονα μέλος του ΕΤΕΚ, ο οποίος θα επιλέγεται από το ΣΑΠ και το κόστος των υπηρεσιών του θα καταβάλλεται από τον αιτητή. Το ΣΑΠ, κατά την κρίση του δικαιούται να ζητήσει και δεύτερη επιβεβαίωση, από διαφορετικό εμπειρογνώμονα μέλος του ΕΤΕΚ, τον οποίο και πάλι θα επιλέγει, το κόστος των υπηρεσιών του οποίου θα επιβαρύνεται και πάλι ο αιτητής. Σημειώνεται επίσης ότι, για το κόστος των υπηρεσιών αυτών θα πρέπει να εκδίδονται όλα τα νόμιμα αποδεικτικά παραστατικά (τιμολόγια, αποδείξεις κλπ).
- (ix) Κτηριακές υποδομές εμπορίας, σημείων πώλησης, διανομής και εκθεσιακών χώρων, συμπεριλαμβανόμενου του απαιτούμενου εξοπλισμού, σε οποιοδήποτε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Νοείται ότι οποιεσδήποτε οικοδομικές εργασίες, μετατροπές και επεκτάσεις, θα γίνονται αποδεκτές για σκοπούς ενίσχυσης μόνο εφόσον εξασφαλίζονται όλες οι σχετικές άδειες.

Για επενδύσεις σε κτιριακές εγκαταστάσεις απαιτείται να προσκομίζονται όλα τα διατακτικά του αρχιτέκτονα του έργου ώστε να επιβεβαιώνεται:

- ότι η επιδότηση γίνεται βάσει του ποσοστού υλοποίησης των κτιριακών εγκαταστάσεων που πιστοποιεί ο αρχιτέκτονας,
  - ότι στην προσφορά του εργολάβου/υπεργολάβου (όπου προσκομίζεται) δίνεται αναλυτική περιγραφή των εργασιών που θα εκτελεστούν και το κόστος για κάθε εργασία και
  - ότι η τιμολόγηση του εργολάβου / υπεργολάβων γίνεται βάσει των τιμών προσφοράς/σύμβασης για να επιβεβαιώνεται η επιλεξιμότητα των εργασιών που εκτελέστηκαν.
- τιμολόγια όπου η περιγραφή των παρεχόμενων υπηρεσιών είναι πολύ γενική και ειδικότερα όταν αυτά δεν συνοδεύονται με περαιτέρω ανάλυση π.χ. διατακτικό του αρχιτέκτονα, δεν θα γίνονται αποδεκτά για επιδότηση.**

Για σκοπούς ελέγχου και τεκμηρίωσης των έργων που υλοποιούνται, το ΣΑΠ δύναται να μισθώνει υπηρεσίες ανεξάρτητου εμπειρογνώμονα, μέλους του ΕΤΕΚ, το κόστος των υπηρεσιών του οποίου θα καταβάλλεται από τον αιτητή.



Τα πιο κάτω, δεν αποτελούν επιλέξιμες δαπάνες:

- (i) Αγορές από φυσικά πρόσωπα που συνδέονται υπό την έννοια του άρθρου 33 του Περί φορολογίας του εισοδήματος Νόμου του 2002 [118(I)/2002].
- (ii) Συνήθεις οικοδομικές εργασίες συντήρησης, επιδιόρθωσης και αντικατάστασης μη κεφαλαιουχικής φύσης.
- (iii) Κατασκευή και διαμόρφωση κήπου.
- (iv) Υποδομές διανυκτέρευσης.
- (v) Ανταλλαγή προϊόντων.
- (vi) ΦΠΑ.

12.2 Η αγορά ή η χρηματοδοτική μίσθωση (lease-purchase) καινούργιων μηχανημάτων, επίπλωσης, εξοπλισμού, μηχανολογικού και μηχανογραφικού εξοπλισμού, συστημάτων και εφαρμογών πληροφορικής και εμπορικών οχημάτων για χρήση:

- (i) Στις δραστηριότητες μεταφοράς και αποθήκευσης πρώτων υλών και προϊόντων, συμπεριλαμβανόμενων ανυψωτικών μηχανημάτων, ψυγείων και ψυκτικών θαλάμων.
- (ii) Στην παραγωγή, επεξεργασία, συσκευασία, αποθήκευση και παλαίωση εντός του χώρου της επιχείρησης.
- (iii) Στον εργαστηριακό ή άλλο έλεγχο ποιότητας ή/και ιχνηλασιμότητας των υλών και των τελικών προϊόντων.
- (iv) Στη συμμόρφωση με τα πρότυπα των τροφίμων (IFS, BRC, ISO 22000, HACCP).
- (vii) Στους χώρους γευστολόγησης, εμπορίας, σημείων πώλησης, διανομής, προβολής και εκθεμάτων, εντός ή εκτός των οινοποιείων.
- (viii) Στην εγκατάσταση ή βελτίωση δικτύων διανομής.
- (ix) Στη διοίκηση, οργάνωση και εμπορία, συμπεριλαμβανόμενης της ανάπτυξης τεχνολογιών πληροφοριών και επικοινωνιών (ΤΠΕ) και εφαρμογών ηλεκτρονικού εμπορίου.
- (x) Στις ηλεκτρομηχανολογικές και υδραυλικές εγκαταστάσεις και σε λοιπές εφαρμογές, όπως για τον κλιματισμό, τον εξαερισμό και τα μέτρα πυρασφάλειας.
- (xi) Στην προστασία του περιβάλλοντος, στη μείωση της ρύπανσης, στην εξοικονόμηση νερού και ενέργειας και στη διασφάλιση της υγιεινής.

Σημειώνεται ότι η ανακαίνιση - συντήρηση δεξαμενών αποθήκευσης αποτελεί επιλέξιμη δαπάνη.

Τα πιο κάτω, δεν αποτελούν επιλέξιμες δαπάνες:

- (i) Μεταχειρισμένα ή επισκευασμένα μηχανήματα και εξοπλισμός ή/και ανταλλακτικά για επιδιόρθωση υφιστάμενων μηχανημάτων.
- (ii) Αναλώσιμα εργαλεία και εξαρτήματα.
- (iii) Αυτοτελές μηχάνημα ή εργαλείο ή άλλος εξοπλισμός του οποίου η αξία είναι χαμηλότερη των €250.
- (iv) Μεγάλα περονοφόρα οχήματα (fork-lifts), το μέγεθος των οποίων καταδεικνύει πιθανή αξιοποίηση τους πέραν των αναγκών του οιοποποιείου.
- (v) Επενδύσεις απλής αντικατάστασης υφιστάμενου εξοπλισμού και μηχανημάτων που δεν βελτιώνουν / αναβαθμίζουν την οιοποποιητική και εμπορική δραστηριότητα.
- (vi) ΦΠΑ.

### 12.3 Επένδυση στην τεχνογνωσία

Σημαίνει κάθε επένδυση για την απόκτηση δικαιωμάτων ευρεσιτεχνίας, άδειας εκμετάλλευσης, τεχνογνωσίας ή τεχνικών γνώσεων που δεν είναι κατοχυρωμένες με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας.

Για τις πιο πάνω επενδύσεις, απαιτείται η υποβολή επίσημων εγγράφων και αποδεικτικών στοιχείων για το πραγματικό κόστος αγοράς της τεχνογνωσίας.

### 12.4 Αναλυτικός κατάλογος επιλέξιμων δαπανών με βάση τις κατευθυντήριες γραμμές που εξέδωσε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή βρίσκεται στο Παράρτημα V.

## 13. Άλλες μη επιλέξιμες δαπάνες

- Δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν πριν από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης ή/και μετά την καταληκτική ημερομηνία ολοκλήρωσης των επενδυτικών δράσεων που αναφέρεται στη Συμφωνία Δημόσιας Ενίσχυσης.
- Χρεωστικοί τόκοι.

## 14. Διευκρινίσεις

Επενδύσεις που δύναται να λάβουν ενίσχυση θα πρέπει να έχουν υλοποιηθεί μετά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης και προ ή κατά την καταληκτική ημερομηνία ολοκλήρωσής τους (αποδεικτικό στοιχείο προσδιορισμού της ημερομηνίας υλοποίησης της επένδυσης αποτελεί η ημερομηνία που φέρει το τιμολόγιο). Σημειώνεται ότι η έναρξη υλοποίησης των επενδύσεων δε δεσμεύει με κανένα τρόπο την τελική απόφαση του ΣΑΠ ή/και του ΚΟΑΠ σε σχέση με την αίτηση. Απαραίτητα αποδεικτικά έγγραφα εξόφλησης των τιμολογίων και εξακρίβωσης των ημερομηνιών πληρωμής, αποτελούν οι καταστάσεις τραπεζικών λογαριασμών του δικαιούχου. Προκαταβολές που δίνονται για αγορά μηχανημάτων ή/και εξοπλισμού μετά την ημερομηνία προκήρυξης του Μέτρου και πριν από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης, θα γίνονται αποδεκτές.

Σε περιπτώσεις αιτήσεων που αφορούν οικοδομικές εργασίες, η υλοποίηση των οποίων άρχισε προ της υποβολής της αίτησης, πρέπει να υποβάλλεται υπεύθυνη δήλωση υπογραμμένη τόσο από τον αιτητή όσο και από τον αρχιτέκτονα/πολιτικό μηχανικό του έργου, στην οποία να γίνεται λεπτομερής περιγραφή των υλοποιηθείσων εργασιών, μαζί με αναλυτική κατάσταση περιγραφής του κόστους τους. Διευκρινίζεται ότι οι εν λόγω δαπάνες δεν θα θεωρούνται ως επιλέξιμες.

Το ύψος της δαπάνης για την απόκτηση (αγορά) ή την ανέγερση κτιρίων και υποστατικών, θα υπολογίζεται λαμβάνοντας υπόψη τα εξοφλημένα τιμολόγια και τις αποδείξεις εξόφλησης και εν πάση περίπτωση, δεν θα υπερβαίνει τα €1.200 ανά τετραγωνικό μέτρο καλυμμένου χώρου.

Επιπλέον, τόσο για καινούργια οينوποιεία όσο και υφιστάμενα, δύναται να θεωρούνται επιλέξιμες οι δαπάνες:

- Για έργα υποδομής για τη διαμόρφωση, ανάπλαση και εξωραϊσμό του περιβάλλοντα χώρου, με στόχο τη βελτίωση της επισκεψιμότητας, για ποσό που δεν θα υπερβαίνει τα €80 ανά τετραγωνικό μέτρο.
- Για κατασκευή εξωτερικών τοίχων αντιστήριξης, για ποσό που δεν θα υπερβαίνει τα €350 ανά τετραγωνικό μέτρο.

Το ύψος της δαπάνης για έργα υποδομής για τη βελτίωση της αισθητικής και του εκσυγχρονισμού υφιστάμενων κτιριακών υποδομών, με στόχο την αναβάθμιση της επισκεψιμότητάς τους, δε θα υπερβαίνει τα €200 ανά τετραγωνικό μέτρο.

Για όλες τις δαπάνες, απαραίτητα παραστατικά θεωρούνται τα εξοφλημένα τιμολόγια και οι αποδείξεις εξόφλησης. Συστήνεται να προσκομίζονται όλα τα αποδεικτικά έγγραφα που σχετίζονται με μια εμπορική πράξη ώστε να δίδεται πλήρης εικόνα της κάθε συναλλαγής.

Τιμολόγια που θα εκδίδονται από κυπριακές επιχειρήσεις - προμηθευτές μηχανημάτων, εξοπλισμού και υπηρεσιών που δεν είναι εγγεγραμμένες στο Φ.Π.Α (όπου η νομοθεσία απαιτεί την εγγραφή τους), δε θα γίνονται αποδεκτά.

Το κόστος των μηχανημάτων και του εξοπλισμού πάνω στο οποίο θα υπολογίζεται η ενίσχυση, σημαίνει την τιμή CIF (Cost, Insurance and Freight – Αξία, Ασφάλεια και Ναύλος) όταν αυτά εισάγονται από άλλη χώρα από την ίδια την επιχείρηση, ή την τιμή αγοράς (τιμολογίου) όταν αυτά αγοράζονται από την εγχώρια αγορά.

Σε περιπτώσεις όπου η αγορά έχει γίνει σε νόμισμα άλλο από το ευρώ, η ισοτιμία που θα ισχύει είναι η συναλλαγματική ισοτιμία της 1<sup>ης</sup> Ιανουαρίου του έτους κατά το οποίο έχει ληφθεί η απόφαση για επιδότηση της συγκεκριμένης δαπάνης.

Νοείται ότι η πιστοποίηση υλοποίησης όλων των επενδύσεων θα γίνεται και με επιτόπιο φυσικό έλεγχο που θα διενεργείται στα υποστατικά των επιχειρήσεων.

Οι επενδύσεις αφορούν συγκεκριμένα μηχανήματα, εξοπλισμό, επίπλωση, εμπορικά οχήματα, μηχανολογικό και μηχανογραφικό εξοπλισμό, συστήματα και εφαρμογές πληροφορικής και κτιριακές υποδομές και δεν μπορούν να διαφοροποιούνται ή να αντικαθίστανται κατά την πορεία υλοποίησης τους, εκτός εάν πρόκειται για επενδύσεις ίδιων ή/και υπέρτερων προδιαγραφών και αποδεικνύεται ότι προσθέτουν μεγαλύτερη οικονομική ή/και λειτουργική αξία στην οιοποιητική δραστηριότητα. Σε μια τέτοια περίπτωση θα πρέπει, πριν από κάθε επενδυτική πράξη, να υποβάλλεται σχετικό αίτημα στο ΣΑΠ για εξέταση και έγκριση ή απόρριψη του. **Διευκρινίζεται ότι χωρίς την έγκριση του ΣΑΠ, δεν θα επιτρέπεται καμία τροποποίηση.**

Κατά παρέκκλιση, όσον αφορά την κατασκευή ή βελτίωση ακίνητων περιουσιακών στοιχείων, τυχόν τροποποιήσεις/βελτιώσεις οι οποίες δεν είχαν προγραμματισθεί πριν την έναρξη της επένδυσης, αλλά η διεκπεραίωση τους κρίθηκε αναγκαία κατά τη διάρκεια υλοποίησης της, **θα απαιτείται η εκ των προτέρων ενημέρωση του ΣΑΠ** (αλλά όχι η έγκριση), υπό την προϋπόθεση ότι δύναται να εξασφαλισθεί πολεοδομική άδεια και ότι οι επιπλέον εργασίες ή διαφοροποιήσεις είναι ελέγξιμες. Σε τέτοιες περιπτώσεις τροποποιήσεων, θα πρέπει να υπάρχει βεβαίωση από τον αρχιτέκτονα/πολιτικό μηχανικό του ΣΑΠ ότι αυτές οι τροποποιήσεις δεν θα επηρεάσουν την έκδοση τροποποιητικής άδειας από την αρμόδια αρχή.

Σε περιπτώσεις όπου γίνονται τροποποιήσεις στα αρχικά εγκριμένα αρχιτεκτονικά σχέδια και ο δικαιούχος δεν έχει εξασφαλίσει τις απαραίτητες τροποποιητικές άδειες μέχρι την ημερομηνία πληρωμής της ενίσχυσης, πρέπει να υπογράψει υπεύθυνη δήλωση με την οποία θα αναλαμβάνει δέσμευση για προσκόμιση των εν λόγω αδειών εντός πέντε ετών από την ημερομηνία του επιτόπιου έλεγχου στη βάση του οποίου διαπιστώνεται η ολοκλήρωση των επενδύσεων. Σε περίπτωση που οι τροποποιητικές άδειες δεν εκδοθούν εντός της πενταετίας και για λόγους που δεν οφείλονται στην αρμόδια αρχή έκδοσής τους, τότε το ολικό ποσό της ενίσχυσης θα επιστρέφεται στον ΚΟΑΠ, προσαυξημένο με το επιτόκιο που προνοείται από τη σχετική κοινοτική νομοθεσία.

Οι αρχιτέκτονες/πολιτικοί μηχανικοί με τους οποίους συνεργάζεται το ΣΑΠ θα σημειώνουν ξεκάθαρα τέτοιες περιπτώσεις στις εκθέσεις επιτόπιων ελέγχων, ώστε αυτές να τυγχάνουν εκ των υστέρων παρακολούθησης από το ΣΑΠ και τον ΚΟΑΠ.

Ο δικαιούχος δύναται να αιτηθεί για υπέρβαση της εγκριθείσας δαπάνης σε ποσοστό μέχρι και 10% για κάθε επένδυση ξεχωριστά για μηχανήματα/εξοπλισμό και σε ποσοστό μέχρι και 15% για οικοδομικές εργασίες/κτιριακές υποδομές το οποίο θα υπολογίζεται στο σύνολο των εγκριμένων επενδύσεων, για τις επενδυτικές δράσεις που υλοποιεί επακριβώς όπως περιγράφονται στην Συμφωνία Δημόσιας Ενίσχυσης, υπό την προϋπόθεση ότι θα έχει την εκ των προτέρων έγκριση του ΣΑΠ.

Σε περίπτωση που ο δικαιούχος αποφασίσει να προχωρήσει στην αγορά/ υλοποίηση άλλης/άλλων από την/τις εγκριθείσα/σες επενδύσεις ιδίων ή υπέρτερων προδιαγραφών, οφείλει να ειδοποιήσει εγγράφως εκ των προτέρων το ΣΑΠ και να λάβει σχετική έγκριση. Σε περίπτωση που το αίτημα εγκριθεί, η δαπάνη για τις νέες επενδύσεις δύναται να υπερβαίνει τη δαπάνη των αντίστοιχων επενδύσεων που δεν θα υλοποιηθούν σε ποσοστό μέχρι και 10% για κάθε επένδυση ξεχωριστά για μηχανήματα/εξοπλισμό και σε ποσοστό μέχρι και 15% για οικοδομικές εργασίες/κτιριακές υποδομές, το οποίο θα υπολογίζεται στο σύνολο των εγκριμένων επενδύσεων.

Σε όλες τις περιπτώσεις η έγκριση αύξησης του ποσού, θα γίνεται υπό την προϋπόθεση ότι υπάρχει διαθέσιμο ποσό στον προϋπολογισμό.

Στην περίπτωση που η αίτηση αξιολογήθηκε στη βάση των προνοιών του άρθρου 16.2.3 του παρόντος ενημερωτικού εντύπου, θα πρέπει να τηρηθούν τα ανώτατα όρια όπως καθορίζονται στα εδάφια (i), (ii) και (iii).

Στην περίπτωση όπου η αίτηση συνοδεύεται από τεχνοοικονομική μελέτη, τότε ο αιτητής υποχρεούται όπως υποβάλει νέα αναθεωρημένη μελέτη με την οποία να αποδεικνύεται ότι η συνολική επένδυση εξακολουθεί να θεωρείται βιώσιμη.

Σε περίπτωση που η δαπάνη για τις επιλέξιμες επενδύσεις είναι τελικά μικρότερη της εγκριθείσας, η δημόσια ενίσχυση θα υπολογισθεί επί του πραγματοποιηθέντος κόστους των επιλέξιμων επενδύσεων.

Για όλες ανεξαιρέτως τις επενδύσεις, θα πρέπει να υποβάλλονται δύο τουλάχιστον προσφορές από διαφορετικούς προσφοροδότες. Επενδύσεις για τις οποίες δε θα υποβάλλονται προσφορές, δε θα λαμβάνονται υπόψη για σκοπούς ενίσχυσης.

Οι προσφορές για μηχανήματα/εξοπλισμό και εμπορικά οχήματα πρέπει να συνοδεύονται και από τεχνική περιγραφή (φυλλάδια και άλλο ενημερωτικό υλικό στο οποίο να φαίνονται τα χαρακτηριστικά τους).

Οι προσφορές για κτιριακές εγκαταστάσεις/οικοδομικές εργασίες πρέπει να συνοδεύονται από πλήρες αναλυτικό δελτίο ποσοτήτων, υπογραμμένο από εγκριμένο εκτιμητή ποσοτήτων, με αναφορά σε μονάδες, τιμές μονάδων, ανάλυση του κόστους και ολική τιμή προσφοράς, η οποία πρέπει να είναι η ίδια με αυτή που αναφέρεται στην αίτηση συμμετοχής.

Νοείται ότι ο αιτητής δεν είναι υποχρεωμένος να επιλέξει τη προσφορά με τη χαμηλότερη τιμή και όπου συμβεί αυτό θα πρέπει να υποβάλει την απόφαση του στο ΣΑΠ, αρκούντως αιτιολογημένη, προς έγκριση. Σε αντίθετη περίπτωση, δυνατόν η σχετιζόμενη δαπάνη να κριθεί ως μη επιλέξιμη.

## 15. Αιτήσεις συμμετοχής

Τα έντυπα αιτήσεων υποβάλλονται δια χειρός στα κεντρικά γραφεία του ΣΑΠ στη Λεμεσό έναντι απόδειξης παραλαβής ή ταχυδρομικώς με συστημένη επιστολή προς το Διευθυντή του Συμβουλίου Αμπελοοινικών Προϊόντων, Τ.Θ. 71011, 3840 Λεμεσός, με την ένδειξη «Μέτρο ενθάρρυνσης της επενδυτικής δραστηριότητας και ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας στον οινοποιητικό κλάδο».

Το έντυπο αίτησης θα πρέπει να είναι πλήρως συμπληρωμένο και να επισυνάπτονται όλα τα παραστατικά που ζητούνται σ' αυτό. Οι ενδιαφερόμενοι θα πρέπει να κρατήσουν αντίγραφο του εντύπου υποβολής της αίτησης τους.

Αιτήσεις που αξιολογούνται με βάση το Παράρτημα I(A) ή I(B) και συνοδεύονται από τεchnοοικονομική μελέτη, η μελέτη πρέπει να έχει εκπονηθεί από επαγγελματικό γραφείο το οποίο ειδικεύεται στον τομέα αυτό (π.χ. μέλος του Συνδέσμου Εγκεκριμένων Λογιστών Κύπρου, κλπ). Στη μελέτη θα περιλαμβάνονται τα ακόλουθα:

Προβλεπόμενες οικονομικές καταστάσεις για τη δεκαετία που έπεται της ολοκλήρωσης των επενδυτικών δράσεων.

Προβλεπόμενοι λογαριασμοί εκμετάλλευσης και αποτελεσμάτων χρήσης (για τη δεκαετία που έπεται της ολοκλήρωσης των επενδυτικών δράσεων).

Προβλεπόμενες καταστάσεις ταμειακής ροής για τη δεκαετία που έπεται της ολοκλήρωσης των επενδυτικών δράσεων.

Υπολογισμός της καθαρής παρούσας αξίας για τη δεκαετία που έπεται της ολοκλήρωσης των επενδυτικών δράσεων. Στον υπολογισμό, μπορεί να λαμβάνεται υπόψη και το ποσό της ενίσχυσης που αναλογεί στις αιτούμενες δαπάνες (κατά την αξιολόγηση της αίτησης και σε περίπτωση έγκρισης της, το ποσό αυτό θα αναθεωρείται στη βάση των δαπανών που θα κριθούν ως επιλέξιμες για τη δεκαετία που έπεται της ολοκλήρωσης των επενδυτικών δράσεων).

Τεκμηρίωση συντελεστή προεξόφλησης.

Υπολογισμός εσωτερικής απόδοσης (όπου είναι εφικτό).

Υπολογισμός της τερματικής αξίας, εάν έχει χρησιμοποιηθεί στην καθαρή παρούσα αξία.

Επιπλέον, στην τεchnοοικονομική μελέτη πρέπει να περιλαμβάνεται και πλήρης επεξήγηση και τεκμηρίωση των βασικών υποθέσεων στις οποίες στηρίχθηκαν οι εκτιμήσεις και τα αριθμητικά δεδομένα, καθώς και ότι άλλο κρίνεται απαραίτητο, ώστε να υποστηριχθεί η ορθότητα και η βιωσιμότητα της επένδυσης και των σχετιζόμενων με αυτήν υπολογισμών.

Έντυπο αίτησης που υποβάλλεται ή ταχυδρομείται μετά την καταληκτική ημερομηνία που ορίζεται στην προκήρυξη του Μέτρου (ημερομηνία ταχυδρόμησης θα θεωρείται η σφραγίδα του ταχυδρομείου στο φάκελο αποστολής), θεωρείται εκπρόθεσμο και δε θα εξετάζεται.

Κάθε επιχείρηση μπορεί να υποβάλει μία αίτηση για κάθε προκήρυξη εντός της καθορισμένης περιόδου που θα ανακοινώνεται.

## **16. Διαδικασία εξέτασης αιτήσεων**

### **16.1 Έλεγχος πληρότητας της αίτησης**

Το ΣΑΠ προβαίνει στον έλεγχο της πληρότητας της αίτησης και στον έλεγχο των τυπικών προϋποθέσεων συμμετοχής. Εάν κατά τον έλεγχο προκύψουν θέματα για διευκρίνηση ή ελλείψεις, ενημερώνεται το συντομότερο ο αιτητής, ο οποίος υποχρεούται εντός 30 ημερολογιακών ημερών από την ημερομηνία ενημέρωσης του, να προβεί στις απαραίτητες διευκρινήσεις και να προσκομίσει τυχόν ελλείποντα παραστατικά. Παρερχομένης της προθεσμίας αυτής, σε περίπτωση που δεν ανταποκριθεί ή/και τα νέα στοιχεία κρίνονται ανεπαρκή, η

αίτηση απορρίπτεται και ενημερώνεται σχετικά ο αιτητής. Στις περιπτώσεις που η προσκόμιση παραστατικών δεν μπορεί να γίνει εντός της καθορισθείσας προθεσμίας λόγω του ότι παρατηρείται καθυστέρηση στην έκδοση τους, η οποία δεν οφείλεται σε υπαιτιότητα του αιτητή, τότε θα μπορεί να δοθεί παράταση μέχρι και 90 επιπλέον ημερολογιακές ημέρες, διαφορετικά θα θεωρηθεί ότι ο αιτητής δεν ήταν έτοιμος για να συμμετάσχει στη συγκεκριμένη προκήρυξη.

## 16.2 Αξιολόγηση και βαθμολόγηση

Αιτήσεις που πληρούν τις τυπικές προϋποθέσεις και συνοδεύονται με όλα τα απαραίτητα παραστατικά, προχωρούν στο στάδιο της αξιολόγησης από την Επιτροπή Αξιολόγησης. Η Επιτροπή Αξιολόγησης, κατά την εκτέλεση των καθηκόντων της, διατηρεί πλήρη αυτονομία και ανεξαρτησία, υπό την προϋπόθεση ότι ενεργεί μέσα στα πλαίσια των νόμων και κανονισμών που διέπουν την προκήρυξη και υλοποίηση του Μέτρου.

16.2.1 Αιτήσεις επιχειρήσεων που προτίθενται να δραστηριοποιηθούν στον οινοποιητικό κλάδο για πρώτη φορά ή επιχειρήσεις που διατηρούν μονάδα παραγωγής και δημιουργούν νέες εγκαταστάσεις παραγωγής και εμπορίας σε χώρο άλλο από τον υφιστάμενο θα εξετάζονται, θα αξιολογούνται και θα εγκρίνονται ή απορρίπτονται από την Επιτροπή Αξιολόγησης, με βάση το Παράρτημα I(A).

16.2.2 Αιτήσεις επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον οινοποιητικό τομέα και αφορούν περιπτώσεις επενδύσεων άλλες από τις αναφερόμενες στην παρ. 16.2.1, θα εξετάζονται, θα αξιολογούνται και θα εγκρίνονται ή απορρίπτονται από την Επιτροπή Αξιολόγησης, με βάση το Παράρτημα I(B).

16.2.3 Κατ' εξαίρεση της παρ. 16.2.2, αιτήσεις οινοποιητικών μονάδων θα εξετάζονται, θα αξιολογούνται και θα εγκρίνονται ή απορρίπτονται από την Επιτροπή Αξιολόγησης, με βάση το Παράρτημα I(Γ) για:

- (i) επενδύσεις μέχρι 150.000 ευρώ «υφιστάμενων μονάδων» που λειτουργούν για περίοδο ίση ή μεγαλύτερη των 7 ετών,
- (ii) επενδύσεις μέχρι 75.000 ευρώ «υφιστάμενων μονάδων» που λειτουργούν για περίοδο άνω των 3 ετών και μικρότερη των 7 ετών,
- (iii) επενδύσεις μέχρι 75.000 ευρώ μονάδων που λειτουργούν για περίοδο ίση η μικρότερη των 3 ετών και έχουν αξιολογηθεί και εγκριθεί για ενίσχυση σε προηγούμενες προκηρύξεις του ίδιου Μέτρου.

Για σκοπούς ερμηνείας του όρου «υφιστάμενη μονάδα», νοείται η επιχείρηση που δραστηριοποιείται στον οινοποιητικό τομέα για περίοδο άνω των 3 ετών με ετήσιο κύκλο εργασιών ίσο ή μεγαλύτερο των 50.000 ευρώ τα τελευταία 3 έτη προ της υποβολής της αίτησης. Επιχειρήσεις με ετήσιο κύκλο εργασιών μικρότερο των 50.000 ευρώ, των οποίων οι επενδύσεις δεν αφορούν τη δημιουργία νέων οινοποιητικών εγκαταστάσεων, θα



αξιολογούνται με βάση τα κριτήρια (iii)(βii), (iv), (v), (vi) και (vii) του Παραρτήματος I(B).

16.2.4 Επιχειρήσεις οι οποίες εγκρίθηκαν για συμμετοχή στο Μέτρο εντός των τεσσάρων προηγούμενων προκηρύξεων με βάση υποβληθείσα τεχνοοικονομική μελέτη και δεν έχουν ακόμη ολοκληρώσει τις επιλέξιμες επενδυτικές τους δαπάνες και αιτούνται επιπλέον δαπάνες για καινούργιες επενδύσεις που δεν υπερβαίνουν σε αξία το 20% των συνολικών δαπανών που ήδη εγκρίθηκαν αθροιστικά σε όσες των προηγούμενων προκηρύξεων συμμετείχαν, θα αξιολογούνται με βάση την τεχνοοικονομική μελέτη στη βάση της οποίας αρχικά εγκρίθηκαν, αναπροσαρμοσμένα στα νέα τεχνοοικονομικά δεδομένα. Παράλληλα, θα αξιολογούνται με βάση το Παράρτημα I(Γ).

Σε περίπτωση που οι επιπλέον δαπάνες υπερβαίνουν το 20%, τότε η αίτηση θα κρίνεται ως καινούργια, με βάση τις πρόνοιες της παραγράφου 16.2.1.

Η Επιτροπή Αξιολόγησης, κατά την αξιολόγηση των αιτήσεων, μπορεί να καλεί τους αιτητές σε προσωπική συνέντευξη για να δώσουν διευκρινήσεις σχετικά με τις αιτήσεις τους.

16.3 Οι αιτήσεις που θα επιλεγούν και θα συμπεριληφθούν στον κατάλογο για ένταξη τους στο Μέτρο, θα είναι:

- (i) Για τις επιχειρήσεις που εμπίπτουν στην παράγραφο 16.2.1 θα πρέπει να έχουν συγκεντρώσει τουλάχιστον το 60% της συνολικής βαθμολογίας και απαραίτητα να έχουν εξασφαλίσει βαθμολογία πέραν του 50% για κάθε ένα από τα κριτήρια (ii) ή (iii), (vi), (vii) και βαθμολογία ίση με 100% στο κριτήριο (viii)(βi1) ή (viii)(βii) του Παραρτήματος I(A).
- (ii) Για τις επιχειρήσεις που εμπίπτουν στην παράγραφο 16.2.2 θα πρέπει να έχουν συγκεντρώσει τουλάχιστον το 60% της συνολικής βαθμολογίας και απαραίτητα να έχουν εξασφαλίσει βαθμολογία πέραν του 50% για κάθε ένα από τα κριτήρια (i), (ii), (iv), (v), (vi) και (vii) του Παραρτήματος I(B).
- (iii) Για τις επιχειρήσεις που εμπίπτουν στην παράγραφο 16.2.3 και 16.2.4 θα πρέπει να έχουν συγκεντρώσει τουλάχιστον το 60% της συνολικής βαθμολογίας και απαραίτητα να έχουν εξασφαλίσει βαθμολογία πέραν του 50% για κάθε ένα από τα επί μέρους κριτήρια του Παραρτήματος I(Γ).

16.4 Για τις αιτήσεις που εγκρίνονται με βάση τις πιο πάνω διαδικασίες, ενημερώνονται σχετικά οι αιτητές και ετοιμάζονται τα έγγραφα των Συμφωνιών Δημόσιας Ενίσχυσης. Αναφορικά με αιτήσεις που έχουν απορριφθεί, οι ενδιαφερόμενοι διατηρούν το δικαίωμα υποβολής ένστασης.

## 17. Συμφωνία Δημόσιας Ενίσχυσης

Υπογράφεται σχετική Συμφωνία Δημόσιας Ενίσχυσης (υπόδειγμα στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI) μεταξύ των επιχειρήσεων που θα ενταχθούν στο Μέτρο και του ΣΑΠ, με την οποία έκαστο μέρος θα αναλαμβάνει τις σχετικές δεσμεύσεις και υποχρεώσεις. Τις δεσμεύσεις και υποχρεώσεις των επιχειρήσεων θα εγγυούνται οι κατά νόμο εκπρόσωποι τους.

Με την υπογραφή της Συμφωνίας Δημόσιας Ενίσχυσης, η επιχείρηση δεσμεύεται για την πραγματοποίηση των επενδύσεων με αναφορά στην καταληκτική ημερομηνία ολοκλήρωσης τους και προς τούτο υποβάλλει τραπεζική εγγύηση πιστής εκτέλεσης υπέρ του ΚΟΑΠ ύψους 5% επί του συνολικού ποσού των επιλέξιμων επενδύσεων, με ημερομηνία λήξης τρεις μήνες μετά την καταληκτική ημερομηνία ολοκλήρωσης των επιλέξιμων δαπανών.

## 18. Ολοκλήρωση των επενδυτικών δράσεων και αίτηση πληρωμής

Ο αιτητής, μετά την πλήρη ή μερική αποπεράτωση των επενδυτικών δράσεων (αναλόγως της περίπτωσης) και το αργότερο εντός 30 ημερολογιακών ημερών, ενημερώνει το ΣΑΠ και υποβάλλει αίτηση για σκοπούς καταβολής του συνόλου ή του υπολοίπου της ενίσχυσης σε περίπτωση που έχει ήδη λάβει μέρος της ενίσχυσης.

Σημειώνεται ότι η καταληκτική ημερομηνία ολοκλήρωσης των επενδυτικών δράσεων αποτελεί δέσμευση και βασική προϋπόθεση για την καταβολή της χορηγίας, πλην περιπτώσεων ανωτέρας βίας. Συνεπώς, **η καθυστέρηση της ολοκλήρωσης των επενδυτικών δράσεων και κατά συνέπεια της υποβολής αίτησης πληρωμής, δυνατό να οδηγήσει στην απόρριψη της πληρωμής ή την ανάκτηση ήδη καταβληθείσας ενίσχυσης.**

Κατά παρέκκλιση, σε περίπτωση όπου ο αιτών το ζητήσει γραπτώς και εμπρόθεσμα (δηλ. πριν την καταληκτική ημερομηνία ολοκλήρωσης των επενδυτικών δράσεων), η Αρμόδια Αρχή δύναται να παρατείνει την καταληκτική ημερομηνία μέχρι και 6 μήνες, υπό την προϋπόθεση ότι θα παραταθεί ανάλογα και η λήξη της/των τραπεζικής/-ών εγγύησης/-σεων που έχει/-ουν υποβληθεί, έτσι ώστε η ημερομηνία λήξης της/τους να είναι τρεις μήνες μετά τη νέα καταληκτική ημερομηνία ολοκλήρωσης των επενδύσεων.

Για να γίνει αποδεκτή, μια αίτηση ενίσχυσης συνοδεύεται από έκθεση που αποτελείται από:

- Συγκεντρωτική κατάσταση των δράσεων που υλοποιήθηκαν.
- Ανακεφαλαιωτική οικονομική κατάσταση στην οποία εμφανίζονται οι προγραμματισθείσες και πραγματοποιηθείσες δαπάνες.
- Αντίγραφο αναλυτικής κατάστασης τραπεζικού λογαριασμού του αιτητή που να φαίνεται η πληρωμή των πραγματοποιηθεισών δαπανών.
- Υπεύθυνη δήλωση ότι οι αγορές δεν έγιναν από φυσικά πρόσωπα που συνδέονται υπό την έννοια του άρθρου 33 του Περὶ φορολογίας του εισοδήματος Νόμου του 2002.

Η έκθεση συνοδεύεται από τα απαραίτητα παραστατικά που αφορούν τις πραγματοποιηθείσες δαπάνες (τιμολόγια, αποδείξεις κλπ). Στις περιπτώσεις οικοδομικών εργασιών, πρέπει απαραίτητα να προσκομίζονται και διατακτικά πληρωμής που θα εκδίδονται από τον αρχιτέκτονα/πολιτικό μηχανικό του έργου, μαζί με δελτίο ποσοτήτων ή ανάλυση του κόστους εργασιών.

## 19. Καταβολή της ενίσχυσης

Εκτός των περιπτώσεων ανωτέρας βίας ή εξαιρετικών περιστάσεων κατά την έννοια του άρθρου 40 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1782/2003, οι οποίες επέρχονται στο διάστημα κατά το οποίο πρέπει να πραγματοποιηθούν οι επενδύσεις, η ενίσχυση καταβάλλεται μόλις εξακριβωθεί ότι το σύνολο των επενδύσεων που καλύπτονται από την αίτηση, υλοποιήθηκαν και ελέγχθηκαν επί τόπου.

Δύναται επίσης να καταβάλλεται προκαταβολή σε ποσοστό που δεν θα υπερβαίνει το 50% της δημόσιας ενίσχυσης, υπό την προϋπόθεση ότι ο δικαιούχος θα υποβάλει τραπεζική εγγύηση υπέρ του ΚΟΑΠ σε ποσοστό 110% του ύψους της προκαταβολής. Η εγγυητική θα λήγει τρεις μήνες μετά την καταληκτική ημερομηνία ολοκλήρωσης των επενδύσεων. Το συνολικό ποσό της προκαταβολής πρέπει να δαπανάται για την υλοποίηση των σχετικών επενδύσεων δύο έτη μετά την πληρωμή της προκαταβολής. Για αιτήσεις που έλαβαν προκαταβολή και των οποίων η καταληκτική ημερομηνία έπεται της 15<sup>ης</sup> Οκτωβρίου εκάστου έτους, θα πρέπει εντός του 2<sup>ου</sup> δεκαπενθήμερου του Οκτωβρίου να υποβάλλονται από τους αιτητές προς το ΣΑΠ, κατάσταση δαπανών που αιτιολογεί τη χρήση της προκαταβολής μέχρι τις 15 Οκτωβρίου και βεβαίωση του εναπομένοντος υπολοίπου της αχρησιμοποίητης προκαταβολής στις 15 Οκτωβρίου. Η τελική κατάσταση δαπανών (συμπεριλαμβανομένων τιμολογίων, αποδείξεων και άλλων αποδεικτικών) και η επιβεβαίωση του υπολοίπου παρέχονται έως το τέλος του δεύτερου οικονομικού έτους (15 Οκτωβρίου) μετά την πληρωμή της προκαταβολής.

Σε περίπτωση που οι εγκριμένες επενδυτικές δράσεις υπερβαίνουν τις €250.000 και εφόσον ζητηθεί γραπτώς από τον αιτητή, μόλις εξακριβωθεί ότι επενδυτικές δράσεις οι οποίες αθροιστικά ανέρχονται σε τουλάχιστον €250.000 υλοποιήθηκαν, δύναται να καταβληθεί η αναλογούσα ενίσχυση, υπό την προϋπόθεση ότι ο αιτητής θα υποβάλει τραπεζική εγγύηση ύψους 110% του ποσού της ενίσχυσης που θα του καταβληθεί. Η εγγυητική θα λήγει τρεις μήνες μετά την καταληκτική ημερομηνία ολοκλήρωσης των επενδύσεων.

Σε περίπτωση όπου τυχόν καθυστέρηση υλοποίησης των επενδυτικών δράσεων μεταθέτει την ημερομηνία υλοποίησης τους στο επόμενο οικονομικό έτος και εφόσον ζητηθεί γραπτώς από τον αιτητή, δύναται να δοθεί έγκριση παράτασης και να καταβληθεί το σύνολο της δημόσιας ενίσχυσης, στα πλαίσια πάντοτε των χρονοδιαγραμμάτων της Συμφωνίας Δημόσιας Ενίσχυσης, αφού πρώτα ελεγχθεί επί τόπου και διαπιστωθεί ότι οι σε αξία επενδυτικές δράσεις υλοποιήθηκαν σε ποσοστό ίσο ή μεγαλύτερο του 80% και υπό την προϋπόθεση ότι ο δικαιούχος θα υποβάλει τραπεζική εγγύηση υπέρ του ΚΟΑΠ σε ποσοστό 110% του συνόλου της δημόσιας ενίσχυσης. Η εγγυητική θα λήγει τρεις μήνες μετά τη νέα καταληκτική ημερομηνία ολοκλήρωσης των επενδύσεων.

Το ΣΑΠ διενεργεί τους απαραίτητους ελέγχους για επιβεβαίωση της πιστής τήρησης της Συμφωνίας Δημόσιας Ενίσχυσης και εγκρίνει ή απορρίπτει τα αιτήματα πληρωμής. Η ενίσχυση καθίσταται πληρωτέα από την ημερομηνία γνωστοποίησης της ολοκλήρωσης μέρους ή του συνόλου των επενδυτικών δράσεων (ανάλογα με την περίπτωση) και καταβάλλεται στους δικαιούχους το αργότερο εντός 7 μηνών για δράσεις που ολοκληρώνονται εντός ενός έτους και το αργότερο εντός 12 μηνών για δράσεις διάρκειας πέραν του ενός έτους.

Ο δικαιούχος θα επιτρέπει σε εξουσιοδοτημένους αντιπροσώπους και αρμόδιους λειτουργούς του ΣΑΠ ή/και του ΚΟΑΠ και άλλων αρμόδιων ελεγκτικών αρχών της Κυπριακής Δημοκρατίας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, να επισκέπτονται ελεύθερα τα υποστατικά της επιχείρησης του προς επιθεώρηση των επιχορηγηθέντων επενδύσεων και να παρέχει σε αυτούς όλες τις αναγκαίες εξηγήσεις, στοιχεία και πληροφορίες.

## **20. Ποινές / Κυρώσεις**

Η εφαρμογή του Μέτρου προνοεί την επιβολή ποινών για περιπτώσεις που αφορούν υποβολή ψευδών δηλώσεων, αθέτηση συμβατικών υποχρεώσεων, εγκατάλειψη των επενδύσεων, καθώς και στις περιπτώσεις δόλου εκ μέρους του αιτητή. Οι ποινές μπορεί να αφορούν κατάπτωση εγγυήσεων, επιστροφή δημόσιων ενισχύσεων, καθώς επίσης και αποκλεισμό από επόμενες προκηρύξεις του Μέτρου. Σε σοβαρότερες περιπτώσεις, π.χ. δόλος, μπορεί να ασκηθεί και ποινική δίωξη.

Συγκεκριμένα:

Εάν διαπιστωθεί αθέτηση συμβατικής υποχρέωσης ή εγκατάλειψη του επενδυτικού προγράμματος ή μη ολοκλήρωση του μέχρι την καταληκτική ημερομηνία, δύναται να γίνει κατάπτωση της εγγυητικής πιστής εκτέλεσης (υποβάλλεται με τη υπογραφή της Συμφωνίας Δημόσιας Ενίσχυσης) καθώς και της εγγυητικής στην περίπτωση που χορηγήθηκε προκαταβολή, ή και να ληφθούν επιπλέον μέτρα προκειμένου να ανακτηθεί το σύνολο τυχόν καταβληθείσας δημόσιας ενίσχυσης, προσαυξημένης με το επιτόκιο που προνοείται από τη σχετική κοινοτική νομοθεσία. Επιπλέον ο ΚΟΑΠ δύναται να αποκλείσει τη συμμετοχή του αιτητή σε επόμενες προκηρύξεις του Μέτρου για περίοδο μέχρι και 5 έτη.

Αν κατά την περίοδο της πενταετίας που αρχίζει από την ημερομηνία που ο επιτόπιος έλεγχος διαπιστώσει την ολοκλήρωση των επενδύσεων, η επιχείρηση πωλήσει ή μεταβιβάσει ή μετακινήσει για οποιονδήποτε λόγο ή εκμισθώσει μηχανήματα ή εξοπλισμό που έχουν επιχορηγηθεί, χωρίς προηγούμενη έγκριση του ΣΑΠ (τέτοια έγκριση θα δίδεται σε πολύ εξαιρετικές περιπτώσεις), ή κατά την περίοδο της δεκαετίας που αρχίζει από την ημερομηνία που ο επιτόπιος έλεγχος διαπιστώσει την ολοκλήρωση των επενδύσεων, διαπιστωθεί παύση για οποιονδήποτε λόγο της παραγωγικής λειτουργίας της επιχείρησης, τότε η εγκριτική απόφαση ανακαλείται και το σύνολο της καταβληθείσας δημόσιας ενίσχυσης καθίσταται αμέσως απαιτητό, προσαυξημένο με το επιτόκιο που προνοείται από τη σχετική κοινοτική νομοθεσία.

Σε περίπτωση αχρεωστήτως καταβληθέντος ποσού, ο δικαιούχος είναι υποχρεωμένος να επιστρέψει το εν λόγω ποσό προσαυξημένο με το επιτόκιο που προνοείται από τη σχετική κοινοτική νομοθεσία. Αν υπάρχουν εγγυητικές που συστάθηκαν, γίνεται άμεσα η κατάπτωση τους. Τα ανακτηθέντα ποσά, καθώς και οι τόκοι, καταβάλλονται στον ΚΟΑΠ.

Σε περίπτωση που διαπιστωθεί εγκατάλειψη του επενδυτικού προγράμματος ή τροποποίηση της χρήσης του που δεν συνάδει με τους σκοπούς έγκρισης του και χωρίς να υπάρχει η έγκριση του ΣΑΠ, ή μη υλοποίηση του έργου όπως αυτό περιγράφεται στη Συμφωνία Δημόσιας Ενίσχυσης, ενώ είχε προηγηθεί λήψη τμηματικών πληρωμών ή προκαταβολής ή του συνόλου της ενίσχυσης, ο δικαιούχος είναι υποχρεωμένος να επιστρέψει το εν λόγω ποσό προσαυξημένο με το επιτόκιο που προνοείται από τη σχετική κοινοτική νομοθεσία. Τα ανακτηθέντα ποσά, καθώς και οι τόκοι, καταβάλλονται στον ΚΟΑΠ.

Σε περιπτώσεις διαπίστωσης αποκλίσεων που οφείλονται σε ανωτέρα βία, το ΣΑΠ δεν επιβάλλει ποινές μείωσης ή αποκλεισμού στον αιτητή. Με την επιφύλαξη των περιστάσεων ανωτέρας βίας ή εξαιρετικών περιστάσεων κατά την έννοια του άρθρου 40 παρ. 4 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1782/2003, μπορούν να γίνουν αποδεκτές ως περιπτώσεις ανωτέρας βίας οι ακόλουθες:

- (α) Θανάτου του ιδιοκτήτη / διευθυντή.
- (β) Ανικανότητας, λόγω προβλημάτων υγείας του ιδιοκτήτη / διευθυντή να ασκήσει το επάγγελμά του για μεγάλο χρονικό διάστημα.
- (γ) Σοβαρής φυσικής καταστροφής που προκάλεσε σημαντική ζημιά στην οινοποιητική μονάδα.
- (δ) Σοβαρής καταστροφής από ατύχημα.

Η γνωστοποίηση των περιπτώσεων ανωτέρας βίας και οι σχετικές αποδείξεις πρέπει να υποβάλλονται γραπτώς στο ΣΑΠ εντός 60 ημερολογιακών ημερών από το συμβάν.

## **21. Εκ των υστέρων έλεγχος βάσει του Κανονισμού (ΕΚ) 485/2008**

Ο δικαιούχος έχει υποχρέωση να επιτρέπει εκ των υστέρων έλεγχο από εντεταλμένους ελεγκτές του ΚΟΑΠ, σύμφωνα με τον *Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 485/2008 του Συμβουλίου, της 26ης Μαΐου 2008, περί των ελέγχων, εκ μέρους των κρατών μελών, των πράξεων που αποτελούν μέρος του συστήματος χρηματοδότησης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων*.

### **Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 485/2008**

Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 485/2008 αφορά τον εκ των υστέρων έλεγχο των εμπορικών εγγράφων των οντοτήτων εκείνων που είναι δικαιούχοι ή οφειλέτες, που σχετίζονται άμεσα ή έμμεσα με το σύστημα χρηματοδότησης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ), ή των αντιπροσώπων τους, που για σκοπούς του εν λόγω κανονισμού αποκαλούνται «**επιχειρήσεις**», προκειμένου να διαπιστωθεί κατά πόσον οι πράξεις που αποτελούν μέρος του συστήματος χρηματοδότησης από το ΕΓΤΕ έχουν όντως πραγματοποιηθεί και κατά πόσον έχουν εκτελεσθεί ορθώς. Σημειώνεται ότι η ακρίβεια των κυριότερων στοιχείων που υπόκεινται στον έλεγχο επαληθεύεται με διασταυρωμένους ελέγχους, που περιλαμβάνουν, εάν χρειαστεί, τα εμπορικά έγγραφα τρίτων προσώπων.

### **Ορισμοί**

«**εμπορικά έγγραφα**»: το σύνολο των βιβλίων, καταλόγων, σημειώσεων και δικαιολογητικών εγγράφων, η λογιστική, τα αρχεία παραγωγής και ποιότητας και η αλληλογραφία, που αφορούν την επαγγελματική δραστηριότητα της επιχείρησης, καθώς και τα εμπορικά στοιχεία, υπό οποιαδήποτε μορφή, συμπεριλαμβανομένων των ηλεκτρονικά αποθηκευμένων στοιχείων, εφόσον τα έγγραφα ή στοιχεία αυτά έχουν άμεση ή έμμεση σχέση με τις πράξεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1.

«**τρίτο πρόσωπο**»: κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που έχει άμεση ή έμμεση σχέση με τις πράξεις που γίνονται στα πλαίσια του συστήματος χρηματοδότησης από το ΕΓΤΕ.

### **Υποχρέωση των επιχειρήσεων για φύλαξη των εμπορικών τους εγγράφων**

Σύμφωνα με το άρθρο 4 του προαναφερόμενου Κανονισμού οι επιχειρήσεις πρέπει να φυλάσσουν τα εμπορικά τους έγγραφα για τρία τουλάχιστον έτη, που υπολογίζονται από τη λήξη του έτους της κατάρτισεώς τους.

### **Υποχρέωση των επιχειρήσεων να παρέχουν στους ελεγκτές όλες τις απαραίτητες πληροφορίες**

Σύμφωνα με το άρθρο 5 του προαναφερόμενου Κανονισμού οι υπεύθυνοι των επιχειρήσεων ή ένα τρίτο πρόσωπο διασφαλίζουν ότι παρέχονται στους υπεύθυνους για τον έλεγχο υπαλλήλους όλα τα εμπορικά έγγραφα και οι συμπληρωματικές πληροφορίες. Τα ηλεκτρονικά αποθηκευμένα στοιχεία πρέπει να παρέχονται σε κατάλληλο υπόθεμα. Όταν το σύνολο ή μέρος των εμπορικών εγγράφων που βάσει του παρόντος κανονισμού πρέπει να αποτελέσουν

αντικείμενο ελέγχου, βρίσκονται σε επιχείρηση του ιδίου εμπορικού ομίλου, της ίδιας εταιρείας ή της ίδιας σύμπραξης επιχειρήσεων που διευθύνεται σε ενιαία βάση με την ελεγχόμενη εταιρεία, ανεξαρτήτως του εάν βρίσκονται εντός ή εκτός του εδάφους της Κοινότητας, η ελεγχόμενη επιχείρηση πρέπει να τα θέτει στη διάθεση των υπεύθυνων για τον έλεγχο υπαλλήλων, σε τόπο και χρόνο που καθορίζονται από το κράτος μέλος που είναι υπεύθυνο για τη διεξαγωγή του ελέγχου.

Ο δικαιούχος πρέπει να λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα ώστε να διασφαλίζει ότι όλοι οι συνεργάτες του (π.χ. προμηθευτές, υπεργολάβοι, πελάτες, μεταφορείς ή άλλα τρίτα πρόσωπα) φυλάσσουν τα εμπορικά τους έγγραφα, τα οποία έχουν άμεση ή έμμεση σχέση με το αντικείμενο της παρούσας συμφωνίας, για τρία τουλάχιστον έτη, και ότι εάν τους ζητηθεί, παραθέτουν τα εν λόγω εμπορικά έγγραφα για σκοπούς διασταυρωμένου ελέγχου, σύμφωνα με το άρθρο 3 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 485/2008.

### **Εμπλεκόμενες Υπηρεσίες**

Η Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης του ΚΟΑΠ είναι υπεύθυνη, σύμφωνα με το άρθρο 11 του Κανονισμού 485/2008 και το άρθρο 14(2) του Περί της Ίδρυσης και Λειτουργίας του Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών Νόμου του 2003, για την παρακολούθηση του Κανονισμού, τον σχεδιασμό και τον συντονισμό των εν λόγω ελέγχων. Η Μονάδα Ελέγχων 485 της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου του ΚΟΑΠ είναι αρμόδια για την εκτέλεση των εν λόγω ελέγχων σε όλα τα μέτρα πλην των εξαγωγικών επιστροφών.

## **22. Παρατυπίες**

### Κοινοποίηση Παρατυπιών στην Επιτροπή

Ο ΚΟΑΠ κοινοποιεί στην Επιτροπή όλες τις παρατυπίες εκ μέρους των αιτητών που διαπιστώνονται σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1848/2006 της Επιτροπής, της 14ης Δεκεμβρίου 2006, σχετικά με τις παρατυπίες και την ανάκτηση των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών στα πλαίσια της χρηματοδότησης της κοινής γεωργικής πολιτικής και της οργάνωσης συστήματος πληροφόρησης στον τομέα αυτό καθώς και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 595/91 του Συμβουλίου. Η έννοια της «παρατυπίας» είναι εκείνη που δίδεται στο άρθρο 1 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 2988/95, σύμφωνα με την οποία, παρατυπία συνιστά κάθε παράβαση διάταξης του κοινοτικού δικαίου που προκύπτει από πράξη ή παράληψη ενός οικονομικού φορέα, με πραγματικό ή ενδεχόμενο αποτέλεσμα να ζημιωθεί ο γενικός προϋπολογισμός των Κοινοτήτων ή προϋπολογισμός διαχειριζόμενος από τις Κοινότητες, είτε με τη μείωση ή ματαίωση εσόδων που προέρχονται από ίδιους πόρους που εισπράττονται απευθείας για λογαριασμό της Κοινότητας, είτε με αδικαιολόγητη δαπάνη για τον κοινοτικό προϋπολογισμό.

Με απλά λόγια, σύμφωνα με τα πιο πάνω, «παρατυπία» είναι οποιαδήποτε πράξη ή παράληψη εκ μέρους του αιτητή η οποία παραβιάζει το νόμο (κοινοτικό και/ή εθνικό) και έχει ή θα μπορούσε να είχε ως αποτέλεσμα την είσπραξη ενίσχυσης από τον αιτητή την οποία δεν δικαιούται βάσει του νόμου. Δεν αποτελεί προϋπόθεση η ύπαρξη πρόθεσης εκ μέρους του αιτητή για τη διαπίστωση μιας παρατυπίας. Παρατυπίες δύναται να διαπιστωθούν τόσο μετά την πληρωμή της ενίσχυσης όσο και πριν.

Για κάθε παρατυπία, ο ΚΟΑΠ παρέχει προς την Επιτροπή (Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF)) λεπτομερή στοιχεία σύμφωνα με το άρθρο 3 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ.1848/2006. Μεταξύ όλων των άλλων στοιχείων που προβλέπονται από τον προαναφερόμενο Κανονισμό, κοινοποιούνται επίσης προς την Επιτροπή τα προσωπικά δεδομένα των αιτητών. Περαιτέρω, σημειώνεται ότι τα προσωπικά δεδομένα των αιτητών δύναται επίσης να κοινοποιηθούν στην Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) σύμφωνα και με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1469/95 του Συμβουλίου της 22ης Ιουνίου 1995 σχετικά με τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν έναντι ορισμένων δικαιούχων συναλλαγών που χρηματοδοτούνται από το ΕΓΤΕ. Η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) με τη σειρά της δύναται να κοινοποιήσει τα δεδομένα αυτά στις αρμόδιες αρχές άλλων κρατών μελών, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1469/95 και το άρθρο 7 των κανόνων εφαρμογής του.

### Προστασία Προσωπικών Δεδομένων

Στον ΚΟΑΠ τηρούνται αρχεία Προσωπικών Δεδομένων σύμφωνα με το Άρθρο 11 του Περί Επεξεργασίας Δεδομένων Προσωπικού χαρακτήρα (Προστασία του Ατόμου) Νόμου του 2001.

Η τήρηση του αρχείου, έχει σκοπό την καλύτερη δυνατή λειτουργία του ΚΟΑΠ και των σκοπών που υπηρετεί. Σκοποί του ΚΟΑΠ είναι (α) η διαχείριση των πιστώσεων του Ταμείου Πληρωμών, (β) η πρόληψη και πάταξη ατασθαλιών σε σχέση με τις πιστώσεις που αναφέρονται στο σημείο (α), (γ) η ανάκτηση ποσών που προέρχονται από τις πιστώσεις που αναφέρονται στο σημείο (α), οι οποίες απωλέστηκαν λόγω παρατυπίας ή αμέλειας. Την ευθύνη για τη λειτουργία του αρχείου έχει ο ΚΟΑΠ, Μιχαήλ Κουτσόφτα 20 (γωνία Εσπεριδων και Μιχαήλ Κουτσόφτα) 2000 Λευκωσία Τηλ: 00357 22557777 Φαξ: 00357 22557755.

Αποδέκτες του αρχείου ή μέρους αυτού και των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που περιέχει, είναι: Ανάδοχοι του ΚΟΑΠ, Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας, Όργανο Πιστοποίησης του ΚΟΑΠ, Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF), Όργανα και Επιτροπές της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Υπουργείο Εσωτερικών και άλλοι Δημόσιοι Οργανισμοί, Τμήματα και Υπηρεσίες, στο πλαίσιο των νόμιμων αρμοδιοτήτων τους.

Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα των αιτητών και/ή τρίτων προσώπων δύναται να κοινοποιηθούν στην Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1848/2006 της Επιτροπής της 14ης Δεκεμβρίου 2006, σχετικά με τις παρατυπίες και την ανάκτηση των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών στα πλαίσια της χρηματοδότησης της κοινής γεωργικής πολιτικής και της οργάνωσης συστήματος πληροφόρησης στον τομέα αυτό, καθώς και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 595/91 του Συμβουλίου, καθώς και με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1469/95 του Συμβουλίου της 22ης Ιουνίου 1995 σχετικά με τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν έναντι ορισμένων δικαιούχων συναλλαγών που χρηματοδοτούνται από το ΕΓΤΕ. Η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) με τη σειρά της δύναται να κοινοποιήσει τα δεδομένα αυτά στις αρμόδιες αρχές άλλων κρατών μελών, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1469/95 και το άρθρο 7 των κανόνων εφαρμογής του.



## 23. Ενστάσεις

Επιχειρήσεις των οποίων οι αιτήσεις, εν μέρει ή στο σύνολο τους, απορρίπτονται σε οποιοδήποτε στάδιο της αξιολόγησης, έχουν το δικαίωμα να υποβάλουν γραπτή ένσταση, μέσα σε 15 εργάσιμες ημέρες από την ημερομηνία αποστολής της σχετικής επιστολής ενημέρωσης τους από το ΣΑΠ. Η ένσταση πρέπει να αποσταλεί ταχυδρομικώς με συστημένη επιστολή προς το Διευθυντή του ΣΑΠ ή να παραδοθεί δια χειρός έναντι απόδειξης παραλαβής στα γραφεία του ΣΑΠ.

Οι ενστάσεις θα εξετάζονται από Επιτροπή Ενστάσεων η οποία απαρτίζεται από λειτουργούς του ΣΑΠ και λειτουργούς του ΚΟΑΠ, οι οποίοι δεν πρέπει να είχαν καμία συμμετοχή στη διαδικασία εξέτασης σε προηγούμενο στάδιο των αιτήσεων για τις οποίες υποβάλλεται ένσταση. Η Επιτροπή Ενστάσεων κατά την εκτέλεση των καθηκόντων της διατηρεί πλήρη αυτονομία και ανεξαρτησία, υπό την προϋπόθεση ότι ενεργεί μέσα στα πλαίσια των νόμων και κανονισμών που διέπουν την προκήρυξη και υλοποίηση του Μέτρου.

Στις περιπτώσεις ενστάσεων που αφορούν απορρίψεις λόγω μη τήρησης των τυπικών προϋποθέσεων, η Επιτροπή εξετάζει το περιεχόμενο του φακέλου της αίτησης και αποφασίζει εάν κρίνεται δικαιολογημένη ή όχι η ένστασή τους.

Στις περιπτώσεις ενστάσεων που αφορούν αιτήσεις οι οποίες πληρούσαν τις τυπικές προϋποθέσεις και απορρίφθηκαν είτε λόγω χαμηλής βαθμολογίας ή για άλλο λόγο, η Επιτροπή εξετάζει τους λόγους της κάθε ένστασης σε σχέση μόνο με το περιεχόμενο του φακέλου της αίτησης και δεν αποδέχεται την αντικατάσταση των υποβληθέντων στοιχείων και παραστατικών. Η υποβολή διευκρινήσεων ή/και συμπληρωματικών στοιχείων για περαιτέρω τεκμηρίωση μπορεί να γίνει αποδεκτή. Η Επιτροπή, όπου δικαιολογείται, αναβαθμολογεί την αίτηση, τεκμηριώνοντας κάθε αλλαγή που επιφέρει στην βαθμολογία.

Δικαίωμα υποβολής ένστασης παρέχεται και μετά την εκτέλεση των πληρωμών από τον ΚΟΑΠ. Η ένσταση πρέπει να υποβληθεί εντός περιόδου 15 εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία πληρωμής. Μετά την πάροδο αυτής της προθεσμίας, τυχόν ενστάσεις θα παραλαμβάνονται, θα σφραγίζονται σαν εκπρόθεσμες και δεν θα εξετάζονται. Ενστάσεις που τυχόν να υποβληθούν εκ παραδρομής στα Γραφεία του ΚΟΑΠ, θα διαβιβάζονται και αυτές στο ΣΑΠ για εξέταση.

## 24. Ηλεκτρονική Ενημέρωση

Το παρόν έντυπο δεν είναι εξαντλητικό και πρέπει να διαβάζεται παράλληλα με τους Κανονισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης που αναφέρονται στο άρθρο 1. Οι Κανονισμοί αυτοί βρίσκονται στην επίσημη ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στην ηλεκτρονική διεύθυνση <http://eur-lex.europa.eu/el/legis/index.htm>, στην ηλεκτρονική διεύθυνση του ΣΑΠ <http://www.wpc.org.cy> και στην ιστοσελίδα του ΚΟΑΠ.

**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι - ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΩΝ ΑΙΤΗΣΕΩΝ****A. ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΝΕΩΝ ΟΙΝΟΠΟΙΗΤΙΚΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ**

Αφορά επιχειρήσεις που προτίθενται να δραστηριοποιηθούν στον οινοποιητικό κλάδο για πρώτη φορά ή επιχειρήσεις που διατηρούν οινοποιείο και δημιουργούν νέες οινοποιητικές εγκαταστάσεις σε χώρο άλλο από τον υφιστάμενο

**Κριτήρια αξιολόγησης**

<b>(i)</b> Τόπος εγκατάστασης <i>μέχρι</i> <i>Λαμβάνεται υπόψη η αμπελουργική αξία μιας περιοχής, αναγνωρισμένη για το ευνοϊκό εδαφοκλιματικό της περιβάλλον ή/και οι προοπτικές παραγωγής ποιοτικών οίνων (ΠΟΠ)</i>	<b>5 μονάδες</b>
<b>(ii)</b> Ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις τελευταίας τριετίας <i>(αφορά μονάδες που λειτουργούν για περίοδο ίση ή μεγαλύτερη των 7 ετών)</i> <i>μέχρι</i>	<b>25 μονάδες</b>
α) Επικερδότητα <i>μέχρι</i>	<i>(5 μονάδες)</i>
β) Απόδοση κεφαλαίου <i>μέχρι</i>	<i>(5 μονάδες)</i>
γ) Ρευστότητα <i>μέχρι</i>	<i>(5 μονάδες)</i>
δ) Μεταβολή πωλήσεων <i>μέχρι</i>	<i>(5 μονάδες)</i>
ε) Κεφαλαιουχική δομή <i>μέχρι</i>	<i>(5 μονάδες)</i>
<b>(iii)</b> Ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις τελευταίας τριετίας <i>(αφορά μονάδες που λειτουργούν για περίοδο μεγαλύτερη των 3 ετών και μικρότερη των 7 ετών)</i> <i>μέχρι</i>	<b>25 μονάδες</b>
α) Επικερδότητα <i>μέχρι</i>	<i>(2 μονάδες)</i>
β) Απόδοση κεφαλαίου <i>μέχρι</i>	<i>(2 μονάδες)</i>
γ) Ρευστότητα <i>μέχρι</i>	<i>(2 μονάδες)</i>
δ) Μεταβολή πωλήσεων <i>μέχρι</i>	<i>(17 μονάδες)</i>
ε) Κεφαλαιουχική δομή <i>μέχρι</i>	<i>(2 μονάδες)</i>
<b>(iv)</b> Κατοχή αμπελουργικής εκμετάλλευσης έκτασης 1 εκταρίου τουλάχιστο <u><i>(αφορά επιχειρήσεις που έχουν δραστηριοποιηθεί τα τελευταία 3 έτη ή προτίθενται να δραστηριοποιηθούν στον οινοποιητικό κλάδο για πρώτη φορά)</i></u> <i>μέχρι</i>	<b>10 μονάδες</b>
<b>(v)</b> Πληρότητα διαδικασιών <i>μέχρι</i> <i>ύπαρξη και επάρκεια ξεχωριστών χώρων παραγωγής, αποθήκευσης και παλαίωσης με τηρούμενες τις προβλεπόμενες συνθήκες</i>	<b>10 μονάδες</b>
<b>(vi)</b> Ποιότητα των υποδομών/ Τεχνολογία της επένδυσης <i>μέχρι</i>	<b>15 μονάδες</b>
α) Το επίπεδο τεχνολογίας της νέας επένδυσης σε μηχανήματα / εξοπλισμό, χρήσης της πληροφορικής στις λειτουργίες της επιχείρησης ή/και β) Βελτίωση της αισθητικής/ εκσυγχρονισμός των κτιριακών υποδομών με στόχο την ενίσχυση και αναβάθμιση της	<i>(10 μονάδες)</i>

οινοποιητικής ή της εμπορικής δραστηριότητας ή/και γ) Ποιότητα των έργων υποδομής για τη διαμόρφωση, ανάπλαση και εξωραϊσμό του περιβάλλοντα χώρου με στόχο τη βελτίωση της επισκεψιμότητας των οινοποιητικών μονάδων <i>μέχρι</i>	
δ) Εξοικονόμηση νερού και ενέργειας <i>μέχρι</i>	(5 μονάδες)
<b>(vii)</b> Βιωσιμότητα της νέας οινοποιητικής μονάδας <i>μέχρι</i>	<b>40 μονάδες</b>
Λαμβάνονται υπόψη τα τεκμηριωμένα αποτελέσματα του οικονομικού μέρους της τεχνοοικονομικής μελέτης που υποβάλλεται και πρέπει να περιλαμβάνει καταστάσεις οικονομικής θέσης, λογ/σμούς εκμετάλλευσης και αποτελεσμάτων χρήσης, καταστάσεις ταμειακής ροής, καθαρής παρούσας αξίας και εσωτερικής απόδοσης για μια δεκαετία και πλήρη επεξήγηση και τεκμηρίωση των βασικών υποθέσεων που στηρίχθηκαν οι εκτιμήσεις και τα αριθμητικά δεδομένα.	
<b>(viii)</b> Προβλεπόμενη οργανωτική δομή της επιχείρησης <i>μέχρι</i>	<b>20 μονάδες</b>
α) Για κάθε νέα μόνιμη θέση εργασίας 1 μονάδα (αφορά επιχειρήσεις που έχουν δραστηριοποιηθεί τα τελευταία 3 έτη ή προτίθενται να δραστηριοποιηθούν στον οινοποιητικό κλάδο για πρώτη φορά) <i>μέχρι</i>	(5 μονάδες)
β(i) Εξειδίκευση και επιστημονική επάρκεια (αφορά επιχειρήσεις που έχουν δραστηριοποιηθεί τα τελευταία 3 έτη ή προτίθενται να δραστηριοποιηθούν στον οινοποιητικό κλάδο για πρώτη φορά)  1. Εργοδότηση οινολόγου  2. Εργοδότηση άλλου επιστημονικού προσωπικού <i>μέχρι</i>	(5 μονάδες) (5 μονάδες)
β(ii) Εργοδότηση οινολόγου (αφορά υφιστάμενες μονάδες που λειτουργούν για περίοδο μεγαλύτερη των 3 ετών)	(5 μονάδες)
γ) Η εμπειρία των μετόχων και διευθυντών στην άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας στον αμπελοοινικό τομέα (αφορά επιχειρήσεις που έχουν δραστηριοποιηθεί τα τελευταία 3 έτη ή προτίθενται να δραστηριοποιηθούν στον οινοποιητικό κλάδο για πρώτη φορά) <i>μέχρι</i>	(5 μονάδες)

**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι - ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΩΝ ΑΙΤΗΣΕΩΝ****Β. ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΟΙΝΟΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΟΙ ΟΠΟΙΕΣ ΔΕΝ ΑΦΟΡΟΥΝ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΝΕΩΝ ΟΙΝΟΠΟΙΗΤΙΚΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ****Κριτήρια αξιολόγησης**

<b>(i)</b>	Ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις τελευταίας τριετίας (αφορά μονάδες που λειτουργούν για περίοδο ίση ή μεγαλύτερη των 7 ετών) <b>μέχρι</b>	<b>25 μονάδες</b>
	α) Επικερδότητα <b>μέχρι</b>	(5 μονάδες)
	β) Απόδοση κεφαλαίου <b>μέχρι</b>	(5 μονάδες)
	γ) Ρευστότητα <b>μέχρι</b>	(5 μονάδες)
	δ) Μεταβολή πωλήσεων <b>μέχρι</b>	(5 μονάδες)
	ε) Κεφαλαιουχική δομή <b>μέχρι</b>	(5 μονάδες)
<b>(ii)</b>	Ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις τελευταίας τριετίας (αφορά μονάδες που λειτουργούν για περίοδο μεγαλύτερη των 3 ετών και μικρότερη των 7 ετών) <b>μέχρι</b>	<b>25 μονάδες</b>
	α) Επικερδότητα <b>μέχρι</b>	(2 μονάδες)
	β) Απόδοση κεφαλαίου <b>μέχρι</b>	(2 μονάδες)
	γ) Ρευστότητα <b>μέχρι</b>	(2 μονάδες)
	δ) Μεταβολή πωλήσεων <b>μέχρι</b>	(17 μονάδες)
	ε) Κεφαλαιουχική δομή <b>μέχρι</b>	(2 μονάδες)
<b>(iii)</b>	Πληρότητα διαδικασιών <b>μέχρι</b>	<b>10 μονάδες</b>
	α) Ύπαρξη πιστοποιητικού ποιότητας ISO ή άλλου προτύπου που να επιβεβαιώνει την επάρκεια των διαδικασιών ελέγχου (αφορά μονάδες που λειτουργούν για περίοδο μεγαλύτερη των 3 ετών)	(5 μονάδες)
	β(i) Πληρότητα παραγωγικών διαδικασιών (ύπαρξη και επάρκεια ξεχωριστών χώρων παραγωγής, αποθήκευσης και παλαίωσης με τηρούμενες τις προβλεπόμενες συνθήκες) (αφορά μονάδες που λειτουργούν για περίοδο μεγαλύτερη των 3 ετών) <b>μέχρι</b>	(5 μονάδες)
	β(ii) Πληρότητα παραγωγικών διαδικασιών (ύπαρξη και επάρκεια ξεχωριστών χώρων παραγωγής, αποθήκευσης και παλαίωσης με τηρούμενες τις προβλεπόμενες συνθήκες) (αφορά μονάδες που λειτουργούν για περίοδο ίση ή μικρότερη των 3 ετών) <b>μέχρι</b>	(10 μονάδες)
<b>(iv)</b>	Ποιότητα των υποδομών/ Τεχνολογία της επένδυσης <b>μέχρι</b>	<b>15 μονάδες</b>
	α) Το επίπεδο τεχνολογίας της νέας επένδυσης σε μηχανήματα / εξοπλισμό, χρήσης της πληροφορικής στις λειτουργίες της επιχείρησης ή/και	
	β) Βελτίωση της αισθητικής/ εκσυγχρονισμός των κτιριακών υποδομών με στόχο την ενίσχυση και αναβάθμιση της	(10 μονάδες)

οινοποιητικής ή της εμπορικής δραστηριότητας ή/και γ) Ποιότητα των έργων υποδομής για τη διαμόρφωση, ανάπλαση και εξωραϊσμό του περιβάλλοντα χώρου με στόχο τη βελτίωση της επισκεψιμότητας των οινοποιητικών μονάδων <i>μέχρι</i>	
δ) Εξοικονόμηση νερού και ενέργειας <i>μέχρι</i>	(5 μονάδες)
<b>(v)</b> Εξειδίκευση και επιστημονική επάρκεια <i>μέχρι</i>	<b>10 μονάδες</b>
α) Εργοδότηση οινολόγου/ εξειδικευμένου πωλητή (αφορά εμπορία)	(5 μονάδες)
β) Εργοδότηση άλλου επιστημονικού προσωπικού <i>μέχρι</i>	(5 μονάδες)
<b>(vi)</b> Βιωσιμότητα της επένδυσης <i>μέχρι</i>	<b>40 μονάδες</b>
Λαμβάνονται υπόψη τα τεκμηριωμένα αποτελέσματα του οικονομικού μέρους της τεχνοοικονομικής μελέτης που υποβάλλεται και πρέπει να περιλαμβάνει καταστάσεις οικονομικής θέσης, λογ/σμούς εκμετάλλευσης και αποτελεσμάτων χρήσης, καταστάσεις ταμειακής ροής, καθαρής παρούσας αξίας και εσωτερικής απόδοσης για μια δεκαετία και πλήρη επεξήγηση και τεκμηρίωση των βασικών υποθέσεων που στηρίχθηκαν οι εκτιμήσεις και τα αριθμητικά δεδομένα.	
<b>(vii)</b> Βιωσιμότητα της οινοποιητικής μονάδας (αφορά μονάδες που λειτουργούν για περίοδο ίση ή μικρότερη των 3 ετών ή παρουσιάζουν κύκλο εργασιών μικρότερη των 50.000 ευρώ τα τελευταία 3 έτη ) <i>μέχρι</i>	<b>25 μονάδες</b>
Λαμβάνονται υπόψη τα τεκμηριωμένα αποτελέσματα του οικονομικού μέρους της τεχνοοικονομικής μελέτης που υποβάλλεται και πρέπει να περιλαμβάνει καταστάσεις οικονομικής θέσης, λογ/σμούς εκμετάλλευσης και αποτελεσμάτων χρήσης, καταστάσεις ταμειακής ροής, καθαρής παρούσας αξίας και εσωτερικής απόδοσης για μια δεκαετία και πλήρη επεξήγηση και τεκμηρίωση των βασικών υποθέσεων που στηρίχθηκαν οι εκτιμήσεις και τα αριθμητικά δεδομένα.	

**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι - ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΩΝ ΑΙΤΗΣΕΩΝ**

(ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ Ι (Α) &amp; (Β))

**Γ. (Ι) ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΜΕΧΡΙ 150.000 ΕΥΡΩ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΠΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥΝ ΓΙΑ ΠΕΡΙΟΔΟ ΙΣΗ Η ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗ ΤΩΝ 7 ΕΤΩΝ****(ΙΙ) ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΜΕΧΡΙ 75.000 ΕΥΡΩ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΠΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥΝ ΓΙΑ ΠΕΡΙΟΔΟ ΑΝΩ ΤΩΝ 3 ΕΤΩΝ ΚΑΙ ΜΙΚΡΟΤΕΡΗ ΤΩΝ 7 ΕΤΩΝ****(ΙΙΙ) ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΜΕΧΡΙ 75.000 ΕΥΡΩ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΠΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥΝ ΓΙΑ ΠΕΡΙΟΔΟ ΙΣΗ Η ΜΙΚΡΟΤΕΡΗ ΤΩΝ 3 ΕΤΩΝ ΚΑΙ ΕΧΟΥΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΘΕΙ ΚΑΙ ΕΓΚΡΙΘΕΙ ΓΙΑ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΣΕ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΕΣ ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ ΤΟΥ ΙΔΙΟΥ ΜΕΤΡΟΥ****(ΙV) ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΗΝ ΠΑΡΑΓΡΑΦΟ 16.2.4****Κριτήρια αξιολόγησης**

<b>(i)</b>	Πληρότητα διαδικασιών <i>μέχρι</i>	<b>15 μονάδες</b>
	α) Ύπαρξη πιστοποιητικού ποιότητας ISO ή άλλου προτύπου που να επιβεβαιώνει την επάρκεια των διαδικασιών ελέγχου	<i>(5 μονάδες)</i>
	β) Πληρότητα παραγωγικών διαδικασιών (ύπαρξη και επάρκεια ξεχωριστών χώρων παραγωγής, αποθήκευσης και παλαίωσης με τηρούμενες τις προβλεπόμενες συνθήκες <i>μέχρι</i>	<i>(10 μονάδες)</i>
<b>(ii)</b>	Ποιότητα των υποδομών/ Τεχνολογία της επένδυσης <i>μέχρι</i>	<b>30 μονάδες</b>
	α) Το επίπεδο τεχνολογίας της νέας επένδυσης σε μηχανήματα / εξοπλισμό, χρήσης της πληροφορικής στις λειτουργίες της επιχείρησης ή/και	<i>(25 μονάδες)</i>
	β) Βελτίωση της αισθητικής/ εκσυγχρονισμός των κτιριακών υποδομών με στόχο την ενίσχυση και αναβάθμιση της οιοποιητικής ή της εμπορικής δραστηριότητας ή/και	
	γ) Ποιότητα των έργων υποδομής για τη διαμόρφωση, ανάπλαση και εξωραϊσμό του περιβάλλοντα χώρου με στόχο τη βελτίωση της επισκεψιμότητας των οιοποιητικών μονάδων <i>μέχρι</i>	
	δ) Εξοικονόμηση νερού και ενέργειας <i>μέχρι</i>	<i>(5 μονάδες)</i>
<b>(iii)</b>	Επιπτώσεις της νέας επένδυσης στη βελτίωση της ποιότητας των προϊόντων, στην ανταγωνιστικότητα και στη βελτίωση της μεθόδου παραγωγής <i>μέχρι</i>	<b>25 μονάδες</b>
<b>(iv)</b>	Εξειδίκευση και επιστημονική επάρκεια <i>μέχρι</i>	<b>20 μονάδες</b>
	α) Εργοδότηση οινολόγου/ εξειδικευμένου πωλητή (αφορά εμπορία)	<i>(10 μονάδες)</i>
	β) Εργοδότηση άλλου επιστημονικού προσωπικού <i>μέχρι</i>	<i>(10 μονάδες)</i>
<b>(v)</b>	Προβλέψεις κύκλου εργασιών για 5ετη περίοδο <i>μέχρι</i>	<b>10 μονάδες</b>

## ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ - ΣΥΣΤΑΣΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

με ημερομηνία 6/5/2003 και αριθμό 2003/361/ΕΚ

### ΤΙΤΛΟΣ Ι

#### ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΩΝ, ΜΙΚΡΩΝ ΚΑΙ ΜΕΣΑΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

##### Άρθρο 1

#### Επιχείρηση

Επιχείρηση θεωρείται κάθε μονάδα, ανεξάρτητα από τη νομική της μορφή, που ασκεί οικονομική δραστηριότητα. Ως τέτοιες νοούνται ιδίως οι μονάδες που ασκούν βιοτεχνική ή άλλη δραστηριότητα, ατομικά ή οικογενειακά, προσωπικές εταιρείες ή ενώσεις προσώπων που ασκούν τακτικά μια οικονομική δραστηριότητα.

##### Άρθρο 2

#### Αριθμός απασχολούμενων και οικονομικά όρια προσδιορίζοντα τις κατηγορίες επιχειρήσεων

1. Η κατηγορία των πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) αποτελείται από επιχειρήσεις που απασχολούν λιγότερους από 250 εργαζομένους και των οποίων ο ετήσιος κύκλος εργασιών δεν υπερβαίνει τα 50 εκατομμύρια ευρώ ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 43 εκατομμύρια ευρώ.
2. Στην κατηγορία των ΜΜΕ, ως μικρή επιχείρηση ορίζεται η επιχείρηση η οποία απασχολεί λιγότερους από 50 εργαζομένους και της οποίας ο ετήσιος κύκλος εργασιών ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 10 εκατομμύρια ευρώ.
3. Στην κατηγορία των ΜΜΕ, ως πολύ μικρή επιχείρηση ορίζεται η επιχείρηση η οποία απασχολεί λιγότερους από δέκα εργαζομένους και της οποίας ο ετήσιος κύκλος εργασιών ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 2 εκατομμύρια ευρώ.

##### Άρθρο 3

#### Τύποι επιχειρήσεων που λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό του αριθμού απασχολούμενων και των χρηματοοικονομικών ποσών

1. «Ανεξάρτητη επιχείρηση» είναι κάθε επιχείρηση που δεν χαρακτηρίζεται ως συνεργαζόμενη επιχείρηση κατά την έννοια της παραγράφου 2 ή ως συνδεδεμένη επιχείρηση κατά την έννοια της παραγράφου 3.
2. «Συνεργαζόμενες επιχειρήσεις» είναι όλες οι επιχειρήσεις που δεν χαρακτηρίζονται ως συνδεδεμένες κατά την έννοια της παραγράφου 3 και μεταξύ των οποίων υπάρχει η ακόλουθη σχέση: μια επιχείρηση (ανάντη επιχείρηση) κατέχει, η ίδια ή από κοινού με μία ή περισσότερες συνδεδεμένες επιχειρήσεις κατά

την έννοια της παραγράφου 3, το 25% ή περισσότερο του κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου μιας άλλης επιχείρησης (κατάκτη επιχείρηση).

Ωστόσο, μια επιχείρηση μπορεί να χαρακτηριστεί ως ανεξάρτητη, μη έχουσα δηλαδή συνεργαζόμενες επιχειρήσεις, ακόμη και εάν το όριο του 25 % καλύπτεται ή υπερκαλύπτεται, εφόσον το ποσοστό αυτό ελέγχεται από τις ακόλουθες κατηγορίες επενδυτών και υπό την προϋπόθεση ότι αυτοί δεν είναι, μεμονωμένα ή από κοινού, συνδεδεμένοι κατά την έννοια της παραγράφου 3 με την οικεία επιχείρηση:

α) δημόσιες εταιρείες συμμετοχών, εταιρείες επιχειρηματικού κεφαλαίου, φυσικά πρόσωπα ή ομάδες φυσικών προσώπων που ασκούν συστηματικά δραστηριότητες σε επενδύσεις επιχειρηματικού κινδύνου («business angels») και επενδύουν ίδια κεφάλαια σε μη εισηγμένες στο χρηματιστήριο επιχειρήσεις, εφόσον το σύνολο της επένδυσης σε μια ίδια επιχείρηση δεν υπερβαίνει το 1.250.000 ευρώ·

β) πανεπιστήμια ή ερευνητικά κέντρα μη κερδοσκοπικού σκοπού·

γ) θεσμικοί επενδυτές, συμπεριλαμβανομένων των ταμείων περιφερειακής ανάπτυξης·

δ) αυτόνομες τοπικές αρχές με ετήσιο προϋπολογισμό μικρότερο από 10 εκατομμύρια ευρώ και λιγότερο από 5.000 κατοίκους.

3. «Συνδεδεμένες επιχειρήσεις» είναι οι επιχειρήσεις που διατηρούν μεταξύ τους μια από τις ακόλουθες σχέσεις:

α) μια επιχείρηση κατέχει την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων άλλης επιχείρησης·

β) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να διορίζει ή να παύει την πλειοψηφία των μελών του διοικητικού, διαχειριστικού ή εποπτικού οργάνου άλλης επιχείρησης·

γ) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να ασκήσει κυριαρχική επιρροή σε άλλη επιχείρηση βάσει σύμβασης που έχει συνάψει με αυτήν ή δυνάμει ρήτρας του καταστατικού αυτής της τελευταίας·

δ) μια επιχείρηση που είναι μέτοχος ή εταίρος άλλης επιχείρησης ελέγχει μόνη της, βάσει συμφωνίας που έχει συνάψει με άλλους μετόχους ή εταίρους της εν λόγω επιχείρησης, την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων αυτής της επιχείρησης.

Τεκμαίρεται ότι δεν υπάρχει κυρίαρχη επιρροή, εφόσον οι επενδυτές που αναφέρονται στην παράγραφο 2 δεύτερο εδάφιο δεν υπεισέρχονται άμεσα ή έμμεσα στη διαχείριση της εξεταζόμενης επιχείρησης, με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων που κατέχουν με την ιδιότητά τους ως μετόχων ή εταίρων.

Συνδεδεμένες θεωρούνται επίσης οι επιχειρήσεις που διατηρούν μια από τις σχέσεις που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο μέσω μιας ή περισσότερων άλλων επιχειρήσεων ή με τους επενδυτές που αναφέρονται στην παράγραφο 2.



Οι επιχειρήσεις που διατηρούν μια από τις εν λόγω σχέσεις μέσω ενός φυσικού προσώπου ή ομάδας φυσικών προσώπων που ενεργούν από κοινού θεωρούνται επίσης συνδεδεμένες επιχειρήσεις καθόσον ασκούν το σύνολο ή τμήμα των δραστηριοτήτων τους στην ίδια αγορά ή σε όμορες αγορές.

Ως όμορη αγορά θεωρείται η αγορά ενός προϊόντος ή υπηρεσίας που βρίσκεται αμέσως ανάντη ή κατόντη της σχετικής αγοράς.

4. Εκτός από τις περιπτώσεις που ορίζονται στην παράγραφο 2 δεύτερο εδάφιο, μια επιχείρηση δεν μπορεί να θεωρηθεί ΜΜΕ, εάν το 25 % ή περισσότερο του κεφαλαίου της ή των δικαιωμάτων ψήφου της ελέγχεται, άμεσα ή έμμεσα, από έναν ή περισσότερους δημόσιους οργανισμούς ή δημόσιους φορείς, μεμονωμένα ή από κοινού.

5. Μια επιχείρηση δύναται να υποβάλει δηλώσεις σχετικά με την ιδιότητά της ως ανεξάρτητης, συνεργαζόμενης ή συνδεδεμένης επιχείρησης, καθώς και σχετικά με τα στοιχεία που αφορούν τα αριθμητικά όρια που αναφέρονται στο άρθρο 2. Η δήλωση αυτή μπορεί να υποβληθεί ακόμη και εάν η διασπορά κεφαλαίου δεν επιτρέπει να καθοριστεί ποιος το κατέχει εφόσον η επιχείρηση δηλώνει υπεύθυνα ότι μπορεί εύλογα να υποθέσει ότι δεν ανήκει, κατά ποσοστό 25 % ή περισσότερο, σε μια επιχείρηση ή, από κοινού, σε περισσότερες επιχειρήσεις που είναι συνδεδεμένες μεταξύ τους ή μέσω φυσικών προσώπων ή ομάδας φυσικών προσώπων. Οι δηλώσεις αυτές πραγματοποιούνται με την επιφύλαξη των ελέγχων και εξακριβώσεων που προβλέπονται από τις εθνικές ή κοινοτικές κανονιστικές ρυθμίσεις.

#### Άρθρο 4

##### **Στοιχεία για τον υπολογισμό του αριθμού απασχολούμενων και των χρηματοοικονομικών ποσών και περίοδος αναφοράς**

1. Τα στοιχεία που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του αριθμού απασχολούμενων και των χρηματοοικονομικών ποσών είναι εκείνα που αφορούν την τελευταία κλειστή διαχειριστική χρήση και υπολογίζονται σε ετήσια βάση. Λαμβάνονται υπόψη κατά την ημερομηνία κλεισίματος των λογαριασμών. Το ύψος του κύκλου εργασιών υπολογίζεται χωρίς το φόρο προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) και χωρίς άλλους έμμεσους δασμούς.

2. Όταν, κατά την ημερομηνία κλεισίματος των λογαριασμών και σε ετήσια βάση, μια επιχείρηση βρίσκεται πάνω ή κάτω από τα όρια τα σχετικά με τον αριθμό απασχολούμενων ή τα χρηματοοικονομικά όρια που αναφέρονται στο άρθρο 2, η κατάσταση αυτή έχει ως αποτέλεσμα την απόκτηση ή την απώλεια της ιδιότητας της μεσαίας, μικρής ή πολύ μικρής επιχείρησης μόνον εάν το φαινόμενο επαναληφθεί επί δύο διαδοχικά οικονομικά έτη.

3. Στην περίπτωση νεοσύστατων επιχειρήσεων, οι λογαριασμοί των οποίων δεν έχουν κλείσει ακόμη, τα στοιχεία που λαμβάνονται υπόψη πρέπει να προκύπτουν από αξιόπιστες εκτιμήσεις που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους.

## Άρθρο 5

### **Ο αριθμός απασχολούμενων**

Ο αριθμός απασχολούμενων ατόμων αντιστοιχεί στον αριθμό ετήσιων μονάδων εργασίας (ΕΜΕ), δηλαδή στον αριθμό εργαζομένων πλήρους απασχόλησης που εργάστηκαν στην εξεταζόμενη επιχείρηση ή για λογαριασμό αυτής επί ολόκληρο το υπόψη έτος.

Τα άτομα που δεν εργάστηκαν ολόκληρο το έτος, οι εργαζόμενοι μερικής απασχόλησης, ανεξάρτητα από τη διάρκεια, και οι εργαζόμενοι σε εποχική βάση αντιστοιχούν σε κλάσματα των ΕΜΕ. Στον αριθμό απασχολούμενων περιλαμβάνονται:

α) οι μισθωτοί·

β) τα άτομα που εργάζονται για την επιχείρηση, έχουν σχέση εξάρτησης προς αυτήν και εξομοιούνται με μισθωτούς με βάση το εθνικό δίκαιο·

γ) οι ιδιοκτήτες επιχειρηματίες·

δ) οι εταίροι που ασκούν τακτική δραστηριότητα εντός της επιχείρησης και προσπορίζονται οικονομικά πλεονεκτήματα από την επιχείρηση.

Οι μαθητευόμενοι ή οι σπουδαστές που βρίσκονται σε επαγγελματική εκπαίδευση στο πλαίσιο σύμβασης μαθητείας ή επαγγελματικής κατάρτισης δεν συνυπολογίζονται στον αριθμό απασχολούμενων. Η διάρκεια των αδειών μητρότητας ή των γονικών αδειών δεν συνυπολογίζεται.

## Άρθρο 6

### **Καθορισμός των στοιχείων της επιχείρησης**

1. Στην περίπτωση ανεξάρτητης επιχείρησης, ο καθορισμός των στοιχείων, συμπεριλαμβανομένου του αριθμού απασχολούμενων, πραγματοποιείται αποκλειστικά με βάση τους λογαριασμούς αυτής της επιχείρησης.

2. Στην περίπτωση επιχείρησης που συνεργάζεται ή συνδέεται με άλλες επιχειρήσεις, ο καθορισμός των στοιχείων, συμπεριλαμβανομένου του αριθμού απασχολούμενων, γίνεται με βάση τους λογαριασμούς και τα λοιπά στοιχεία της επιχείρησης, ή - εφόσον υπάρχουν - τους ενοποιημένους λογαριασμούς της επιχείρησης, ή τους ενοποιημένους λογαριασμούς στους οποίους περιλαμβάνεται και η εξεταζόμενη επιχείρηση βάσει ενοποίησης.

Στα στοιχεία που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο προστίθενται τα στοιχεία των επιχειρήσεων που ενδεχομένως συνεργάζονται με την εξεταζόμενη επιχείρηση, οι οποίες βρίσκονται ακριβώς ανάντη ή κατόντη της εν λόγω επιχείρησης. Τα στοιχεία συγκεντρώνονται κατ' αναλογία προς το ποσοστό συμμετοχής στο κεφάλαιο ή στα δικαιώματα ψήφου (το υψηλότερο από τα δύο αυτά ποσοστά). Σε περίπτωση διασταυρωμένης συμμετοχής, λαμβάνεται υπόψη το υψηλότερο των ποσοστών αυτών.

Στα στοιχεία που αναφέρονται στο πρώτο και το δεύτερο εδάφιο προστίθεται το 100% των στοιχείων των επιχειρήσεων που ενδεχομένως συνδέονται άμεσα ή έμμεσα με την εξεταζόμενη επιχείρηση και τα οποία δεν περιλαμβάνονται ήδη στους λογαριασμούς βάσει ενοποίησης.

3. Για την εφαρμογή της παραγράφου 2, τα στοιχεία των επιχειρήσεων που συνεργάζονται με την εξεταζόμενη επιχείρηση προκύπτουν από τους λογαριασμούς και τα λοιπά στοιχεία, ενοποιημένα εφόσον υπάρχουν, στα οποία προστίθεται το 100% των στοιχείων των επιχειρήσεων που συνδέονται με τις συνεργαζόμενες αυτές επιχειρήσεις, εκτός εάν τα στοιχεία τους περιλαμβάνονται ήδη βάσει ενοποίησης.

Για την εφαρμογή της παραγράφου 2, τα στοιχεία των επιχειρήσεων που συνδέονται με την εξεταζόμενη επιχείρηση προκύπτουν από τους λογαριασμούς και τα λοιπά στοιχεία τους, ενοποιημένα εφόσον υπάρχουν. Στα στοιχεία αυτά προστίθενται κατ' αναλογία τα στοιχεία των επιχειρήσεων που ενδεχομένως συνεργάζονται με τις συνδεδεμένες αυτές επιχειρήσεις, οι οποίες βρίσκονται ακριβώς ανάντη ή κατόντη αυτών, εάν δεν περιλαμβάνονται ήδη στους ενοποιημένους λογαριασμούς σε αναλογία τουλάχιστον ισοδύναμη με το ποσοστό που ορίζεται στην παράγραφο 2 δεύτερο εδάφιο.

4. Όταν ο αριθμός απασχολούμενων δεδομένης επιχείρησης δεν προκύπτει από τους ενοποιημένους λογαριασμούς, υπολογίζεται συγκεντρώνοντας κατ' αναλογία τα στοιχεία τα σχετικά με τις επιχειρήσεις που συνεργάζονται με την εν λόγω επιχείρηση, και προσθέτοντας τα στοιχεία τα σχετικά με τις επιχειρήσεις που συνδέονται μαζί της.

## **ΤΙΤΛΟΣ II** **ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ**

### **Άρθρο 7**

#### **Στατιστικές**

Η Επιτροπή λαμβάνει τα απαραίτητα μέτρα προκειμένου να παρουσιάζει τις στατιστικές που καταρτίζει σύμφωνα με τις παρακάτω τάξεις επιχειρήσεων:

- α) 0 έως 1 απασχολούμενο άτομο
- β) 2 έως 9 απασχολούμενα άτομα
- γ) 10 έως 49 απασχολούμενα άτομα
- δ) 50 έως 249 απασχολούμενα άτομα

### **Άρθρο 8**

#### **Παραπομπές**

1. Κάθε κοινοτική κανονιστική ρύθμιση ή κάθε κοινοτικό πρόγραμμα που θα τροποποιείται ή θα καταρτίζεται στο μέλλον και θα αναφέρει τους όρους «ΜΜΕ», «πολύ μικρή επιχείρηση», «μικρή επιχείρηση» ή «μεσαία επιχείρηση» ή οποιονδήποτε άλλον παρόμοιο όρο, πρέπει να παραπέμπει στον ορισμό που περιέχεται στην παρούσα σύσταση.

2. Κατά τη διάρκεια μιας μεταβατικής περιόδου, τα τρέχοντα κοινοτικά προγράμματα που χρησιμοποιούν τον ορισμό ΜΜΕ της σύστασης 96/280/ΕΚ θα

εξακολουθήσουν να παράγουν τα αποτελέσματά τους και τα ευεργετήματα υπέρ των επιχειρήσεων, οι οποίες θεωρούντο ως ΜΜΕ κατά την κατάρτισή τους. Δεν θίγονται οι νομικές δεσμεύσεις που ανέλαβε η Επιτροπή βάσει αυτών των προγραμμάτων.

Με την επιφύλαξη του πρώτου εδαφίου, οποιαδήποτε τροποποίηση, μέσα στα προγράμματα αυτά, του ορισμού των ΜΜΕ μπορεί να γίνει μόνον αν υιοθετηθεί ο ορισμός που περιέχεται στην παρούσα σύσταση σύμφωνα με την παράγραφο 1.

## Άρθρο 9

### **Αναθεώρηση**

Με βάση τον απολογισμό που θα πραγματοποιηθεί πριν από τις 31 Μαρτίου 2006 σχετικά με την εφαρμογή του ορισμού που περιέχεται στην παρούσα σύσταση και λαμβανομένων υπόψη ενδεχόμενων τροποποιήσεων του άρθρου 1 της έβδομης οδηγίας 83/349/ΕΟΚ περί του ορισμού των συνδεδεμένων επιχειρήσεων κατά την έννοια της εν λόγω οδηγίας, η Επιτροπή προσαρμόζει στο αναγκαίο μέτρο τον ορισμό που περιέχεται στην παρούσα σύσταση, κυρίως δε τα όρια για τον κύκλο εργασιών και το σύνολο του ισολογισμού, ώστε να συνεκτιμηθούν η υπάρχουσα πείρα και οι μεταβαλλόμενες οικονομικές συνθήκες στην Κοινότητα.

## ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ - ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΑΜΠΕΛΟΟΙΝΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

(Παράρτημα VII, Μέρος ΙΙ του κανονισμού (ΕΕ) 1308/2013)

### 1. Οίνος

Οίνος είναι το προϊόν που παράγεται αποκλειστικά με πλήρη ή μερική αλκοολική ζύμωση νωπών σταφυλιών, είτε αυτά έχουν υποστεί έκθλιψη είτε όχι, ή γλεύκους σταφυλιών.

Ο οίνος έχει:

α) ανεξαρτήτως της εφαρμογής ή μη των επεξεργασιών που προσδιορίζονται στο παράρτημα ΧVα σημείο Β, αποκτημένο αλκοολικό τίτλο τουλάχιστον 8,5% vol., υπό τον όρο ότι προέρχεται αποκλειστικά από σταφύλια που έχουν συγκομιστεί στις αμπελουργικές ζώνες Α και Β που αναφέρονται στο προσάρτημα του παρόντος παραρτήματος, και τουλάχιστον 9% vol. για τις άλλες αμπελουργικές ζώνες·

β) κατά παρέκκλιση του ισχύοντος ελάχιστου αποκτημένου αλκοολικού τίτλου, εφόσον φέρει προστατευόμενη ονομασία προέλευσης ή προστατευόμενη γεωγραφική ένδειξη και ανεξαρτήτως της εφαρμογής ή μη των επεξεργασιών που προσδιορίζονται στο παράρτημα ΧVα σημείο Β, αποκτημένο αλκοολικό τίτλο τουλάχιστον 4,5 % vol.·

γ) συνολικό αλκοολικό τίτλο όχι ανώτερο από 15% vol. Κατά παρέκκλιση:

- το μέγιστο όριο του ολικού αλκοολικού τίτλου μπορεί να φθάνει το 20% vol. για τους οίνους που παράγονται χωρίς εμπλουτισμό σε ορισμένες αμπελουργικές περιοχές της Κοινότητας οι οποίες θα προσδιοριστούν από την Επιτροπή με τη διαδικασία του άρθρου 195 παράγραφος 4,
- το μέγιστο όριο του ολικού αλκοολικού τίτλου μπορεί να υπερβαίνει το 15% vol. για οίνους με προστατευόμενη ονομασία προέλευσης που παράγονται χωρίς εμπλουτισμό·

δ) με την επιφύλαξη παρεκκλίσεων που είναι δυνατόν να θεσπιστούν από την Επιτροπή με τη διαδικασία του άρθρου 195 παράγραφος 4, ολική οξύτητα, εκφραζόμενη σε τρυγικό οξύ, τουλάχιστον 3,5 γραμμάρια ανά λίτρο, ήτοι 46,6 χιλιοστοίσοδύναμα ανά λίτρο.

«Ρετσίνα» είναι ο οίνος που παράγεται αποκλειστικά στη γεωγραφική επικράτεια της Ελλάδας από γλεύκος σταφυλιών επεξεργασμένο με ρητίνη Πεύκης Χαλεπίου. Η χρησιμοποίηση της ρητίνης της Πεύκης Χαλεπίου επιτρέπεται μόνο για την παραγωγή οίνου «Ρετσίνα» υπό τους όρους της ισχύουσας ελληνικής νομοθεσίας.

Κατά παρέκκλιση του στοιχείου β), τα «Tokaji eszencia» και «Tokajská esencia» θεωρούνται οίνοι.

### 2. Νεαρός οίνος που βρίσκεται ακόμη σε ζύμωση

Νεαρός οίνος που βρίσκεται ακόμη σε ζύμωση είναι το προϊόν του οποίου η αλκοολική ζύμωση δεν έχει ακόμη περατωθεί και ο οποίος δεν έχει ακόμη διαχωριστεί από την οινολάσπη του.

### 3. Οίνος λικέρ

Οίνος λικέρ είναι το προϊόν:

α) που έχει αποκτημένο αλκοολικό τίτλο τουλάχιστον 15% vol. και όχι ανώτερο από 22% vol.·

β) που έχει ολικό αλκοολικό τίτλο τουλάχιστον 17,5% vol., εξαιρουμένων ορισμένων οίνων λικέρ με ονομασία προέλευσης ή γεωγραφική ένδειξη, οι οποίοι περιλαμβάνονται σε κατάλογο που θα καταρτιστεί από την Επιτροπή με τη διαδικασία του άρθρου 195 παράγραφος 4.·

γ) που παράγεται από:

- γλεύκος σταφυλιών που έχει υποστεί μερική ζύμωση,
- οίνο,
- συνδυασμό των παραπάνω προϊόντων, ή
- γλεύκος σταφυλιών ή μείγμα αυτού με οίνο, προκειμένου για οίνους λικέρ με προστατευόμενη ονομασία προέλευσης ή γεωγραφική ένδειξη, οι οποίοι θα καθοριστούν από την Επιτροπή με τη διαδικασία του άρθρου 195 παράγραφος 4·

δ) που έχει αρχικό φυσικό αλκοολικό τίτλο τουλάχιστον 12% vol., εξαιρουμένων ορισμένων οίνων λικέρ με ονομασία προέλευσης ή προστατευόμενη γεωγραφική ένδειξη, οι οποίοι περιλαμβάνονται σε κατάλογο που θα καταρτιστεί από την Επιτροπή με τη διαδικασία του άρθρου 195 παράγραφος 4.

ε) στο οποίο έχουν προστεθεί τα ακόλουθα:

i) μεμονωμένα ή σε μείγμα:

- ουδέτερη αλκοόλη οινικής προέλευσης, συμπεριλαμβανομένης της αλκοόλης που προέρχεται από απόσταξη σταφίδων, με αποκτημένο αλκοολικό τίτλο τουλάχιστον 96% vol.,
- απόσταγμα οίνου ή σταφίδων με αποκτημένο αλκοολικό τίτλο τουλάχιστον 52% vol. και όχι ανώτερο από 86% vol.,

ii) καθώς και, κατά περίπτωση, ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα προϊόντα:

- συμπυκνωμένο γλεύκος σταφυλιών,
- συνδυασμός ενός από τα προϊόντα που αναφέρονται στο στοιχείο ε) σημείο i) με γλεύκος σταφυλιών που αναφέρεται στο στοιχείο γ) πρώτη και τέταρτη περίπτωση·

στ) στο οποίο, κατά παρέκκλιση των διατάξεων του στοιχείου ε), προκειμένου για ορισμένους οίνους λικέρ με προστατευόμενη ονομασία προέλευσης ή γεωγραφική ένδειξη, οι οποίοι περιλαμβάνονται σε κατάλογο που θα καταρτιστεί από την Επιτροπή με τη διαδικασία του άρθρου 195 παράγραφος 4, έχουν προστεθεί:

i) οποιοδήποτε από τα προϊόντα που απαριθμούνται στο στοιχείο ε) σημείο i), μεμονωμένα ή σε συνδυασμό· ή

ii) ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα προϊόντα:

- αλκοόλη από οίνο ή από σταφίδες με αποκτημένο αλκοολικό τίτλο τουλάχιστον 95% vol. και όχι ανώτερο από 96% vol.·
- αποστάγματα οίνου ή στεμφύλων σταφυλιών με αποκτημένο αλκοολικό τίτλο τουλάχιστον 52% vol. και όχι ανώτερο από 86% vol.,

- αποστάγματα σταφίδων με αποκτημένο αλκοολικό τίτλο τουλάχιστον 52% vol. και κατώτερο από 94,5% vol.
- iii) και, κατά περίπτωση, ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα προϊόντα:
- γλεύκος σταφυλιών από λιαστά σταφύλια που έχει υποστεί μερική ζύμωση,
  - συμπυκνωμένο γλεύκος σταφυλιών που παράγεται με απευθείας θέρμανση και, εκτός της κατεργασίας αυτής, ανταποκρίνεται στον ορισμό του συμπυκνωμένου γλεύκους σταφυλιών,
  - συμπυκνωμένο γλεύκος σταφυλιών,
  - συνδυασμός ενός από τα προϊόντα που απαριθμούνται στο στοιχείο στ) σημείο ii) με γλεύκος σταφυλιών που αναφέρεται στο στοιχείο γ) πρώτη και τέταρτη περίπτωση.

#### 4. Αφρώδης οίνος

Αφρώδης οίνος είναι το προϊόν:

α) που παράγεται με πρώτη ή δεύτερη αλκοολική ζύμωση:

- από νωπά σταφύλια,
- από γλεύκος σταφυλιών,
- από οίνο·

β) που, κατά την εκπωμάτιση του δοχείου, εκλύει διοξείδιο του άνθρακα προερχόμενο αποκλειστικά από τη ζύμωση·

γ) που, όταν διατηρείται σε θερμοκρασία 20°C σε κλειστά δοχεία, βρίσκεται υπό υπερπίεση τουλάχιστον 3 bar, οφειλόμενη στο διαλυμένο διοξείδιο του άνθρακα·

δ) για το οποίο ο ολικός αλκοολικός τίτλος των “cuvées” που προορίζονται για την παρασκευή του είναι τουλάχιστον 8,5% vol.

#### 5. Αφρώδης οίνος ποιότητας

Αφρώδης οίνος ποιότητας είναι το προϊόν:

α) που παράγεται με πρώτη ή δεύτερη αλκοολική ζύμωση:

- από νωπά σταφύλια,
- από γλεύκος σταφυλιών,
- από οίνο·

β) που, κατά την εκπωμάτιση του δοχείου, εκλύει διοξείδιο του άνθρακα προερχόμενο αποκλειστικά από τη ζύμωση·

γ) που, όταν διατηρείται σε θερμοκρασία 20°C σε κλειστά δοχεία, βρίσκεται υπό υπερπίεση τουλάχιστον 3,5 bar, οφειλόμενη στο διαλυμένο διοξείδιο του άνθρακα·

δ) για το οποίο ο ολικός αλκοολικός τίτλος των “cuvées” που προορίζονται για την παρασκευή του είναι τουλάχιστον 9% vol.

## **6. Αφρώδης οίνος ποιότητας αρωματικού τύπου**

Αφρώδης οίνος ποιότητας αρωματικού τύπου είναι ο αφρώδης οίνος ποιότητας:

α) που παρασκευάζεται με αποκλειστική χρησιμοποίηση, κατά την παρασκευή της “cuvée”, γλεύκους σταφυλιών ή γλεύκους σταφυλιών που έχει υποστεί μερική ζύμωση, το οποίο προέρχεται από συγκεκριμένες οινοποιήσιμες ποικιλίες αμπέλου, βάσει καταλόγου που θα καταρτιστεί από την Επιτροπή με τη διαδικασία του άρθρου 195 παράγραφος 4. Οι αφρώδεις οίνοι ποιότητας αρωματικού τύπου που παράγονται παραδοσιακά με τη χρησιμοποίηση οίνων κατά την παρασκευή της “cuvée”, προσδιορίζονται από την Επιτροπή με τη διαδικασία του άρθρου 195 παράγραφος 4·

β) που, όταν διατηρείται σε θερμοκρασία 20°C σε κλειστά δοχεία, βρίσκεται υπό υπερπίεση τουλάχιστον 3 bar, οφειλόμενη στο διαλυμένο διοξείδιο του άνθρακα·

γ) του οποίου ο αποκτημένος αλκοολικός τίτλος είναι τουλάχιστον 6% vol.·

δ) του οποίου ο ολικός αλκοολικός τίτλος είναι τουλάχιστον 10% vol.

Οι ειδικοί κανόνες όσον αφορά άλλα συμπληρωματικά χαρακτηριστικά ή συνθήκες παραγωγής και εμπορίας καθορίζονται από την Επιτροπή με τη διαδικασία του άρθρου 195 παράγραφος 4.

## **7. Αεριούχος Αφρώδης οίνος**

Αεριούχος αφρώδης οίνος είναι το προϊόν που:

α) παράγεται από οίνο χωρίς προστατευόμενη ονομασία προέλευσης ή γεωγραφική ένδειξη·

β) κατά την εκπωμάτιση του δοχείου, εκλύει διοξείδιο του άνθρακα προερχόμενο εξ ολοκλήρου ή εν μέρει από προσθήκη αυτού του αερίου·

γ) όταν διατηρείται σε θερμοκρασία 20°C σε κλειστά δοχεία, βρίσκεται υπό υπερπίεση τουλάχιστον 3 bar, οφειλόμενη στο διαλυμένο διοξείδιο του άνθρακα.

## **8. Ημιαφρώδης οίνος**

Ημιαφρώδης οίνος είναι το προϊόν που:

α) παράγεται από οίνο, υπό τον όρο ότι ο εν λόγω οίνος έχει ολικό αλκοολικό τίτλο τουλάχιστον 9% vol.·

β) έχει αποκτημένο αλκοολικό τίτλο τουλάχιστον 7% vol.·



γ) όταν διατηρείται σε θερμοκρασία 20°C σε κλειστά δοχεία, βρίσκεται υπό υπερπίεση τουλάχιστον 1 bar και όχι ανώτερη από 2,5 bar, η οποία οφείλεται στο διαλυμένο ενδογενές διοξείδιο του άνθρακα·

δ) συσκευάζεται σε δοχεία των 60 λίτρων ή μικρότερα.

## **9. Αεριούχος ημιαφρώδης οίνος**

Αεριούχος ημιαφρώδης οίνος είναι το προϊόν που:

α) παράγεται από οίνο·

β) έχει αποκτημένο αλκοολικό τίτλο τουλάχιστον 7% vol. και ολικό αλκοολικό τίτλο τουλάχιστον 9% vol.·

γ) όταν διατηρείται σε θερμοκρασία 20°C σε κλειστά δοχεία, βρίσκεται υπό υπερπίεση τουλάχιστον 1 bar και όχι ανώτερη από 2,5 bar, η οποία οφείλεται στο διαλυμένο διοξείδιο του άνθρακα που προέρχεται εξ ολοκλήρου ή εν μέρει από προσθήκη·

δ) συσκευάζεται σε δοχεία των 60 λίτρων ή μικρότερα.

## **10. Γλεύκος σταφυλιών**

Γλεύκος σταφυλιών είναι το υγρό προϊόν που παράγεται φυσικώς ή με φυσικές διεργασίες από νωπά σταφύλια. Αποκτημένος αλκοολικός τίτλος του γλεύκους σταφυλιών που δεν υπερβαίνει το 1% vol. είναι αποδεκτός.

## **11. Γλεύκος σταφυλιών που έχει υποστεί μερική ζύμωση**

Γλεύκος σταφυλιών που έχει υποστεί μερική ζύμωση είναι το προϊόν της ζύμωσης γλεύκους σταφυλιών, το οποίο έχει αποκτημένο αλκοολικό τίτλο ανώτερο από 1% vol. και κατώτερο από τα τρία πέμπτα του ολικού κατ' όγκο αλκοολικού τίτλου του.

## **12. Γλεύκος σταφυλιών από λιαστά σταφύλια που έχει υποστεί μερική ζύμωση**

Γλεύκος σταφυλιών που έχει υποστεί μερική ζύμωση από λιαστά σταφύλια είναι το προϊόν της μερικής ζύμωσης γλεύκους από λιαστά σταφύλια, του οποίου η περιεκτικότητα σε ολικά σάκχαρα πριν από τη ζύμωση είναι τουλάχιστον 272 γραμμάρια ανά λίτρο και ο φυσικός και αποκτημένος αλκοολικός τίτλος δεν είναι κατώτερος από 8% vol. Εντούτοις, ορισμένοι οίνοι ανταποκρινόμενοι στις απαιτήσεις αυτές, οι οποίοι θα προσδιοριστούν από την Επιτροπή με τη διαδικασία του άρθρου 195 παράγραφος 4, δεν θεωρούνται γλεύκος σταφυλιών που έχει υποστεί μερική ζύμωση από λιαστά σταφύλια.

## **13. Συμπυκνωμένο γλεύκος σταφυλιών**

Συμπυκνωμένο γλεύκος σταφυλιών είναι το μη καραμελωμένο γλεύκος σταφυλιών που παράγεται με μερική αφυδάτωση γλεύκους σταφυλιών, με οποιαδήποτε επιτρεπόμενη μέθοδο εκτός από την απευθείας θέρμανση, κατά τρόπο ώστε η ένδειξη του διαθλασιμέτρου το οποίο χρησιμοποιείται σύμφωνα με μέθοδο που θα καθοριστεί βάσει του άρθρου 120ζ, σε θερμοκρασία 20°C, να μην είναι κατώτερη από 50,9%.

Το συμπυκνωμένο γλεύκος σταφυλιών επιτρέπεται να έχει αποκτημένο αλκοολικό τίτλο που δεν υπερβαίνει το 1% vol.

#### 14. Διορθωμένο συμπυκνωμένο γλεύκος σταφυλιών

Διορθωμένο συμπυκνωμένο γλεύκος σταφυλιών είναι το μη καραμελωμένο υγρό προϊόν που:

α) παράγεται με μερική αφυδάτωση γλεύκους σταφυλιών, με οποιαδήποτε επιτρεπόμενη μέθοδο εκτός από την απευθείας θέρμανση, κατά τρόπο ώστε η ένδειξη του διαθλασιμέτρου το οποίο χρησιμοποιείται σύμφωνα με μέθοδο που πρόκειται να καθοριστεί βάσει του άρθρου 120ζ, σε θερμοκρασία 20°C, να μην είναι κατώτερη από 61,7%·

β) έχει υποστεί επιτρεπόμενη κατεργασία μείωσης της οξύτητας και απομάκρυνσης συστατικών, εκτός από τα σάκχαρα·

γ) παρουσιάζει τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

- pH που δεν υπερβαίνει την τιμή 5 στους 25 Brix,
- οπτική πυκνότητα σε μήκος κύματος 425 nm, για πάχος 1 cm, που δεν υπερβαίνει την τιμή 0,100 για γλεύκος σταφυλιών συμπυκνωμένου στους 25 Brix,
- περιεκτικότητα σε σακχαρόζη μη ανιχνεύσιμη με μέθοδο ανάλυσης που πρόκειται να καθοριστεί,
- δείκτη Folin-Ciocalteu που δεν υπερβαίνει την τιμή 6,00 στους 25 Brix,
- ογκομετρούμενη οξύτητα όχι μεγαλύτερη από 15 χιλιοστοίσοδύναμα ανά χιλιόγραμμο ολικών σακχάρων,
- περιεκτικότητα σε διοξείδιο του θείου που δεν υπερβαίνει τα 25 χιλιοστόγραμμα ανά χιλιόγραμμο ολικών σακχάρων,
- περιεκτικότητα σε σύνολο κατιόντων όχι μεγαλύτερη από 8 χιλιοστοίσοδύναμα ανά χιλιόγραμμο ολικών σακχάρων,
- αγωγιμότητα στους 25 Brix και 20°C που δεν υπερβαίνει τα 120 micro-Siemens/cm,
- περιεκτικότητα σε υδροξυμεθυλοφουρουράλη που δεν υπερβαίνει τα 25 χιλιοστόγραμμα ανά χιλιόγραμμο ολικών σακχάρων,
- παρουσία μεσοϊνοσιτόλης.

Το διορθωμένο συμπυκνωμένο γλεύκος σταφυλιών επιτρέπεται να έχει αποκτημένο αλκοολικό τίτλο που δεν υπερβαίνει το 1% vol.

#### 15. Οίνος από λιαστά σταφύλια

Οίνος από λιαστά σταφύλια είναι το προϊόν που:

α) παρασκευάζεται χωρίς εμπλουτισμό, από σταφύλια που έχουν αφεθεί στον ήλιο ή στη σκιά για μερική αφυδάτωση·

β) έχει ολικό αλκοολικό τίτλο τουλάχιστον 16% vol. και αποκτημένο αλκοολικό τίτλο τουλάχιστον 9% vol.·

γ) έχει φυσικό αλκοολικό τίτλο τουλάχιστον 16% vol. (ή 272 γραμμάρια σακχάρων ανά λίτρο).

#### **16. Οίνος από υπερώριμα σταφύλια**

Οίνος από υπερώριμα σταφύλια είναι το προϊόν που:

α) παράγεται χωρίς εμπλουτισμό·

β) έχει φυσικό αλκοολικό τίτλο ανώτερο από 15% vol.·

γ) έχει ολικό αλκοολικό τίτλο τουλάχιστον 15% vol. και αποκτημένο αλκοολικό τίτλο τουλάχιστον 12% vol.

Τα κράτη μέλη δύνανται να ορίζουν περίοδο παλαίωσης για το προϊόν αυτό.

#### **17. Ξίδι από οίνο**

Ξίδι από οίνο είναι το ξίδι που:

α) παράγεται αποκλειστικά με οξική ζύμωση οίνου·

β) έχει ολική οξύτητα τουλάχιστον 60 γραμμάρια ανά λίτρο, εκφραζόμενη σε οξικό οξύ.

## ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV

### Ανακοίνωση της Επιτροπής — Κοινοτικές κατευθυντήριες γραμμές όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων

**Επίσημη Εφημερίδα αριθ. 244 της 01/10/2004 σ. 0002 – 0017**

Ανακοίνωση της Επιτροπής Κοινοτικές κατευθυντήριες γραμμές όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων (2004/C 244/02)(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

#### 1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Η Επιτροπή εξέδωσε τις πρώτες κοινοτικές κατευθυντήριες γραμμές όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων(1) το 1994. Το 1997, προσέθεσε στις εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές ορισμένες ειδικές διατάξεις για τον τομέα της γεωργίας(2). Μια νέα έκδοση των κατευθυντηρίων γραμμών θεσπίστηκε το 1999(3) και θα λήξει στις 9 Οκτωβρίου 2004 .

2. Με τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές, των οποίων το κείμενο βασίζεται στις προηγούμενες, η Επιτροπή επιθυμεί να επιφέρει ορισμένες αλλαγές και διευκρινίσεις που υπαγορεύονται από διάφορους λόγους.

3. Πρώτον, υπό το φως των συμπερασμάτων των συνόδων των Ευρωπαϊκών Συμβουλίων της Στοκχόλμης στις 23 και 24 Μαρτίου 2001 και της Βαρκελώνης στις 15 και 16 Μαρτίου 2002 , τα οποία κάλεσαν τα κράτη μέλη να συνεχίσουν να μειώνουν το συνολικό επίπεδο των κρατικών ενισχύσεων ως ποσοστό του ακαθάριστου εθνικού προϊόντος και να τις επαναπροσανατολίσουν προς οριζόντιους στόχους κοινού συμφέροντος, συμπεριλαμβανομένης της κοινωνικής και οικονομικής συνοχής, φαίνεται να εξασφαλίζεται ο στενότερος έλεγχος των στρεβλώσεων που δημιουργούνται από τις ενισχύσεις για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση επιχειρήσεων. Αυτό είναι επίσης σύμφωνο με τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου που πραγματοποιήθηκε στη Λισαβόνα στις 23 και 24 Μαρτίου 2000 που αποσκοπούν στην αύξηση της ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής οικονομίας.

4. Η απόσυρση αναποτελεσματικών επιχειρήσεων αποτελεί σύνηθες φαινόμενο της λειτουργίας της αγοράς. Δεν μπορεί να καταστεί κανόνας η διάσωση προβληματικών εταιρειών από το κράτος. Οι ενισχύσεις για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων οδήγησαν σε ορισμένες από τις πιο αμφισβητούμενες περιπτώσεις κρατικών ενισχύσεων στο παρελθόν και συγκαταλέγονται μεταξύ των ειδών κρατικής ενίσχυσης που προκαλούν τη μεγαλύτερη στρέβλωση. Ως εκ τούτου, η γενική αρχή της απαγόρευσης κρατικών ενισχύσεων, η οποία ορίζεται από τη συνθήκη, πρέπει να παραμείνει ο κανόνας και οι παρεκκλίσεις από το συγκεκριμένο κανόνα να είναι περιορισμένες.

5. Ενισχύεται περαιτέρω η αρχή της εφάπαξ ενίσχυσης για να αποφευχθεί η χρησιμοποίηση επανειλημμένων ενισχύσεων διάσωσης ή αναδιάρθρωσης με σκοπό την τεχνητή διατήρηση επιχειρήσεων σε λειτουργία.

6. Οι κατευθυντήριες γραμμές του 1999 προέβιαν σε διάκριση μεταξύ ενισχύσεων διάσωσης και ενισχύσεων αναδιάρθρωσης, σύμφωνα με την οποία οι ενισχύσεις διάσωσης έχουν από τη φύση τους μεταβατικό χαρακτήρα για να δοθεί σε μία προβληματική επιχείρηση η δυνατότητα να συνεχίσει τις δραστηριότητές της για μία περίοδο που αντιστοιχεί στο απαιτούμενο διάστημα για την επεξεργασία σχεδίου αναδιάρθρωσης ή εκκαθάρισης. Κατ'αρχήν, κατά τη διάρκεια αυτής της φάσης δεν λαμβάνονται μέτρα αναδιάρθρωσης που χρηματοδοτούνται από κρατικές ενισχύσεις. Εντούτοις, αυτή η αυστηρή διάκριση μεταξύ διάσωσης και αναδιάρθρωσης οδήγησε σε δυσχέρειες. Οι προβληματικές επιχειρήσεις μπορεί ήδη να χρειάζονται να λάβουν ορισμένα επείγοντα διαρθρωτικά μέτρα για να σταματήσουν ή να μειώσουν την επιδείνωση της οικονομικής κατάστασής τους στη φάση της διάσωσης. Ως εκ τούτου αυτές οι κατευθυντήριες γραμμές διευρύνουν την έννοια της «ενίσχυσης διάσωσης» προκειμένου να επιτραπεί στον δικαιούχο να λάβει επείγοντα μέτρα, ακόμα και διαρθρωτικού χαρακτήρα, όπως το άμεσο κλείσιμο μιας θυγατρικής ή οποιαδήποτε άλλη μορφή εγκατάλειψης ζημιόγων δραστηριοτήτων. Δεδομένου του επείγοντος χαρακτήρα αυτών των ενισχύσεων, πρέπει να δοθεί η ευκαιρία στα κράτη μέλη να επιλέγουν μία απλουστευμένη διαδικασία για να επιτύχουν την έγκρισή τους.

7. Όσον αφορά τις ενισχύσεις αναδιάρθρωσης, με βάση τις κατευθυντήριες γραμμές του 1994, οι κατευθυντήριες γραμμές του 1999 εξακολούθησαν να αξιώνουν την ουσιαστική συμβολή του δικαιούχου στην αναδιάρθρωση. Στο πλαίσιο αυτής της αναθεώρησης, είναι ενδεδειγμένο να επιβεβαιωθεί εκ νέου με μεγαλύτερη σαφήνεια η αρχή ότι αυτή η συμβολή πρέπει να είναι πραγματική και απαλλαγμένη ενίσχυσης. Η

συμβολή του δικαιούχου εξυπηρετεί ένα διπλό στόχο: από τη μία πλευρά, θα καταδεικνύει ότι οι αγορές (ιδιοκτήτες, πιστωτές) πιστεύουν στο εφικτό της επιστροφής σε βιωσιμότητα εντός εύλογης χρονικής περιόδου. Από την άλλη πλευρά, θα εξασφαλίζει ότι η ενίσχυση αναδιάρθρωσης περιορίζεται στο ελάχιστο απαιτούμενο για την αποκατάσταση της βιωσιμότητας, ενώ περιορίζει τη νόθευση του ανταγωνισμού. Σχετικά με το θέμα αυτό, η Επιτροπή θα απαιτεί επίσης αντισταθμιστικά μέτρα για να ελαχιστοποιεί τα αποτελέσματα που συνεπάγεται η ενίσχυση για τους ανταγωνιστές

8. Η χορήγηση ενισχύσεων διάσωσης ή αναδιάρθρωσης σε προβληματικές επιχειρήσεις μπορεί να θεωρηθεί νόμιμη μόνον υπό ορισμένες προϋποθέσεις. Παραδείγματος χάριν, μπορεί να είναι δικαιολογημένη για λόγους περιφερειακής ή κοινωνικής πολιτικής, λόγω της ανάγκης να ληφθεί υπόψη ο επωφελής ρόλος των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων για την οικονομία, ή ακόμη, κατ' εξαίρεση, επειδή κρίνεται σκόπιμο να διατηρηθεί μία ανταγωνιστική διάρθρωση της αγοράς, όταν η εξαφάνιση ορισμένων επιχειρήσεων μπορεί να οδηγήσει σε μονοπωλιακή ή αυστηρά ολιγοπωλιακή κατάσταση. Από την άλλη, δεν μπορεί να θεωρηθεί δικαιολογημένη η τεχνητή διατήρηση σε λειτουργία επιχείρησης σε τομέα με μακροπρόθεσμη διαρθρωτική πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα ή όταν αυτή μπορεί να επιβιώσει μόνο σαν αποτέλεσμα επαναλαμβανόμενων κρατικών παρεμβάσεων.

## 2. ΟΡΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΩΝ ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΩΝ ΓΡΑΜΜΩΝ ΣΕ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟ ΜΕ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΠΕΡΙ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ

### 2.1. Έννοια της προβληματικής επιχείρησης

9. Δεν υπάρχει κοινοτικός ορισμός της προβληματικής επιχείρησης. Ωστόσο, η Επιτροπή θεωρεί ότι μία επιχείρηση είναι προβληματική κατά την έννοια των παρουσών κατευθυντήριων γραμμών, εφόσον δεν είναι ικανή, με δικούς της οικονομικούς πόρους ή με τους πόρους που είναι ικανή να εξασφαλίσει από τους ιδιοκτήτες/μέτοχους της και τους πιστωτές της, να ανακόψει τη ζημιολόγο πορεία της, η οποία, χωρίς εξωτερική παρέμβαση από το κράτος, θα την οδηγήσει προς μία σχεδόν βέβαιη οικονομική εξαφάνιση βραχυπρόθεσμα ή μεσοπρόθεσμα.

10. Συγκεκριμένα, μια επιχείρηση θεωρείται καταρχήν και ανεξαρτήτως μεγέθους προβληματική, κατά την έννοια των παρουσών κατευθυντήριων γραμμών στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) εάν πρόκειται για εταιρεία περιορισμένης ευθύνης(4), εφόσον έχει απωλεσθεί πάνω από το μισό του εγγεγραμμένου της κεφαλαίου(5) και άνω του ενός τετάρτου του κεφαλαίου αυτού έχει απωλεσθεί κατά τη διάρκεια των δώδεκα τελευταίων μηνών, ή·

β) εάν πρόκειται για εταιρεία στην οποία τουλάχιστον ορισμένα μέλη έχουν απεριόριστη ευθύνη για τα χρέη της εταιρείας(6), εφόσον έχει απωλεσθεί πάνω από το μισό του κεφαλαίου της, όπως εμφανίζεται στους λογαριασμούς της εταιρείας, και πάνω από το ένα τέταρτο του κεφαλαίου αυτού έχει απωλεσθεί κατά τη διάρκεια των δώδεκα τελευταίων μηνών, ή·

γ) ανεξάρτητα από τη μορφή της εταιρείας, εφόσον πληροί τις προϋποθέσεις του εθνικού δικαίου που τη διέπει όσον αφορά την υπαγωγή της σε συλλογική πτωχευτική διαδικασία.

11. Ακόμα και στην περίπτωση που δεν συντρέχει καμία από τις περιστάσεις που αναφέρονται στο σημείο 10, μια εταιρεία μπορεί να συνεχίσει να θεωρείται προβληματική, ιδιαίτερα όταν υπάρχουν οι συνήθεις ενδείξεις μιας προβληματικής επιχείρησης όπως αύξηση των ζημιών, μείωση του κύκλου εργασιών, διόγκωση των αποθεμάτων, πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα, φθίνουσα ταμειακή ροή, αυξανόμενη δανειοληψία, αύξηση των οικονομικών επιβαρύνσεων καθώς και εξασθένηση ή εξαφάνιση της αξίας του καθαρού ενεργητικού. Στις σοβαρότερες περιπτώσεις, η επιχείρηση μπορεί να έχει ήδη κηρυχθεί σε πτώχευση ή να αποτελεί αντικείμενο συλλογικής πτωχευτικής διαδικασίας σύμφωνα με τις διατάξεις του εθνικού δικαίου που τη διέπει. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές ισχύουν για κάθε ενίσχυση που χορηγείται στο πλαίσιο τέτοιας διαδικασίας και η οποία επιτρέπει στην επιχείρηση να συνεχίσει τη δραστηριότητά της. Σε κάθε περίπτωση, μία προβληματική επιχείρηση είναι επιλέξιμη μόνο εφόσον αποδεδειγμένα αδυνατεί να εξασφαλίσει την ανάκαμψή της με δικούς της πόρους ή με την λήψη κεφαλαίων από τους ιδιοκτήτες/μετόχους ή από πηγές της αγοράς.

12. Για τους σκοπούς των παρουσών κατευθυντήριων γραμμών, μία νεοσύστατη επιχείρηση δεν είναι επιλέξιμη για ενισχύσεις διάσωσης ή αναδιάρθρωσης, ακόμη και αν η αρχική της χρηματοοικονομική θέση είναι επισφαλής. Αυτό ισχύει, για παράδειγμα, όταν μια νέα επιχείρηση προκύπτει από εκκαθάριση προϋπάρχουσας επιχείρησης ή από ανάληψη μόνο του ενεργητικού της. Μια επιχείρηση καταρχήν θεωρείται νεοσύστατη για τα πρώτα τρία έτη μετά την έναρξη λειτουργίας στο σχετικό τομέα δραστηριοτήτων. Μόνο μετά από την παρέλευση αυτής της περιόδου καθίσταται επιλέξιμη για ενισχύσεις διάσωσης ή αναδιάρθρωσης, υπό τον όρο ότι:

α) καλύπτει τις προϋποθέσεις για να χαρακτηριστεί προβληματική κατά την έννοια των παρουσών κατευθυντηρίων γραμμών και

β) δεν αποτελεί μέρος ευρύτερου επιχειρηματικού ομίλου(7), εκτός εάν πληρούνται οι οριζόμενες στο σημείο 13 προϋποθέσεις.

13. Μια εταιρεία που ανήκει ή έχει εξαγορασθεί από ευρύτερο επιχειρηματικό όμιλο δεν είναι καταρχήν επιλέξιμη για ενισχύσεις διάσωσης ή αναδιάρθρωσης, εκτός εάν μπορεί να αποδειχθεί ότι η εταιρεία έχει εγγενείς δυσχέρειες οι οποίες δεν έχουν προκύψει από την αυθαίρετη κατανομή των δαπανών στο εσωτερικό του ομίλου και ότι οι δυσχέρειες αυτές είναι τόσο σοβαρές ώστε να μην μπορούν να αντιμετωπιστούν από τον ίδιο τον όμιλο. Όταν μια προβληματική εταιρεία συστήνει μια θυγατρική, η θυγατρική αυτή μαζί με την προβληματική εταιρεία που την ελέγχει θα θεωρούνται όμιλος και μπορούν να λαμβάνουν ενισχύσεις σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται στο παρόν σημείο.

## 2.2. Ορισμός των ενισχύσεων διάσωσης και των ενισχύσεων αναδιάρθρωσης

14. Οι ενισχύσεις διάσωσης και οι ενισχύσεις αναδιάρθρωσης διέπονται από τις ίδιες κατευθυντήριες γραμμές, διότι και στις δύο περιπτώσεις οι αρχές αντιμετωπίζουν μια προβληματική επιχείρηση και η διάσωση και αναδιάρθρωση αποτελούν συχνά δύο σκέλη μιας ενιαίας πράξης, έστω και αν στηρίζονται σε διαφορετικούς μηχανισμούς.

15. Οι ενισχύσεις διάσωσης αποτελούν από τη φύση τους προσωρινή και ανακλητή συνδρομή. Κύριος στόχος τους είναι να επιτρέπουν σε προβληματική επιχείρηση να συνεχίσει τις δραστηριότητές της για το διάστημα που απαιτείται για την επεξεργασία σχεδίου αναδιάρθρωσης ή εκκαθάρισης. Η γενική αρχή είναι ότι η ενίσχυση διάσωσης επιτρέπει να υποστηριχθεί προσωρινά μία εταιρεία που αντιμετωπίζει σημαντική επιδείνωση της οικονομικής της κατάστασης η οποία χαρακτηρίζεται από οξεία κρίση ρευστότητας ή από τεχνική αφερεγγυότητα. Αυτή η προσωρινή υποστήριξη πρέπει να παρέχει χρόνο ικανό για την ανάλυση των συνθηκών που δημιούργησαν τις δυσκολίες και την ανάπτυξη κατάλληλου σχεδίου για την αντιμετώπισή τους. Επιπλέον, η ενίσχυση διάσωσης πρέπει να περιορίζεται στο ελάχιστο απαραίτητο. Με άλλα λόγια, η ενίσχυση διάσωσης προσφέρει μία σύντομη ανάπαυλα σε προβληματική επιχείρηση, η οποία δεν υπερβαίνει τους έξι μήνες. Η ενίσχυση πρέπει να συνίσταται σε ενίσχυση ρευστότητας υπό τη μορφή εγγυήσεων δανείου ή χορήγησης δανείου, με επιτόκια ανάλογα με εκείνα που ισχύουν για τα δάνεια σε υγιείς επιχειρήσεις και ιδιαίτερα με τα επιτόκια αναφοράς που ορίζει η Επιτροπή. Διαρθρωτικά μέτρα τα οποία δεν απαιτούν άμεση δράση, όπως η αναπόφευκτη και αυτόματη συμμετοχή του κράτους στα ίδια κεφάλαια της επιχείρησης, δεν μπορούν να χρηματοδοτηθούν με ενίσχυση διάσωσης.

16. Μόλις υπάρξει σχέδιο αναδιάρθρωσης ή εκκαθάρισης για το οποίο ζητήθηκε ενίσχυση και μόλις αυτό εφαρμοστεί, κάθε περαιτέρω ενίσχυση θεωρείται ενίσχυση αναδιάρθρωσης. Μπορούν να ληφθούν με την ενίσχυση διάσωσης μέτρα που χρειάζεται να εφαρμοστούν αμέσως για να σταματήσουν οι ζημιές συμπεριλαμβανομένων των διαρθρωτικών μέτρων (για παράδειγμα, άμεση απόσυρση από ζημιογόνες δραστηριότητες), υπό τις προϋποθέσεις που αναφέρονται στο τμήμα 3.1 για τις επιμέρους ενισχύσεις και στο τμήμα 0 για τα καθεστώτα ενισχύσεων. Εκτός από τις περιπτώσεις που γίνεται χρήση της απλουστευμένης διαδικασίας που ορίζεται στο τμήμα 0, το κράτος μέλος χρειάζεται να αποδείξει ότι υπάρχει ανάγκη άμεσης λήψης αυτών των διαρθρωτικών μέτρων. Η ενίσχυση διάσωσης δεν μπορεί κατ' αρχήν να χορηγηθεί για οικονομική αναδιάρθρωση.

17. Αντίθετα, η αναδιάρθρωση βασίζεται σε ένα εφικτό, συγκροτημένο και διεξοδικό πρόγραμμα για την αποκατάσταση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας μίας επιχείρησης. Η αναδιάρθρωση συνήθως περιλαμβάνει ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα στοιχεία: την αναδιοργάνωση και τον εξορθολογισμό των δραστηριοτήτων της επιχείρησης σε αποτελεσματικότερη βάση, μέτρο που κατά κανόνα συνεπάγεται την εγκατάλειψη ζημιογόνων δραστηριοτήτων, την αναδιάρθρωση των υφιστάμενων δραστηριοτήτων που μπορούν να καταστούν εκ νέου ανταγωνιστικές και, ενδεχομένως, τη διαφοροποίηση του αντικειμένου της επιχείρησης προς την κατεύθυνση της ανάπτυξης νέων βιώσιμων δραστηριοτήτων. Η υλική αναδιάρθρωση συνήθως πρέπει να συνοδεύεται από χρηματοοικονομική αναδιάρθρωση (εισροές κεφαλαίου, μείωση του χρέους). Εντούτοις, τα μέτρα αναδιάρθρωσης κατά την έννοια των παρουσών κατευθυντηρίων γραμμών δεν πρέπει να περιορίζονται σε χρηματοοικονομική ενίσχυση για την αποκατάσταση των ζημιών του παρελθόντος, χωρίς να κατατείνουν στην άρση των αιτίων που προκάλεσαν τις ζημιές.

## 2.3. Πεδίο εφαρμογής

18. Οι κατευθυντήριες γραμμές ισχύουν για όλους τους τομείς δραστηριοτήτων, εκτός από τον τομέα του άνθρακα(8) ή χάλυβα(9), με την επιφύλαξη ειδικών κατά τομείς κανόνων σχετικά με τις προβληματικές επιχειρήσεις(10). Εξαιρουμένου του σημείου 79(11), οι κατευθυντήριες γραμμές εφαρμόζονται στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας, υπό την επιφύλαξη της συμμόρφωσης με τους ειδικούς κανόνες που

ορίζονται στις κατευθυντήριες γραμμές για την εξέταση κρατικών ενισχύσεων στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας(12). Το κεφάλαιο 5 περιλαμβάνει μερικούς πρόσθετους κανόνες σχετικά με τη γεωργία.

#### 2.4. Συμβιβάσιμο με την κοινή αγορά

19. Το άρθρο 87 παράγραφοι 2 και 3 της συνθήκης προβλέπει τις δυνατότητες συμβιβάσιμου με την κοινή αγορά των ενισχύσεων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 87 παράγραφος 1. Πέραν της περίπτωσης των ενισχύσεων που προβλέπονται από το άρθρο 87 παράγραφος 2 και ιδιαίτερα ενισχύσεων που αποβλέπουν στην επανόρθωση ζημιών από θεομηνίες ή άλλα έκτακτα γεγονότα που δεν εξετάζονται εδώ, η μόνη νομική βάση για να γίνει δεκτό ότι μία ενίσχυση προς προβληματικές επιχειρήσεις συμβιβάζεται με την κοινή αγορά, είναι το άρθρο 87 παράγραφος 3 στοιχείο γ). Βάσει της διάταξης αυτής η Επιτροπή έχει τη δυνατότητα να εγκρίνει «ενισχύσεις για την προώθηση της αναπτύξεως ορισμένων οικονομικών δραστηριοτήτων (...) εφόσον δεν αλλοιώνουν τους όρους των συναλλαγών κατά τρόπο που θα αντέκειτο προς το κοινό συμφέρον». Ιδιαίτερα αυτό μπορεί να συμβαίνει στην περίπτωση που η ενίσχυση είναι απαραίτητη για την επανόρθωση διαφορών που προκαλούνται από αδυναμίες της αγοράς ή για να διασφαλισθεί η οικονομική και κοινωνική συνοχή.

20. Δεδομένου ότι απειλείται η ίδια της η ύπαρξη, μια προβληματική επιχείρηση δεν μπορεί να θεωρείται ως το ενδεδειγμένο μέσο για την προώθηση άλλων πολιτικών στόχων μέχρις ότου εξασφαλιστεί η βιωσιμότητά της. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή θεωρεί ότι οι ενισχύσεις σε προβληματικές επιχειρήσεις μπορούν να συμβάλλουν στην ανάπτυξη οικονομικών δραστηριοτήτων χωρίς να επηρεάζουν τις συναλλαγές σε βάρος του κοινού συμφέροντος μόνον εφόσον τηρούνται οι όροι που παρατίθενται στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές. Όταν οι επιχειρήσεις που πρόκειται να λάβουν ενισχύσεις διάσωσης ή αναδιάρθρωσης είναι εγκατεστημένες σε ενισχυόμενες περιοχές, η Επιτροπή θα λάβει υπόψη της τους περιφερειακούς παράγοντες σύμφωνα με τα στοιχεία α) και γ) του άρθρου 87 παράγραφος 3 της συνθήκης, όπως αναφέρεται στα σημεία 55 και 56.

21. Η Επιτροπή θα λάβει ιδιαίτερα υπόψη την ανάγκη να αποτραπεί χρήση των συγκεκριμένων κατευθυντηρίων γραμμών για να καταστρατηγηθούν οι αρχές που ορίζονται σε υπάρχοντα πλαίσια και κατευθυντήριες γραμμές.

22. Η αξιολόγηση των ενισχύσεων διάσωσης ή των ενισχύσεων αναδιάρθρωσης δεν πρέπει να επηρεάζεται από μεταβολές του ιδιοκτησιακού καθεστώτος της ενισχυόμενης επιχείρησης.

#### 2.5. Αποδέκτες προηγουμένως παράνομης ενίσχυσης

23. Όταν έχει χορηγηθεί προηγουμένως παράνομη ενίσχυση σε προβληματική επιχείρηση, σε σχέση με την οποία η Επιτροπή έχει εκδώσει αρνητική απόφαση με εντολή ανάκτησης, και δεν έχει λάβει χώρα αυτή η ανάκτηση σύμφωνα με το άρθρο 14 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999 του Συμβουλίου, της 22ας Μαρτίου 1999, για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του άρθρου 93 της συνθήκης ΕΚ(13), η αξιολόγηση κάθε ενίσχυσης διάσωσης ή και αναδιάρθρωσης, που θα χορηγηθεί στην ίδια επιχείρηση πρέπει να συνεκτιμά, πρώτον, το σωρευτικό αποτέλεσμα των παλαιών ενισχύσεων και των νέων ενισχύσεων και δεύτερον, το γεγονός ότι οι παλαιές ενισχύσεις δεν έχουν ανακτηθεί(14).

### 3. ΓΕΝΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΓΚΡΙΣΗ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΔΙΑΣΩΣΗΣ Ή ΚΑΙ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗΣ ΠΟΥ ΚΟΙΝΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΜΕΜΟΝΩΜΕΝΑ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

24. Το παρόν κεφάλαιο αφορά αποκλειστικά τις ενισχύσεις που κοινοποιούνται μεμονωμένα στην Επιτροπή. Υπό ορισμένους όρους, η Επιτροπή μπορεί να εγκρίνει καθεστώτα ενισχύσεων διάσωσης και ενισχύσεων αναδιάρθρωσης. Οι προϋποθέσεις για την έγκριση τέτοιων καθεστώτων περιλαμβάνονται κατωτέρω στο κεφάλαιο 4.

#### 3.1. Ενισχύσεις διάσωσης

##### 3.1.1. Προϋποθέσεις

25. Για να εγκριθούν από την Επιτροπή, οι ενισχύσεις διάσωσης, όπως ορίζονται στο σημείο 0, πρέπει:

α) να αποτελούν ενισχύσεις ρευστότητας, υπό τη μορφή εγγυήσεων δανείου ή χορήγησης δανείων(15). Και στις δύο περιπτώσεις, τα δάνεια πρέπει να συνάπτονται με επιτόκια τουλάχιστον ανάλογα με εκείνα που ισχύουν για τα δάνεια σε υγιείς επιχειρήσεις, και ιδίως με τα επιτόκια αναφοράς που ορίζει η Επιτροπή. Κάθε δάνειο πρέπει να επιστρέφεται και κάθε εγγύηση να λήγει εντός έξι μηνών κατ' ανώτατο όριο από την καταβολή της πρώτης δόσης στην επιχείρηση·

β) να δικαιολογούνται από σοβαρούς κοινωνικούς λόγους και να μην έχουν ανεπίτρεπτα αρνητικές επιπτώσεις σε άλλα κράτη μέλη·

γ) κατά την κοινοποίησή τους, να συνοδεύονται από δέσμευση του κράτους μέλους να υποβάλει στην Επιτροπή, το αργότερο εντός έξι μηνών από την ημερομηνία έγκρισης της ενίσχυσης διάσωσης, είτε σχέδιο

αναδιάρθρωσης, είτε σχέδιο εκκαθάρισης, είτε αποδείξεις ότι το δάνειο έχει επιστραφεί αποπληρωθεί ολοσχερώς ή/και ότι έχει αποσβεσθεί η εγγύηση· στην περίπτωση μη κοινοποιηθείσας ενίσχυσης το κράτος μέλος πρέπει, το αργότερο εντός έξι μηνών από την πρώτη εφαρμογή της ενίσχυσης διάσωσης, να υποβάλει στην Επιτροπή είτε σχέδιο αναδιάρθρωσης, είτε σχέδιο εκκαθάρισης, είτε αποδείξεις ότι το δάνειο έχει αποπληρωθεί ολοσχερώς ή και ότι έχει αποσβεσθεί η εγγύηση·

δ) να περιορίζονται στο ποσό που απαιτείται για τη συνέχιση των δραστηριοτήτων της επιχείρησης κατά την περίοδο για την οποία εγκρίνεται η ενίσχυση. Αυτό το ποσό μπορεί να περιλαμβάνει ενίσχυση για επείγοντα διαρθρωτικά μέτρα σύμφωνα με το σημείο 16. Το απαραίτητο ποσό πρέπει να βασίζεται στις ανάγκες της επιχείρησης σε ρευστό λόγω των ζημιών. Για τον καθορισμό αυτού του ποσού θα λαμβάνεται υπόψη το αποτέλεσμα της εφαρμογής της μεθόδου που ορίζεται στο παράρτημα. Οποιαδήποτε ενίσχυση διάσωσης υπερβαίνει το αποτέλεσμα αυτού του υπολογισμού πρέπει να είναι δεόντως αιτιολογημένη·

ε) να τηρούν την προϋπόθεση που ορίζεται στο τμήμα 3.3 («εφάπαξ» ενίσχυση).

26. Σε περίπτωση που το κράτος μέλος υποβάλει σχέδιο αναδιάρθρωσης εντός έξι μηνών από την ημερομηνία έγκρισης ή, στην περίπτωση μη κοινοποιηθείσας ενίσχυσης, από την ημερομηνία εφαρμογής του μέτρου, η προθεσμία εντός της οποίας πρέπει να αποπληρωθεί το δάνειο ή να τεθεί τέλος στην εγγύηση παρατείνεται μέχρις ότου η Επιτροπή εκδώσει την απόφασή της σχετικά με το σχέδιο, εκτός εάν αυτή αποφασίσει ότι αυτή η παράταση δεν είναι δικαιολογημένη.

27. Υπό την επιφύλαξη του άρθρου 23 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999 και ενδεχόμενης προσφυγής στο Δικαστήριο, σύμφωνα με το άρθρο 88 παράγραφος 2 δεύτερο εδάφιο της συνθήκης, η Επιτροπή θα κινήσει την προβλεπόμενη στο άρθρο 88 παράγραφος 2 διαδικασία, σε περίπτωση που το κράτος μέλος παραλείπει να κοινοποιήσει:

α) αξιόπιστο και τεκμηριωμένο σχέδιο αναδιάρθρωσης ή ρευστοποίησης· ή

β) απόδειξη ότι το δάνειο έχει πλήρως εξοφληθεί ή και ότι η εγγύηση έχει λήξει πριν από την πάροδο της εξαμήνης προθεσμίας.

28. Σε κάθε περίπτωση η Επιτροπή μπορεί να αποφασίσει να κινήσει αυτή τη διαδικασία, υπό την επιφύλαξη του άρθρου 23 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999 και της δυνατότητας προσφυγής στο Δικαστήριο, σύμφωνα με το άρθρο 88 παράγραφος 2 δεύτερο εδάφιο, εάν θεωρεί ότι έχει γίνει κακή χρήση του δανείου ή της εγγύησης ή ότι, μετά την πάροδο της εξαμήνης προθεσμίας, η αδυναμία επιστροφής της ενίσχυσης δεν είναι πλέον δικαιολογημένη.

29. Η έγκριση ενισχύσεων διάσωσης δεν προδικάζει την μετέπειτα έγκριση ενισχύσεων βάσει σχεδίου αναδιάρθρωσης, το οποίο πρέπει να εκτιμηθεί με βάση τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του.

### 3.1.2. Απλουστευμένη διαδικασία

30. Η Επιτροπή θα προσπαθήσει, στο μέτρο του δυνατού, να αποφασίσει εντός μηνός σε σχέση με τις ενισχύσεις διάσωσης που πληρούν όλες τις προϋποθέσεις που ορίζονται στο τμήμα 3.1.1 και τις ακόλουθες σωρευτικές απαιτήσεις:

α) η συγκεκριμένη επιχείρηση πληροί τουλάχιστον ένα από τα τρία κριτήρια που ορίζονται στο σημείο 0·

β) η ενίσχυση διάσωσης περιορίζεται στο ποσό που απορρέει από την εφαρμογή του τύπου που αναφέρεται στο παράρτημα και δεν υπερβαίνει τα 10 εκατομμύρια ευρώ.

## 3.2. Ενισχύσεις αναδιάρθρωσης

### 3.2.1. Θεμελιώδης αρχή

31. Οι ενισχύσεις αναδιάρθρωσης δημιουργούν ιδιαίτερα προβλήματα όσον αφορά τον ανταγωνισμό, δεδομένου ότι ενδέχεται να μετατοπίσουν άνισα το βάρος της διαρθρωτικής προσαρμογής και των κοινωνικών και οικονομικών προβλημάτων σε άλλους παραγωγούς οι οποίοι δεν λαμβάνουν ενίσχυση και σε άλλα κράτη μέλη. Για το λόγο αυτό, οι ενισχύσεις αναδιάρθρωσης κατά γενικό κανόνα επιτρέπονται μόνο σε περιπτώσεις κατά τις οποίες μπορεί να αποδειχθεί ότι η έγκριση της ενίσχυσης αναδιάρθρωσης δεν είναι αντίθετη με το κοινό συμφέρον. Τούτο ισχύει μόνο εφόσον πληρούνται αυστηρές προϋποθέσεις και εφόσον είναι βέβαιο ότι οι ενδεχόμενες στρεβλώσεις του ανταγωνισμού θα αντισταθμισθούν από τα οφέλη που θα προκύψουν από την επιβίωση της επιχείρησης (για παράδειγμα, όταν είναι σαφές ότι οι καθαρές επιπτώσεις από τις απολύσεις που θα προκληθούν σε περίπτωση που κλείσει η επιχείρηση, σε συνδυασμό με τις επιπτώσεις για τους προμηθευτές της, θα όξυναν τα προβλήματα απασχόλησης, ή, κατ' εξαίρεση, ότι η εξαφάνιση της επιχείρησης θα οδηγούσε σε μονοπωλιακή ή αυστηρά ολιγοπωλιακή κατάσταση) και εφόσον, καταρχήν, προβλέπονται επαρκή αντισταθμιστικά μέτρα υπέρ των ανταγωνιστών.



### 3.2.2. Προϋποθέσεις έγκρισης της ενίσχυσης

32. Με την επιφύλαξη των ειδικών διατάξεων για τις ενισχυόμενες περιοχές, τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις και το γεωργικό τομέα (βλέπε σημεία 55, 56, 57 και 59 και κεφάλαιο 0), η Επιτροπή εγκρίνει μία ενίσχυση μόνο υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

#### Επιλεξιμότητα της επιχείρησης

33. Η επιχείρηση πρέπει να μπορεί να θεωρηθεί προβληματική κατά την έννοια των παρουσών κατευθυντήριων γραμμών (βλέπε σημεία 0 έως 0).

#### Αποκατάσταση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας

34. Η χορήγηση της ενίσχυσης πρέπει να εξαρτάται από την εφαρμογή του σχεδίου αναδιάρθρωσης το οποίο πρέπει να εγκριθεί από την Επιτροπή για όλες τις περιπτώσεις επιμέρους ενισχύσεων, εκτός από την περίπτωση των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, όπως προβλέπεται στο τμήμα 0.

35. Το σχέδιο αναδιάρθρωσης, του οποίου η διάρκεια πρέπει να είναι όσο το δυνατόν βραχύτερη, πρέπει να επιτρέπει την αποκατάσταση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας της επιχείρησης μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα και να βασίζεται σε ρεαλιστικές υποθέσεις όσον αφορά τις μελλοντικές συνθήκες λειτουργίας. Η ενίσχυση αναδιάρθρωσης πρέπει, επομένως, να συνδέεται με ένα βιώσιμο σχέδιο αναδιάρθρωσης, για το οποίο αναλαμβάνει σχετική δέσμευση το κράτος μέλος. Το σχέδιο αυτό πρέπει να υποβληθεί στην Επιτροπή με όλες τις αναγκαίες διευκρινίσεις, και ιδίως να συνοδεύεται από μελέτη αγοράς. Η βελτίωση της βιωσιμότητας πρέπει να προκύπτει κατά κύριο λόγο από τη λήψη εσωτερικών μέτρων που περιλαμβάνονται στο σχέδιο αναδιάρθρωσης. Μπορεί να βασίζεται σε εξωγενείς παράγοντες τους οποίους δεν μπορεί να επηρεάσει σε σημαντικό βαθμό η επιχείρηση όπως διακυμάνσεις των τιμών ή της ζήτησης, αλλά μόνον εφόσον οι υποθέσεις, που διατυπώνονται για την αγορά τυγχάνουν γενικής αποδοχής. Η αναδιάρθρωση πρέπει να συνεπάγεται την εγκατάλειψη δραστηριοτήτων που, ακόμη και μετά την αναδιάρθρωση, θα παρέμεναν ζημιογόνες για διαρθρωτικούς λόγους.

36. Στο σχέδιο αναδιάρθρωσης πρέπει να περιγράφονται οι περιστάσεις που προκάλεσαν τις δυσχέρειες της επιχείρησης, ούτως ώστε να είναι δυνατό να εξακριβωθεί κατά πόσον τα προτεινόμενα μέτρα είναι τα ενδεδειγμένα. Πρέπει να λαμβάνονται υπόψη, μεταξύ άλλων, η παρούσα κατάσταση καθώς και οι μελλοντικές προοπτικές της προσφοράς και της ζήτησης στην αγορά των σχετικών προϊόντων με προβλέψεις που αντικατοπτρίζουν την αισιόδοξη, απαισιόδοξη και ενδιάμεση εκδοχή, και προσδιορίζουν τα ιδιαίτερα πλεονεκτήματα και τις αδυναμίες της επιχείρησης. Το σχέδιο πρέπει να επιτρέπει στην επιχείρηση να αποκτήσει προοδευτικά νέα διάρθρωση που να της προσδίδει προοπτικές μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας και να της παρέχει τη δυνατότητα να επιβιώνει αυτοδύναμα.

37. Το σχέδιο πρέπει να προβλέπει μία μεταστροφή της επιχείρησης η οποία να της παρέχει τη δυνατότητα να καλύπτει, μετά την ολοκλήρωση της αναδιάρθρωσης, όλα της τα έξοδα, περιλαμβανομένων των αποσβέσεων και των χρηματοοικονομικών δαπανών. Η προσδοκώμενη απόδοση των κεφαλαίων πρέπει να είναι τέτοια ώστε η αναδιάρθρωμένη επιχείρηση να μπορεί να αντιμετωπίσει τον ανταγωνισμό στην αγορά με τις δικές της δυνάμεις. Όταν οι δυσχέρειες της επιχείρησης απορρέουν από αδυναμίες του συστήματος της εταιρικής διαχείρισης, πρέπει να υιοθετηθούν οι απαραίτητες προσαρμογές.

#### Αποτροπή αθέμιτων στρεβλώσεων του ανταγωνισμού

38. Πρέπει να ληφθούν αντισταθμιστικά μέτρα για να διασφαλισθεί ότι θα ελαχιστοποιηθούν όσο το δυνατόν περισσότερο τα αποτελέσματα της ενίσχυσης που αλλοιώνουν τις συναλλαγές κατά τρόπον ώστε τα θετικά αποτελέσματα να υπερισχύουν των αρνητικών. Διαφορετικά, η ενίσχυση θα θεωρηθεί «αντίθετη προς το κοινό συμφέρον» και συνεπώς ασυμβίβαστη με την κοινή αγορά. Η Επιτροπή θα εξετάζει το στόχο της αποκατάστασης της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας κατά τον καθορισμό της καταλληλότητας των αντισταθμιστικών μέτρων.

39. Μεταξύ των πιθανών μέτρων περιλαμβάνονται η πώληση στοιχείων του ενεργητικού, η μείωση της παραγωγικής ικανότητας ή της παρουσίας στην αγορά και η μείωση των εμποδίων εισόδου στις συγκεκριμένες αγορές. Όταν η Επιτροπή, αξιολογεί κατά πόσον τα αντισταθμιστικά μέτρα είναι κατάλληλα, θα λαμβάνει υπόψη τη διάρθρωση της αγοράς και τις συνθήκες ανταγωνισμού κατά τρόπον ώστε να εξασφαλίζεται ότι κανένα από τα εν λόγω μέτρα δεν θα έχει σαν αποτέλεσμα την επιδείνωση της διάρθρωσης της αγοράς, έχοντας για παράδειγμα το έμμεσο αποτέλεσμα της δημιουργίας μονοπωλιακής ή στενά ολιγοπωλιακής κατάστασης. Αν κάποιο κράτος μέλος είναι σε θέση να αποδείξει ότι θα προκύψει ενδεχομένως μια τέτοια κατάσταση, τα αντισταθμιστικά μέτρα πρέπει να ερμηνευθούν κατά τρόπον που να αποφευχθεί η συγκεκριμένη κατάσταση.

40. Τα μέτρα πρέπει να είναι ανάλογα με τις στρεβλωτικές επιπτώσεις που έχει η ενίσχυση και ιδίως με το μέγεθος(16) και το σχετικό βάρος της επιχείρησης στην αγορά ή τις αγορές της. Πρέπει ιδιαίτερα να αφορούν την αγορά ή τις αγορές όπου η επιχείρηση θα κατέχει σημαντική θέση μετά την αναδιάρθρωση. Ο βαθμός μείωσης πρέπει να αποφασίζεται για κάθε περίπτωση χωριστά. Η Επιτροπή καθορίζει την έκταση του περιορισμού ή της μείωσης αυτής στη βάση της μελέτης αγοράς που επισυνάπτεται στο σχέδιο αναδιάρθρωσης και, ενδεχομένως, στη βάση οποιασδήποτε άλλης πληροφορίας που έχει στη διάθεσή της, κυρίως στη βάση των πληροφοριών που παρέχουν οι ενδιαφερόμενοι. Η μείωση αυτή πρέπει να αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της αναδιάρθρωσης όπως θεσπίζεται στο σχέδιο αναδιάρθρωσης. Η αρχή αυτή εφαρμόζεται ανεξάρτητα από το εάν αυτές οι εκποιήσεις πραγματοποιούνται πριν ή μετά τη χορήγηση των κρατικών ενισχύσεων, αρκεί να αποτελούν μέρος της ίδιας αναδιάρθρωσης. Η παύση και το κλείσιμο ζημιογόνων δραστηριοτήτων που είναι οπωσδήποτε απαραίτητες για την αποκατάσταση της βιωσιμότητας δεν θεωρούνται ως μείωση της παραγωγικής ικανότητας ή της παρουσίας στην αγορά για τους σκοπούς της αξιολόγησης των αντισταθμιστικών μέτρων. Αυτή η αξιολόγηση λαμβάνει υπόψη κάθε προηγουμένως χορηγηθείσα ενίσχυση διάσωσης.

41. Ωστόσο, αυτή η προϋπόθεση δεν εφαρμόζεται καταρχήν σε μικρές επιχειρήσεις, δεδομένου ότι μπορεί να υποτεθεί ότι οι ad hoc ενισχύσεις σε μικρές επιχειρήσεις κατ' αρχήν δε νοθεύουν τον ανταγωνισμό σε βαθμό αντίθετο προς το κοινό συμφέρον, εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά από κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων σε συγκεκριμένο τομέα ή όταν ο δικαιούχος δρα σε αγορά η οποία πάσχει από μακροχρόνια πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα.

42. Όταν ο δικαιούχος αναπτύσσει δραστηριότητες σε αγορά που πάσχει από μακροπρόθεσμη διαρθρωτική πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα κατά την έννοια του πολυτομεακού πλαισίου για τις περιφερειακές ενισχύσεις προς μεγάλα επενδυτικά σχέδια(17), η μείωση της παραγωγικής ικανότητας ή της παρουσίας της εταιρείας στην αγορά μπορεί να ανέλθει και μέχρι το 100 %(18).

Ενίσχυση περιοριζόμενη στο ελάχιστο: πραγματική συμμετοχή, απαλλαγμένη ενίσχυσης

43. Το ποσό και η ένταση της ενίσχυσης πρέπει να περιορίζονται στο απολύτως ελάχιστο των εξόδων αναδιάρθρωσης που απαιτούνται για την υλοποίηση της αναδιάρθρωσης με βάση τους διαθέσιμους χρηματοοικονομικούς πόρους της επιχείρησης, των μετόχων της ή του επιχειρηματικού ομίλου στον οποίο ανήκει. Αυτή η αξιολόγηση λαμβάνει υπόψη οποιαδήποτε προηγουμένως χορηγηθείσα ενίσχυση διάσωσης. Οι αποδέκτες της ενίσχυσης πρέπει κατ' αρχήν να συμβάλλουν σημαντικά στο σχέδιο αναδιάρθρωσης με δικούς τους πόρους, περιλαμβανομένης της πώλησης στοιχείων του ενεργητικού που δεν είναι απαραίτητα για την επιβίωση της επιχείρησης, ή με εξωτερική χρηματοδότηση που εξασφαλίζουν υπό όρους της αγοράς. Αυτή η συμβολή αποτελεί ένδειξη ότι οι αγορές πιστεύουν στο εφικτό της επιστροφής σε βιωσιμότητα. Αυτή η συμβολή πρέπει να είναι πραγματική, δηλαδή ουσιαστική, αποκλείοντας κάθε μελλοντικά προσδοκώμενα κέρδη όπως οι ταμειακές εισροές και να είναι όσο το δυνατόν υψηλότερη.

44. Η Επιτροπή καταρχήν θα θεωρεί ότι οι ακόλουθες συμμετοχές(19) στην αναδιάρθρωση είναι οι δέουσες: αυτές που ανέρχονται σε τουλάχιστον 25 % στην περίπτωση μικρών επιχειρήσεων, σε τουλάχιστον 40 % για τις μεσαίες επιχειρήσεις και σε τουλάχιστον 50 % για τις μεγάλες επιχειρήσεις. Σε εξαιρετικές περιστάσεις και σε περιπτώσεις ιδιαίτερης δυσκολίας, οι οποίες πρέπει να αποδεικνύονται από το κράτος μέλος, η Επιτροπή μπορεί να δέχεται χαμηλότερη συμμετοχή.

45. Για να περιορισθούν οι στρεβλώσεις του ανταγωνισμού, η μορφή υπό την οποία χορηγείται η ενίσχυση και το ποσό της πρέπει να είναι τέτοια ώστε να μην παρέχονται στην επιχείρηση πλεονάζοντα ρευστά διαθέσιμα τα οποία θα μπορούσε να χρησιμοποιήσει για επιθετικές δραστηριότητες, ικανές να προξενήσουν στρεβλώσεις στην αγορά, οι οποίες δεν σχετίζονται με τη διαδικασία αναδιάρθρωσης. Η Επιτροπή εξετάζει το επίπεδο του παθητικού της επιχείρησης μετά την αναδιάρθρωση, καθώς και μετά από κάθε ρύθμιση ή περιορισμό των χρεών, ιδίως στο πλαίσιο της συνέχισης της λειτουργίας της μετά από συλλογική διαδικασία του εθνικού δικαίου λόγω αφερεγγυότητάς της(20). Η ενίσχυση δεν πρέπει με κανένα τρόπο να χρησιμεύει για τη χρηματοδότηση νέων επενδύσεων οι οποίες δεν είναι απαραίτητες για την αποκατάσταση της βιωσιμότητας της επιχείρησης.

Ειδικοί όροι για την έγκριση της ενίσχυσης

46. Εκτός από τα αντισταθμιστικά μέτρα που περιγράφονται στα σημεία 38 έως 42, η Επιτροπή μπορεί να επιβάλει τους όρους και τις υποχρεώσεις που θεωρεί αναγκαίες ώστε να μην προκληθεί νόθευση του ανταγωνισμού σε βαθμό αντίθετο προς το κοινό συμφέρον, σε περίπτωση που το συγκεκριμένο κράτος μέλος δεν έχει αναλάβει δέσμευση ότι θα θεσπίσει τέτοιες διατάξεις. Για παράδειγμα, μπορεί να υποχρεώσει το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος:

α) να λάβει το ίδιο μέτρα ( όπως υποχρέωση ανοίγματος ορισμένων αγορών που άμεσα ή έμμεσα συνδέονται με τις δραστηριότητες της εταιρείας σε άλλες κοινοτικές επιχειρήσεις με τη δέουσα τήρηση του κοινοτικού δικαίου)·

β) να επιβάλει ορισμένες υποχρεώσεις στη δικαιούχο επιχείρηση·

γ) να μην χορηγεί στη δικαιούχο επιχείρηση άλλα είδη ενισχύσεων κατά τη διάρκεια της αναδιάρθρωσης.

Πλήρης εφαρμογή του σχεδίου αναδιάρθρωσης και τήρηση των σχετικών όρων

47. Η εταιρεία πρέπει να εφαρμόσει πλήρως το σχέδιο αναδιάρθρωσης και να εκτελέσει όλες τις άλλες υποχρεώσεις που ορίζονται στην απόφαση της Επιτροπής που εγκρίνει την ενίσχυση. Η Επιτροπή θα θεωρήσει οποιαδήποτε παράλειψη εφαρμογής του σχεδίου ή εκπλήρωσης των άλλων υποχρεώσεων ως καταχρηστική εφαρμογή της ενίσχυσης, υπό την επιφύλαξη του άρθρου 23 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999 και της πιθανότητας προσφυγής ενώπιον του Δικαστηρίου σύμφωνα με το άρθρο 88 παράγραφος 2 δεύτερο εδάφιο της συνθήκης.

48. Για τις αναδιρθώσεις που διαρκούν περισσότερο χρόνια και συνεπάγονται τη χορήγηση σημαντικών ενισχύσεων, η Επιτροπή μπορεί να απαιτήσει την καταβολή της ενίσχυσης αναδιάρθρωσης σε περισσότερες δόσεις και να επιβάλει τους ακόλουθους όρους για την καταβολή των δόσεων:

i) πριν από κάθε καταβολή, διαβεβαίωση για την προσήκουσα εκτέλεση κάθε φάσης του σχεδίου αναδιάρθρωσης, με τήρηση του προβλεπόμενου χρονοδιαγράμματος· ή

ii) πριν από κάθε καταβολή, έγκριση εκ μέρους της, αφού διαπιστώσει την προσήκουσα εκτέλεση του σχεδίου.

Παρακολούθηση και ετήσια έκθεση

49. Η Επιτροπή πρέπει να είναι σε θέση να διαπιστώσει την ορθή εφαρμογή του σχεδίου αναδιάρθρωσης μέσω τακτικών και λεπτομερών εκθέσεων που της κοινοποιεί το οικείο κράτος μέλος.

50. Όσον αφορά τις ενισχύσεις σε μεγάλες επιχειρήσεις, η πρώτη από τις εκθέσεις αυτές πρέπει κατ' αρχήν να υποβληθεί στην Επιτροπή το αργότερο έξι μήνες μετά την ημερομηνία έγκρισης της ενίσχυσης. Οι εκθέσεις πρέπει εν συνεχεία να αποστέλλονται στην Επιτροπή, τουλάχιστον σε ετήσια βάση, σε καθορισμένη ημερομηνία, μέχρις ότου θεωρηθεί ότι επιτεύχθηκαν οι στόχοι του σχεδίου αναδιάρθρωσης. Πρέπει να περιέχουν όλες τις πληροφορίες που χρειάζεται η Επιτροπή για να ελέγξει την εφαρμογή του προγράμματος αναδιάρθρωσης, το χρονοδιάγραμμα καταβολής των ενισχύσεων στην επιχείρηση και την χρηματοοικονομική κατάσταση της τελευταίας καθώς και την τήρηση των όρων και υποχρεώσεων που προβλέπει η απόφαση με την οποία εγκρίθηκε η ενίσχυση. Πρέπει, κυρίως, να περιέχουν όλα τα κατάλληλα δεδομένα σχετικά με κάθε είδους ενίσχυση, ατομική ή στο πλαίσιο καθεστώτων, που έλαβε η επιχείρηση κατά τη διάρκεια της αναδιάρθρωσης (βλέπε σημεία 68 έως 71). Αν η Επιτροπή χρειάζεται έγκαιρη επιβεβαίωση ορισμένων βασικών πληροφοριών, για παράδειγμα σχετικά με τη διακοπή λειτουργίας ή τη μείωση του παραγωγικού δυναμικού, μπορεί να απαιτεί συχνότερη υποβολή εκθέσεων.

51. Προκειμένου για τις ενισχύσεις προς μικρές ή μεσαίες επιχειρήσεις, η ανά έτος διαβίβαση αντιγράφου του ισολογισμού και των αποτελεσμάτων χρήσεως της αποδέκτης εταιρείας είναι κατά κανόνα επαρκής, εκτός εάν η απόφαση με την οποία εγκρίθηκε η ενίσχυση προβλέπει αυστηρότερους όρους.

### 3.2.3. Τροποποίηση του σχεδίου αναδιάρθρωσης

52. Εάν εγκριθεί μια ενίσχυση αναδιάρθρωσης, το οικείο κράτος μέλος μπορεί, κατά τη διάρκεια της αναδιάρθρωσης, να ζητήσει από την Επιτροπή να δεχθεί τροποποιήσεις του σχεδίου αναδιάρθρωσης και του ποσού της ενίσχυσης. Η Επιτροπή μπορεί να επιτρέψει αυτού του είδους τις τροποποιήσεις, εφόσον τηρούνται οι ακόλουθοι κανόνες:

α) το αναθεωρημένο σχέδιο πρέπει και αυτό να οδηγεί σε αποκατάσταση της βιωσιμότητας μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα·

β) όταν αυξάνεται το ποσό της ενίσχυσης, τα τυχόν επιβεβλημένα αντισταθμιστικά μέτρα πρέπει να είναι πιο εκτεταμένα από αυτά που είχαν επιβληθεί αρχικά·

γ) αν τα προτεινόμενα αντισταθμιστικά μέτρα είναι μικρότερης κλίμακας από αυτά που είχαν προγραμματισθεί αρχικά, πρέπει να μειώνεται αναλόγως και το ποσό της ενίσχυσης·

δ) το νέο χρονοδιάγραμμα εφαρμογής των αντισταθμιστικών μέτρων μπορεί να συνεπάγεται καθυστέρηση σε σχέση με το αρχικό μόνο για λόγους για τους οποίους δεν ευθύνεται η επιχείρηση ή το κράτος μέλος. Αν δεν ισχύει κάτι τέτοιο, τότε το ποσό της ενίσχυσης πρέπει να μειώνεται αναλόγως.

53. Εάν οι προϋποθέσεις που επιβάλλονται από την Επιτροπή ή οι δεσμεύσεις που αναλαμβάνονται από το κράτος μέλος εφαρμοστούν με λιγότερο αυστηρό τρόπο, το ποσό της ενίσχυσης πρέπει να μειωθεί αντίστοιχα ή να επιβληθούν άλλες προϋποθέσεις.

54. Εάν τα κράτη μέλη επιφέρουν τροποποιήσεις σε εγκεκριμένο σχέδιο αναδιάρθρωσης χωρίς να ενημερώσουν δεόντως την Επιτροπή, η Επιτροπή κινεί τη διαδικασία σύμφωνα με το άρθρο 88 παράγραφος 2 της συνθήκης, όπως προβλέπεται από το άρθρο 16 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999 (καταχρηστική εφαρμογή ενίσχυσης), υπό την επιφύλαξη του άρθρου 23 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999 και της πιθανής προσφυγής ενώπιον του Δικαστηρίου σύμφωνα με το άρθρο 88 παράγραφος 2 δεύτερο εδάφιο της συνθήκης.

#### 3.2.4. Ενισχύσεις αναδιάρθρωσης σε ενισχυόμενες περιοχές

55. Δεδομένου ότι η οικονομική και κοινωνική συνοχή αποτελεί πρωταρχικό στόχο της Κοινότητας βάσει του άρθρου 158 της συνθήκης ενώ απαιτούνται άλλες πολιτικές για την επίτευξη αυτού του στόχου σύμφωνα με το άρθρο 159(21), η Επιτροπή πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις ανάγκες της περιφερειακής ανάπτυξης όταν καλείται να εκτιμήσει μία ενίσχυση αναδιάρθρωσης σε ενισχυόμενες περιοχές. Ωστόσο, το γεγονός ότι μία προβληματική επιχείρηση εδρεύει σε ενισχυόμενη περιοχή δεν δικαιολογεί την ανεκτική αντιμετώπιση των ενισχύσεων αναδιάρθρωσης, διότι η τεχνητή υποστήριξη επιχειρήσεων δεν ωφελεί μια περιφέρεια, τόσο μεσοπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα. Εξάλλου, για την προώθηση της περιφερειακής ανάπτυξης, είναι προς το συμφέρον των ίδιων των περιφερειών να αξιοποιούν τους πόρους τους για να αναπτύξουν το ταχύτερο δυνατό εναλλακτικές δραστηριότητες οι οποίες να είναι βιώσιμες και ανθεκτικές στον χρόνο. Τέλος, οι στρεβλώσεις του ανταγωνισμού πρέπει να ελαχιστοποιούνται ακόμη και σε περιπτώσεις ενίσχυσης επιχειρήσεων που εδρεύουν σε ενισχυόμενες περιοχές. Στο συγκεκριμένο πλαίσιο, πρέπει εξίσου να ληφθούν υπόψη τα ενδεχομένως επιζήμια αποτελέσματα που θα μπορούσαν να προκύψουν για τη συγκεκριμένη περιοχή και για άλλες ενισχυόμενες περιοχές.

56. Συνεπώς, τα κριτήρια που παρατίθενται στα σημεία 32 έως 54 ισχύουν εξίσου και για τις ενισχυόμενες περιοχές, ακόμη και όταν λαμβάνονται υπόψη οι ανάγκες της περιφερειακής ανάπτυξης. Ωστόσο, στις ενισχυόμενες περιοχές, εφόσον δεν προβλέπεται διαφορετικά από τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις σε κάποιο συγκεκριμένο τομέα, οι προϋποθέσεις για την έγκριση ενίσχυσης μπορεί να είναι λιγότερο αυστηρές όσον αφορά την εφαρμογή αντισταθμιστικών μέτρων και το μέγεθος της συμβολής του δικαιούχου. Εφόσον δικαιολογείται από ανάγκες περιφερειακής ανάπτυξης, σε περιπτώσεις κατά τις οποίες η μείωση της παραγωγικής ικανότητας ή της παρουσίας στην αγορά εμφανίζεται να είναι το πλέον ενδεδειγμένο μέτρο για να αποφευχθούν αθέμιτες στρεβλώσεις του ανταγωνισμού, η απαιτούμενη μείωση θα είναι μικρότερη στις ενισχυόμενες περιοχές από ότι στις μη ενισχυόμενες. Σε αυτές τις περιπτώσεις, οι οποίες χρειάζεται να καταδειχθούν από το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος, θα γίνεται διάκριση μεταξύ των περιοχών που είναι επιλέξιμες για περιφερειακή ενίσχυση βάσει του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο α) της συνθήκης και εκείνων που είναι επιλέξιμες βάσει του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο γ), προκειμένου να ληφθεί υπόψη η μεγαλύτερη σοβαρότητα των περιφερειακών προβλημάτων στις πρώτες από αυτές.

#### 3.2.5. Ενισχύσεις για την αναδιάρθρωση μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων

57. Οι ενισχύσεις που χορηγούνται σε μικρές επιχειρήσεις(22) τείνουν να επηρεάζουν τους όρους των συναλλαγών σε μικρότερο βαθμό από ό,τι οι ενισχύσεις προς μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις. Το ίδιο ισχύει και για τις ενισχύσεις αναδιάρθρωσης, και ως εκ τούτου οι όροι που αναφέρονται στα σημεία 32 έως 54 εφαρμόζονται πιο ελαστικά στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) η χορήγηση ενισχύσεων αναδιάρθρωσης στις μικρές επιχειρήσεις δεν συνδέεται κατά κανόνα με τη λήψη αντισταθμιστικών μέτρων (βλέπε σημείο 41), εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά από τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις σε επί μέρους τομείς.

β) οι απαιτήσεις που αφορούν το περιεχόμενο των εκθέσεων είναι λιγότερο αυστηρές για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (βλέπε σημεία 49, 50 και 51).

58. Απεναντίας, η αρχή της «εφάπαξ» ενίσχυσης (βλέπε το τμήμα 3.3 ) ισχύει πλήρως στην περίπτωση των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων.

59. Για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις το σχέδιο αναδιάρθρωσης δεν χρειάζεται να εγκριθεί από την Επιτροπή. Ωστόσο, το σχέδιο πρέπει να πληροί τις οριζόμενες στα σημεία 35 έως 37 απαιτήσεις και να έχει εγκριθεί από το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος και κοινοποιηθεί στην Επιτροπή. Η χορήγηση ενίσχυσης πρέπει να εξαρτάται από την πλήρη εφαρμογή του σχεδίου αναδιάρθρωσης. Η υποχρέωση ελέγχου της τήρησης αυτών των προϋποθέσεων ανατίθεται στο κράτος μέλος.

#### 3.2.6. Ενισχύσεις με σκοπό την κάλυψη του κοινωνικού κόστους της αναδιάρθρωσης

60. Τα σχέδια αναδιάρθρωσης συνεπάγονται συνήθως τον περιορισμό ή την εγκατάλειψη δραστηριοτήτων. Αυτοί οι περιορισμοί είναι συχνά απαραίτητοι για λόγους εξορθολογισμού και αποτελεσματικότητας, πέραν των οποιωνδήποτε μειώσεων του παραγωγικού δυναμικού που ενδεχομένως απαιτούνται προκειμένου να χορηγηθεί ενίσχυση. Ανεξαρτήτως λόγου, αυτά τα μέτρα οδηγούν εν γένει σε μειώσεις του προσωπικού της εταιρείας.

61. Η εργατική νομοθεσία των κρατών μελών ενδέχεται να προβλέπει γενικά καθεστώτα κοινωνικής ασφάλισης, βάσει των οποίων οι αποζημιώσεις απόλυσης και οι συντάξεις πρόωρης συνταξιοδότησης καταβάλλονται απευθείας στους απολυθέντες. Αυτά τα καθεστώτα δεν πρέπει να θεωρούνται κρατικές ενισχύσεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης.

62. Εκτός από την απευθείας καταβολή αποζημίωσης λόγω απόλυσης και τη δυνατότητα πρόωρης συνταξιοδότησης των εργαζομένων, τα γενικά καθεστώτα κοινωνικής μέριμνας συχνά προβλέπουν ότι η κυβέρνηση καλύπτει το κόστος παροχών που η επιχείρηση καταβάλλει στους απολυθέντες εργαζόμενους και οι οποίες υπερβαίνουν τις καταστατικές ή συμβατικές υποχρεώσεις της. Όταν τα καθεστώτα αυτά έχουν γενική εφαρμογή, χωρίς περιορισμούς ανά επί μέρους τομείς, σε κάθε εργαζόμενο που πληροί όρους που είναι προκαθορισμένοι και συνεπάγονται αυτόματα επιλεξιμότητα, τότε δεν θεωρούνται ότι συνιστούν ενίσχυση βάσει του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης για τις υπό αναδιάρθρωση επιχειρήσεις. Αντίθετα, εάν ένα τέτοιο καθεστώς χρησιμοποιείται με σκοπό τη στήριξη της αναδιάρθρωσης συγκεκριμένων τομέων, δεν αποκλείεται ουδόλως να στοιχειοθετεί ενίσχυση λόγω του επιλεκτικού τρόπου με τον οποίο εφαρμόζεται(23).

63. Οι υποχρεώσεις που έχει μία επιχείρηση βάσει της εργατικής νομοθεσίας ή των συλλογικών συμβάσεων με τα εργατικά σωματεία όσον αφορά τις αποζημιώσεις λόγω απόλυσης ή και τις πρόωρες συνταξιοδοτήσεις αποτελούν μέρος των συνήθων εξόδων μίας επιχείρησης τα οποία πρέπει να καταβάλει από ίδιους πόρους. Κατά συνέπεια, κάθε κρατική συμμετοχή στα εν λόγω έξοδα πρέπει να θεωρείται ως ενίσχυση, ανεξάρτητα από το εάν οι πληρωμές πραγματοποιούνται άμεσα στην επιχείρηση ή εάν χορηγούνται μέσω κυβερνητικού φορέα στους εργαζόμενους.

64. Η Επιτροπή δεν αντιτίθεται εκ προοιμίου στις ενισχύσεις αυτού του είδους όταν χορηγούνται σε προβληματικές επιχειρήσεις, επειδή αποφέρουν οικονομικά οφέλη τα οποία υπερβαίνουν τα συμφέροντα της οικείας επιχείρησης, διευκολύνουν τις διαρθρωτικές αλλαγές και περιορίζουν τα κοινωνικά προβλήματα.

65. Εκτός από την κάλυψη της δαπάνης για αποζημιώσεις λόγω απόλυσης και για πρόωρες συνταξιοδοτήσεις, ενισχύσεις χορηγούνται συχνά, σε μεμονωμένα καθεστώτα αναδιάρθρωσης, για επιμόρφωση, παροχή συμβουλών και πρακτική βοήθεια για την εξεύρεση εναλλακτικής απασχόλησης, καθώς επίσης για την επανεγκατάσταση, την επαγγελματική κατάρτιση και την παροχή βοήθειας σε εργαζόμενους που επιθυμούν να δημιουργήσουν νέες επιχειρήσεις. Η Επιτροπή λαμβάνει συστηματικά ευνοϊκή θέση όσον αφορά αυτές τις ενισχύσεις όταν χορηγούνται σε προβληματικές επιχειρήσεις.

66. Οι ενισχύσεις που περιγράφονται στα σημεία 62 έως 65 πρέπει να επισημαίνονται σαφώς στο σχέδιο αναδιάρθρωσης, καθώς οι ενισχύσεις για κοινωνικά μέτρα αποκλειστικά προς όφελος των εργαζόμενων που απολύονται δεν λαμβάνονται υπόψη κατά τον καθορισμό της έκτασης των αντισταθμιστικών μέτρων σύμφωνα με τα σημεία 38 έως 42.

67. Προς το κοινό συμφέρον, η Επιτροπή θα μεριμνά για τον περιορισμό στο ελάχιστο δυνατό, στο πλαίσιο του σχεδίου αναδιάρθρωσης, των κοινωνικών επιπτώσεων της στα άλλα κράτη μέλη εκτός εκείνου που χορηγεί την ενίσχυση.

3.2.7. Ενημέρωση της Επιτροπής για κάθε ενίσχυση που χορηγείται στη δικαιούχο επιχείρηση κατά την περίοδο αναδιάρθρωσης

68. Όταν μια ενίσχυση αναδιάρθρωσης που χορηγείται σε μεγάλη ή μεσαία επιχείρηση εξετάζεται με βάση τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές, η χορήγηση κάθε άλλης επενδυτικής ενίσχυσης κατά τη διάρκεια της αναδιάρθρωσης, ακόμη και στο πλαίσιο ήδη εγκεκριμένου καθεστώτος, ενδέχεται να επηρεάσει την Επιτροπή κατά τον καθορισμό του επιπέδου των επιβαλλόμενων αντισταθμιστικών μέτρων.

69. Οι κοινοποιήσεις των ενισχύσεων για την αναδιάρθρωση μεγάλων ή μεσαίων επιχειρήσεων πρέπει να αναφέρουν όλες τις άλλες ενισχύσεις πάσης φύσεως που προβλέπεται να χορηγηθούν στη δικαιούχο επιχείρηση κατά το διάστημα της αναδιάρθρωσης, εκτός αν η εκάστοτε ενίσχυση καλύπτεται από τον κανόνα de minimis ή από κανονισμούς περί απαλλαγής. Η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη αυτές τις ενισχύσεις κατά την αξιολόγηση της ενίσχυσης αναδιάρθρωσης.

70. Κάθε ενίσχυση πραγματικά χορηγούμενη σε μεγάλη ή μεσαία επιχείρηση κατά τη διάρκεια της περιόδου αναδιάρθρωσης, συμπεριλαμβανομένων των ενισχύσεων που χορηγούνται σύμφωνα με εγκεκριμένο

καθεστώς, πρέπει να κοινοποιείται μεμονωμένα στην Επιτροπή στο μέτρο που αυτή δεν ενημερώθηκε κατά τη στιγμή λήψης της απόφασής της σχετικά με την ενίσχυση αναδιάρθρωσης.

71. Η Επιτροπή διασφαλίζει ότι η χορήγηση ενισχύσεων στο πλαίσιο εγκεκριμένων καθεστώτων δε μπορεί να οδηγήσει σε καταστρατήγηση των απαιτήσεων που προβλέπουν οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές.

### 3.3. Εφάπαξ Ενίσχυση

72. Κάθε ενίσχυση διάσωσης αποτελεί εφάπαξ ενέργεια, με κύριο στόχο τη συνέχιση της δραστηριότητας της επιχείρησης για περιορισμένο χρονικό διάστημα, στη διάρκεια του οποίου μπορούν να αξιολογηθούν οι προοπτικές της. Δεν πρέπει να επιτρέπονται οι επαναλαμβανόμενες ενισχύσεις διάσωσης, που διατηρούν απλώς το καθεστώς, αναβάλλουν το αναπόφευκτο και εν τώ μεταξύ μεταθέτουν τα οικονομικά και κοινωνικά προβλήματα σε άλλους αποτελεσματικότερους παραγωγούς ή σε άλλα κράτη μέλη. Ως εκ τούτου, ενίσχυση διάσωσης χορηγείται μόνον άπαξ (αρχή της «εφάπαξ» ενίσχυσης). Παρομοίως, για να αποτραπεί το ενδεχόμενο παροχής αδικαιολόγητων ενισχύσεων σε επιχειρήσεις οι οποίες μπορούν να επιβιώσουν μόνο χάρη στη συνεχή κρατική υποστήριξη, οι ενισχύσεις αναδιάρθρωσης πρέπει να χορηγούνται μόνον άπαξ. Τέλος, εάν χορηγηθεί ενίσχυση διάσωσης σε επιχείρηση που έχει ήδη λάβει ενίσχυση αναδιάρθρωσης, μπορεί να θεωρηθεί ότι οι δυσχέρειες του δικαιούχου είναι επαναλαμβανόμενου χαρακτήρα και ότι οι επαναλαμβανόμενες παρεμβάσεις του κράτους οδηγούν σε στρεβλώσεις ανταγωνισμού που είναι αντίθετες προς το κοινό συμφέρον. Κρατικές παρεμβάσεις αυτού του είδους δεν πρέπει να επιτρέπονται.

73. Εφόσον κοινοποιείται στην Επιτροπή ένα πρόγραμμα ενισχύσεων διάσωσης ή αναδιάρθρωσης, το κράτος μέλος πρέπει να διευκρινίζει καταρχάς εάν η επιχείρηση έχει ήδη λάβει κατά το παρελθόν κρατική ενίσχυση διάσωσης ή αναδιάρθρωσης, συμπεριλαμβανομένων και των ενισχύσεων που ενδεχομένως χορηγήθηκαν πριν από την έναρξη εφαρμογής των παρουσών κατευθυντήριων γραμμών, καθώς και οποιασδήποτε μη κοινοποιηθείσας ενίσχυσης(24). Σε μία τέτοια περίπτωση, και όταν έχουν παρέλθει λιγότερα από δέκα έτη από τη χορήγηση ενίσχυσης διάσωσης ή έχει λήξει η περίοδος αναδιάρθρωσης ή έχει διακοπεί η εφαρμογή του σχεδίου (όποιο είναι το πλέον πρόσφατο), η Επιτροπή εγκρίνει άλλη ενίσχυση διάσωσης ή αναδιάρθρωσης μόνον στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) όταν μία ενίσχυση αναδιάρθρωσης ακολουθεί τη χορήγηση ενίσχυσης διάσωσης ως μέρος μιας ενιαίας επιχείρησης αναδιάρθρωσης·

β) όταν η ενίσχυση διάσωσης έχει χορηγηθεί σύμφωνα με τους όρους του τμήματος 3.1.1 και η ενίσχυση αυτή δεν ακολουθήθηκε από στηριζόμενη από το κράτος αναδιάρθρωση εάν:

i) η επιχείρηση μπορούσε εύλογα να θεωρηθεί ως βιώσιμη μακροπρόθεσμα μετά τη χορήγηση της ενίσχυσης διάσωσης και

ii) απαιτείται νέα ενίσχυση διάσωσης ή αναδιάρθρωσης μετά τουλάχιστον πέντε έτη λόγω απρόβλεπτων περιστάσεων(25) για τις οποίες δεν ευθύνεται η επιχείρηση

γ) σε εξαιρετικές και απρόβλεπτες περιστάσεις για τις οποίες δεν ευθύνεται η επιχείρηση.

Στις περιπτώσεις που αναφέρονται στα στοιχεία β) και γ), δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί η απλουστευμένη διαδικασία που αναφέρεται στο τμήμα 0.

74. Η εφαρμογή αυτού του κανόνα ουδόλως επηρεάζεται από μεταβολές του ιδιοκτησιακού καθεστώτος της δικαιούχου επιχείρησης μετά τη χορήγηση της ενίσχυσης, ούτε από οποιαδήποτε δικαστική ή διοικητική διαδικασία που έχει ως αποτέλεσμα την εξυγίανση του ισολογισμού της επιχείρησης, τη μείωση του παθητικού της ή τη διαγραφή παλαιότερων χρεών της, εφόσον η δραστηριότητα συνεχίζεται από την ίδια επιχείρηση.

75. Όταν ένας επιχειρηματικός όμιλος έχει λάβει ενίσχυση διάσωσης ή αναδιάρθρωσης, η Επιτροπή κατ' αρχήν δεν εγκρίνει άλλη ενίσχυση διάσωσης ή αναδιάρθρωσης στον ίδιο τον όμιλο ή σε οποιαδήποτε από τις επιχειρήσεις του ομίλου, εκτός εάν έχουν παρέλθει δέκα έτη από τη χορήγηση της ενίσχυσης διάσωσης ή έχει λήξει η περίοδος αναδιάρθρωσης ή έχει διακοπεί η εφαρμογή του σχεδίου, όποιο είναι το πλέον πρόσφατο. Όταν επιχείρηση που ανήκει σε επιχειρηματικό όμιλο έχει λάβει ενίσχυση διάσωσης ή αναδιάρθρωσης, ο όμιλος στο σύνολό του καθώς και οι άλλες επιχειρήσεις του ομίλου παραμένουν επιλέξιμες για τη χορήγηση ενίσχυσης διάσωσης ή αναδιάρθρωσης (υπό την επιφύλαξη τήρησης των λοιπών διατάξεων των παρουσών κατευθυντήριων γραμμών) εξαιρουμένου του δικαιούχου της προηγούμενης ενίσχυσης. Τα κράτη μέλη πρέπει να διασφαλίζουν ότι δεν μεταβιβάζεται ενίσχυση από τον όμιλο ή άλλη επιχείρηση του ομίλου στον δικαιούχο της προηγούμενης ενίσχυσης.

76. Στην περίπτωση κατά την οποία μία επιχείρηση εξαγοράζει τα στοιχεία του ενεργητικού μίας άλλης επιχείρησης, ιδίως κάποιας που είχε υπαχθεί σε μία από τις διαδικασίες που αναφέρονται στο σημείο 74 ή σε συλλογική πτωχευτική διαδικασία βάσει του εθνικού δικαίου και είχε ήδη λάβει η ίδια ενίσχυση διάσωσης ή

αναδιάρθρωσης, ο αγοραστής δεν δεσμεύεται πλέον από τον όρο της εφάπαξ ενίσχυσης, εφόσον πληρούνται οι ακόλουθες σωρευτικές προϋποθέσεις:

α) είναι σαφές ότι ο αγοραστής δεν σχετίζεται με την παλαιά επιχείρηση·

β) ο αγοραστής έχει αποκτήσει τα στοιχεία του ενεργητικού της παλαιάς επιχείρησης σε τιμές αγοράς·

γ) η εκκαθάριση ή η δικαστική διαχείριση και η εξαγορά δεν αποτελούν απλώς τεχνάσματα για να αποφευχθεί η εφαρμογή της αρχής της «εφάπαξ» ενίσχυσης, πράγμα το οποίο μπορεί να διαπιστώσει η Επιτροπή εάν, για παράδειγμα, οι δυσχέρειες που αντιμετωπίζει ο αγοραστής ήταν σαφώς αναμενόμενες κατά την εξαγορά των στοιχείων ενεργητικού της παλαιάς επιχείρησης.

77. Θα πρέπει, ωστόσο, να τονιστεί στο σημείο αυτό ότι οι ενισχύσεις για την εξαγορά στοιχείων ενεργητικού, οι οποίες αποτελούν ενισχύσεις στην αρχική επένδυση, δεν μπορούν να επιτραπούν με βάση τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές.

#### 4. ΚΑΘΕΣΤΩΤΑ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΠΡΟΣ ΤΙΣ ΜΙΚΡΕΣ ΚΑΙ ΜΕΣΑΙΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

##### 4.1. Γενικές αρχές

78. Η Επιτροπή θα εγκρίνει καθεστώτα ενισχύσεων διάσωσης ή και αναδιάρθρωσης προβληματικών επιχειρήσεων μόνο υπέρ των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων που αντιστοιχούν στον κοινοτικό ορισμό για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις. Με την επιφύλαξη των ειδικών διατάξεων που ακολουθούν, το συμβιβαστικό των εν λόγω καθεστώτων θα αξιολογείται σύμφωνα με τους όρους που αναφέρονται στα κεφάλαια 0 και 0, εξαιρουμένου του τμήματος 0 το οποίο δεν εφαρμόζεται σε καθεστώτα ενισχύσεων. Κάθε ενίσχυση που χορηγείται στο πλαίσιο καθεστώτος αλλά δεν πληροί κάποιον από τους όρους αυτούς πρέπει να κοινοποιείται σε ατομική βάση και να εγκρίνεται προηγουμένως από την Επιτροπή.

##### 4.2. Επιλεξιμότητα

79. Εκτός αντιθέτων διατάξεων που προβλέπονται από τους τομεακούς κανόνες που αφορούν τις κρατικές ενισχύσεις, οι ενισχύσεις υπέρ μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων που χορηγούνται κατ' εφαρμογή καθεστώτων που εγκρίνονται από την ημερομηνία εφαρμογής των παρουσών κατευθυντηρίων γραμμών απαλλάσσονται από την υποχρέωση ατομικής κοινοποίησης μόνον όταν πληρούν τουλάχιστον ένα από τα τρία κριτήρια που ορίζονται στο σημείο 0. Οι ενισχύσεις σε επιχειρήσεις που δεν πληρούν κανένα από αυτά τα τρία κριτήρια πρέπει να κοινοποιούνται ατομικά στην Επιτροπή προκειμένου αυτή να εκτιμήσει κατά πόσον η δικαιούχος επιχείρηση θεωρείται προβληματική. Οι ενισχύσεις σε επιχειρήσεις που δρουν σε αγορά που παρουσιάζει μακροπρόθεσμη διαρθρωτική πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα, ανεξάρτητα από το μέγεθος της δικαιούχου επιχείρησης, πρέπει επίσης να ανακοινώνονται ατομικά στην Επιτροπή προκειμένου να μπορεί να εκτιμήσει αν εφαρμόζεται το σημείο 42.

##### 4.3. Όροι για την έγκριση καθεστώτων ενισχύσεων διάσωσης

80. Προκειμένου να εγκριθούν από την Επιτροπή, τα καθεστώτα ενισχύσεων διάσωσης πρέπει να πληρούν τους όρους που ορίζονται στα στοιχεία α), β), δ) και ε) του σημείου 25. Περαιτέρω, ενίσχυση διάσωσης μπορεί να χορηγείται μόνο για διάστημα που δεν υπερβαίνει τους έξι μήνες, κατά τη διάρκεια του οποίου πρέπει να γίνει ανάλυση της κατάστασης της επιχείρησης. Πριν από τη λήξη του χρονικού αυτού διαστήματος, το κράτος μέλος πρέπει είτε να εγκρίνει σχέδιο αναδιάρθρωσης ή ένα σχέδιο εκκαθάρισης είτε να απαιτήσει από τη δικαιούχο την αποπληρωμή του δανείου και της ενίσχυσης που αντιστοιχεί στην προσαύξηση του επιτοκίου λόγω υψηλού κινδύνου.

81. Κάθε ενίσχυση διάσωσης που χορηγείται για διάστημα μεγαλύτερο των έξι μηνών ή δεν επιστρέφεται μετά την πάροδο έξι μηνών πρέπει να κοινοποιείται ατομικά στην Επιτροπή.

##### 4.4. Όροι για την έγκριση καθεστώτων ενισχύσεων αναδιάρθρωσης

82. Η Επιτροπή θα εγκρίνει καθεστώτα ενισχύσεων αναδιάρθρωσης μόνο εφόσον η χορήγηση των ενισχύσεων συνοδεύεται από τον όρο της πλήρους εφαρμογής εκ μέρους του δικαιούχου ενός σχεδίου αναδιάρθρωσης το οποίο έχει προηγουμένως εγκριθεί από το κράτος μέλος και πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) αποκατάσταση της βιωσιμότητας: εφαρμόζονται τα κριτήρια που αναφέρονται στα σημεία 34 έως 37·

β) αποφυγή αθέμιτων στρεβλώσεων του ανταγωνισμού: δεδομένου ότι η ενίσχυση σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις τείνει σε μικρότερη στρέβλωση του ανταγωνισμού, η αρχή που αναφέρεται στα σημεία 38 έως 42, δεν εφαρμόζεται εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά από τους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων που εφαρμόζονται για συγκεκριμένο τομέα· τα καθεστώτα πρέπει πάντως να προβλέπουν ότι οι αποδέκτριες επιχειρήσεις δεν επιτρέπεται να προβούν σε αύξηση της παραγωγικής τους ικανότητας όσο διαρκεί η αναδιάρθρωση· για τις μεσαίου μεγέθους επιχειρήσεις εφαρμόζονται τα σημεία 38 έως 42·

γ) περιορισμός των ενισχύσεων στο ελάχιστο απαραίτητο: εφαρμόζονται οι αρχές που αναφέρονται στα σημεία 43, 44 και 45·

δ) τροποποίηση του σχεδίου αναδιάρθρωσης: για κάθε τροποποίηση του σχεδίου πρέπει να τηρούνται οι κανόνες που αναφέρονται στα σημεία 52, 53 και 54.

#### 4.5. Κοινοί όροι για την έγκριση καθεστώτων ενισχύσεων διάσωσης ή και αναδιάρθρωσης

83. Τα καθεστάτα πρέπει να προσδιορίζουν το ανώτατο ποσό ενίσχυσης που επιτρέπεται να χορηγηθεί στην ίδια επιχείρηση στο πλαίσιο της χορήγησης ενίσχυσης διάσωσης ή και αναδιάρθρωσης, ακόμα και όταν πρόκειται για την τροποποίηση του σχετικού σχεδίου. Οι ενισχύσεις που υπερβαίνουν το ποσό αυτό πρέπει να κοινοποιούνται σε ατομική βάση στην Επιτροπή. Το μέγιστο ποσό ενίσχυσης που χορηγείται για συνδυασμένη ενίσχυση διάσωσης και ενίσχυση αναδιάρθρωσης που χορηγείται στην ίδια εταιρεία δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 10 εκατ. ευρώ, συμπεριλαμβανομένης οποιασδήποτε ενίσχυσης που αποκτήθηκε από άλλες πηγές ή βάσει άλλων καθεστώτων.

84. Επιπλέον πρέπει να τηρείται η αρχή της «εφάπαξ» ενίσχυσης. Εφαρμόζεται ο κανόνας που αναφέρεται στο τμήμα 3.3.

85. Τα κράτη μέλη πρέπει επίσης να κοινοποιούν μέτρα σε ατομική βάση στην Επιτροπή, όταν μία επιχείρηση αποκτά στοιχεία του ενεργητικού μιας άλλης επιχείρησης η οποία έχει ήδη λάβει ενίσχυση διάσωσης ή αναδιάρθρωσης.

#### 4.6. Έλεγχος και ετήσια έκθεση

86. Τα σημεία 49, 50 και 51 δεν ισχύουν για τα καθεστάτα ενισχύσεων. Ωστόσο, η έγκριση του καθεστώτος συνοδεύεται από υποχρέωση υποβολής, κατά κανόνα σε ετήσια βάση, εκθέσεων σχετικά με την εφαρμογή του που περιέχουν τις πληροφορίες που προβλέπονται στις σχετικές οδηγίες της Επιτροπής για τις τυποποιημένες εκθέσεις(26). Οι εκθέσεις πρέπει επίσης να περιλαμβάνουν κατάλογο όλων των δικαιούχων επιχειρήσεων και να διευκρινίζουν για καθεμιά από αυτές:

α) την επωνυμία της εταιρείας·

β) τον κωδικό του σχετικού τομέα της εταιρείας, που αντιστοιχεί στον τριψήφιο κωδικό της ταξινόμησης τομέων της NACE(27)·

γ) τον αριθμό των εργαζομένων·

δ) τον ετήσιο κύκλο εργασιών και το ύψος του ισολογισμού·

ε) το ποσό της χορηγηθείσας ενίσχυσης·

στ) το ποσό και τη μορφή της συμμετοχής της δικαιούχου επιχείρησης·

ζ) κατά περίπτωση, τη μορφή και τη σημασία των αντισταθμιστικών μέτρων·

η) κατά περίπτωση, στοιχεία σχετικά με τις ενισχύσεις αναδιάρθρωσης ή τις εξομοιούμενες με αυτές που η εκάστοτε επιχείρηση έχει ενδεχομένως λάβει κατά το παρελθόν·

θ) το κατά πόσον η δικαιούχος επιχείρηση έχει τεθεί υπό εκκαθάριση ή υπαχθεί σε συλλογική πτωχευτική διαδικασία πριν από τη λήξη της περιόδου αναδιάρθρωσης.

### 5. ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΠΟΥ ΕΦΑΡΜΟΖΟΝΤΑΙ ΣΤΙΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗΣ ΣΤΟ ΓΕΩΡΓΙΚΟ ΤΟΜΕΑ(28)

#### 5.1. Αντισταθμιστικά μέτρα

87. Στα σημεία 0 έως 0, 57 και 82 στοιχείο β) προβλέπεται ότι η απαίτηση αντισταθμιστικών μέτρων δεν ισχύει καταρχήν για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά σε διατάξεις που αφορούν συγκεκριμένους τομείς. Στο γεωργικό τομέα, η Επιτροπή απαιτεί κατά κανόνα τη λήψη αντισταθμιστικών μέτρων, σύμφωνα με τις αρχές που αναφέρονται στα σημεία 0 έως 0, από όλους τους δικαιούχους ενίσχυσης αναδιάρθρωσης, ανεξαρτήτως μεγέθους.

#### 5.2. Ορισμός του πλεονάζοντος παραγωγικού δυναμικού

88. Για τους σκοπούς των παρουσών κατευθυντηρίων γραμμών, το διαρθρωτικό πλεονάζον παραγωγικό δυναμικό στο γεωργικό τομέα θα ορίζεται κατά περίπτωση από την Επιτροπή λαμβάνοντας υπόψη ιδίως την έκταση και τον κύριο σκοπό, για την κατηγορία του σχετικού προϊόντος στη διάρκεια των τριών τελευταίων ετών, των μέτρων σταθεροποίησης της αγοράς, και ιδίως τις επιστροφές κατά την εξαγωγή και τις αποσύρσεις από την αγορά, την εξέλιξη των τιμών στην παγκόσμια αγορά και τους κατά τομείς περιορισμούς που προβλέπει η κοινοτική νομοθεσία.

#### 5.3. Επιλεξιμότητα των καθεστώτων ενισχύσεων διάσωσης και αναδιάρθρωσης



89. Κατά παρέκκλιση του σημείου 79, η Επιτροπή μπορεί εξίσου να απαλλάσσει ενίσχυση σε μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις από την υποχρέωση ατομικής κοινοποίησης εάν η συγκεκριμένη μικρή ή μεσαία επιχείρηση δεν πληροί τουλάχιστον ένα από τα τρία κριτήρια που αναφέρονται στο σημείο 10.

#### 5.4. Μειώσεις παραγωγικού δυναμικού

90. Όταν υπάρχει διαρθρωτικό πλεόνασμα παραγωγικής ικανότητας, ισχύει η απαίτηση της αμετάκλητης μείωσης ή διακοπής της λειτουργίας του δυναμικού, όπως αναφέρεται στα σημεία 38 έως 42. Οι αγροτικές εκτάσεις μπορούν να χρησιμοποιηθούν μετά 15 έτη από την πραγματική διακοπή της παραγωγικής ικανότητας. Μέχρι τότε, η γη η οποία δεν χρησιμοποιείται πλέον για παραγωγικούς σκοπούς, πρέπει να διατηρείται σε καλή γεωργική και περιβαλλοντική κατάσταση σύμφωνα με το άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1782/2003 του Συμβουλίου, της 29ης Σεπτεμβρίου 2003, για τη θέσπιση κοινών κανόνων για τα καθεστώτα άμεσης στήριξης στα πλαίσια της κοινής γεωργικής πολιτικής και για τη θέσπιση ορισμένων καθεστώτων στήριξης για τους γεωργούς(29), και τους σχετικούς κανόνες εφαρμογής.

91. Όσον αφορά τα μέτρα ενίσχυσης τα οποία έχουν στόχο ειδικά προϊόντα ή επιχειρήσεις, η μείωση της παραγωγικής ικανότητας πρέπει να φθάνει τουλάχιστον το 10 % εκείνης για την οποία έχει πράγματι χορηγηθεί η ενίσχυση αναδιάρθρωσης. Για άλλα μέτρα που δεν έχουν ανάλογο συγκεκριμένο στόχο, η προαναφερθείσα μείωση της παραγωγικής ικανότητας πρέπει να φθάνει τουλάχιστον το 5 %. Όσον αφορά τις ενισχύσεις αναδιάρθρωσης που χορηγούνται σε μειονεκτικές περιοχές(30), η απαίτηση για μείωση της παραγωγικής ικανότητας μειώνεται κατά δύο ποσοστιαίες μονάδες. Η Επιτροπή θα παραιτηθεί από αυτές τις απαιτήσεις μείωσης παραγωγικής ικανότητας όταν το σύνολο των αποφάσεων για τη χορήγηση ενισχύσεων αναδιάρθρωσης που έχουν ληφθεί υπέρ των δικαιούχων σε συγκεκριμένο τομέα για περίοδο δώδεκα διαδοχικών μηνών, δεν αφορά περισσότερο από το 1 % της παραγωγικής ικανότητας του τομέα αυτού στο ενδιαφερόμενο κράτος μέλος. Ο κανόνας αυτός μπορεί να εφαρμοστεί σε περιφερειακό επίπεδο στην περίπτωση καθεστώτος ενίσχυσης που περιορίζεται σε συγκεκριμένη περιοχή.

92. Η απαίτηση για αμετάκλητη μείωση μπορεί να εκπληρωθεί στο επίπεδο της σχετικής αγοράς (χωρίς απαραίτητα να συνεπάγεται μειώσεις εκ μέρους των δικαιούχων της ενίσχυσης αναδιάρθρωσης). Υπό την επιφύλαξη της τήρησης των διατάξεων της κοινής αγροτικής πολιτικής, τα κράτη μέλη μπορούν να επιλέξουν το σύστημα μείωσης της παραγωγικής ικανότητας που θέλουν να εφαρμόσουν.

93. Το κράτος μέλος πρέπει να αποδείξει ότι η μείωση της παραγωγικής ικανότητας θα ήταν συμπληρωματική σε σχέση με οποιαδήποτε μείωση θα πραγματοποιείτο αν δεν υπήρχε η ενίσχυση αναδιάρθρωσης.

94. Όταν η μείωση της παραγωγικής ικανότητας δεν επιδιώκεται στο επίπεδο του δικαιούχου της ενίσχυσης, τα μέτρα μείωσης της παραγωγικής ικανότητας πρέπει να εφαρμόζονται το αργότερο ένα έτος μετά τη χορήγηση της ενίσχυσης.

95. Για να διασφαλιστεί η αποτελεσματικότητα της διακοπής της παραγωγικής ικανότητας που έχει αναληφθεί στο σχετικό επίπεδο αγοράς, το κράτος μέλος πρέπει να αναλάβει τη δέσμευση να μη χορηγήσει κρατικές ενισχύσεις για αυξήσεις παραγωγικής ικανότητας στον συγκεκριμένο τομέα. Η δέσμευση ισχύει για περίοδο πέντε ετών από την ημερομηνία κατά την οποία επιτεύχθηκε πραγματικά η απαιτούμενη μείωση παραγωγικής ικανότητας.

96. Για τον καθορισμό της επιλεξιμότητας και των ποσών της ενίσχυσης αναδιάρθρωσης, δεν λαμβάνονται υπόψη οι υποχρεώσεις τήρησης της κοινοτικής ποσόστωσης και οι σχετικές διατάξεις που ισχύουν στο επίπεδο των μεμονωμένων επιχειρηματιών.

#### 5.5. Αρχή της εφάπαξ ενίσχυσης

97. Η αρχή σύμφωνα με την οποία οι ενισχύσεις διάσωσης ή αναδιάρθρωσης πρέπει να χορηγούνται μία μόνο φορά ισχύει και για τη γεωργία. Εντούτοις, αντί για περίοδο δέκα ετών όπως αναφέρεται στο τμήμα 3.3, θα εφαρμόζεται περίοδος πέντε ετών.

#### 5.6. Έλεγχος και ετήσια έκθεση

98. Οι κανόνες που ορίζονται στα κεφάλαια 0 και 0 ισχύουν για τον έλεγχο και τις ετήσιες εκθέσεις στο γεωργικό τομέα, εκτός από την υποχρέωση παροχής καταλόγου όλων των δικαιούχων ενίσχυσης και ορισμένων πληροφοριών για κάθε έναν εξ αυτών (βλέπε σημείο 86). Όταν εφαρμόζονται οι διατάξεις των σημείων 90 έως 96, η έκθεση πρέπει επίσης να περιλαμβάνει δεδομένα που να αποδεικνύουν την παραγωγική ικανότητα η οποία έχει πράγματι επωφεληθεί από την ενίσχυση αναδιάρθρωσης και την επιτευχθείσα μείωση παραγωγικής ικανότητας.

### 6. ΚΑΤΑΛΛΗΛΑ ΜΕΤΡΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 88 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 1

99. Η Επιτροπή θα προτείνει στα κράτη μέλη, με χωριστή επιστολή σύμφωνα με το άρθρο 88 παράγραφος 1 της συνθήκης, να θεσπίσουν τα κατάλληλα μέτρα που αναφέρονται στα σημεία 100 και 101 σχετικά με τα υφιστάμενα καθεστώτα ενισχύσεων. Η Επιτροπή προτίθεται να εξαρτά στο μέλλον την έγκριση κάθε καθεστώτος από την τήρηση των εν λόγω διατάξεων.

100. Τα κράτη μέλη που θα δεχτούν την πρόταση της Επιτροπής πρέπει εντός έξι μηνών να προσαρμόσουν τα υφιστάμενα καθεστώτα ενισχύσεων που πρόκειται να παραμείνουν σε ισχύ μετά τις 9 Οκτωβρίου 2004, για να τα ευθυγραμμίσουν με τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές.

101. Τα κράτη μέλη πρέπει να δηλώσουν ότι αποδέχονται αυτά τα κατάλληλα μέτρα εντός ενός μηνός από την παραλαβή της εν λόγω επιστολής που προτείνει κατάλληλα μέτρα.

#### 7. ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΡΚΕΙΑ

102. Η Επιτροπή θα εφαρμόζει τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές από τις 10 Οκτωβρίου 2004 έως τις 9 Οκτωβρίου 2009.

103. Οι κοινοποιήσεις που έχουν καταχωρηθεί από την Επιτροπή πριν από τις 10 Οκτωβρίου 2004 θα εξεταστούν σύμφωνα με τα κριτήρια που ίσχυαν κατά το χρόνο της κοινοποίησης.

104. Η Επιτροπή θα εξετάζει κατά πόσον συμβιβάζεται με την κοινή αγορά κάθε ενίσχυση διάσωσης ή αναδιάρθρωσης η οποία χορηγείται χωρίς την άδεια της και, επομένως, κατά παράβαση του άρθρου 88 παράγραφος 3 της συνθήκης βάσει των παρουσών κατευθυντηρίων γραμμών εάν όλη η ενίσχυση ή μέρος αυτής χορηγείται μετά τη δημοσίευσή τους στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Σε όλες τις άλλες περιπτώσεις η εξέταση θα διεξάγεται βάσει των κατευθυντηρίων γραμμών που εφαρμόζονται κατά τον χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης.

(1) ΕΕ C 368 της 23.12.1994, σ. 12.

(2) ΕΕ C 283 της 19.9.1997, σ. 2. Βλέπε επίσης υποσημείωση στην επικεφαλίδα του κεφαλαίου 5.

(3) ΕΕ C 288 της 9.10.1999, σ. 2.

(4) Αυτό αναφέρεται ιδιαίτερα στα είδη εταιρειών που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο του άρθρου 1 παράγραφος 1 της οδηγίας του Συμβουλίου 78/660/ΕΟΚ (ΕΕ L 222 της 14.8.1978, σ. 11) όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την οδηγία 2003/51/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 178 της 17.7.2003, σ. 16).

(5) Κατ' αναλογία με τις διατάξεις του άρθρου 17 της οδηγίας 77/91/ΕΟΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 26 της 30.1.1977, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την πράξη προσχώρησης του 2003.

(6) Αυτό αναφέρεται ειδικότερα στα είδη εταιρειών που αναφέρονται στο δεύτερο εδάφιο του άρθρου 1 παράγραφος 1 της οδηγίας 78/660/ΕΟΚ του Συμβουλίου.

(7) Για να καθοριστεί εάν μια εταιρεία είναι ανεξάρτητη ή αποτελεί μέρος επιχειρηματικού ομίλου, λαμβάνονται υπόψη τα κριτήρια του παραρτήματος I του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 68/2001 της Επιτροπής (ΕΕ L 10 της 13.1.2001, σ. 20), όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 363/2004 (ΕΕ L 63 της 28.2.2004, σ. 20).

(8) Άρθρο 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1407/2002 του Συμβουλίου (ΕΕ L 205 της 2.8.2002, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την πράξη προσχώρησης του 2003.

(9) Σημείο 19 της ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με ορισμένα θέματα που αφορούν τη διευθέτηση υποθέσεων ανταγωνισμού συνεπεία της λήξης ισχύος της συνθήκης ΕΚΑΧ (ΕΕ C 152 της 26.6.2002, σ. 5). Σημείο 1 της ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με ενισχύσεις διάσωσης και αναδιάρθρωσης και ενισχύσεις για το κλείσιμο επιχειρήσεων στο χαλυβουργικό τομέα (ΕΕ C 70 της 19.3.2002, σ. 21). Θεσπίστηκαν κατάλληλα μέτρα δυνάμει του πολυτομεακού πλαισίου για τις περιφερειακές ενισχύσεις προς μεγάλα επενδυτικά σχέδια (ΕΕ C 70 της 19.3.2002, σ. 8).

(10) Ειδικοί κανόνες αυτού του χαρακτήρα υπάρχουν για τις αεροπορικές μεταφορές (ΕΕ C 350 της 10.12.1994, σ. 5).

(11) Δηλαδή ενισχύσεις σε μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις οι οποίες δεν πληρούν τις προϋποθέσεις που ορίζονται στο σημείο 79 μπορούν παρά ταύτα να εξαιρούνται από την ατομική κοινοποίηση.

(12) ΕΕ C 19 της 20.1.2001, σ. 7.

(13) ΕΕ L 83 της 27.3.1999, σ. 1· κανονισμός όπως τροποποιήθηκε από την πράξη προσχώρησης του 2003.

(14) Υπόθεση C-355/95 P, Textilwerke Deggendorf κατά Επιτροπής και λοιπών, συλλογή νομολογίας 1997, σ. I-2549.

(15) Εξαιρέση μπορεί να γίνει στην περίπτωση των ενισχύσεων διάσωσης στον τραπεζικό τομέα, προκειμένου να δοθεί η δυνατότητα στο οικείο πιστωτικό ίδρυμα να συνεχίσει προσωρινά τις τραπεζικές του επιχειρήσεις σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία περί προληπτικής εποπτείας [οδηγία 2000/12/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 126 της 26.5.2000, σ. 1)]. Σε κάθε περίπτωση, ενίσχυση που χορηγείται υπό μορφή άλλη πέραν των εγγυήσεων δανείου ή χορήγησης δανείου που πληρούν τους όρους που περιγράφονται στο στοιχείο α), πρέπει να πληροί τις γενικές αρχές των ενισχύσεων διάσωσης και να μην συνίσταται σε διαρθρωτικά χρηματοοικονομικά μέτρα που αφορούν τα ίδια κεφάλαια της τράπεζας. Οποιαδήποτε ενίσχυση χορηγείται υπό μορφή άλλη πέραν των εγγυήσεων δανείου ή χορήγησης δανείου που πληρούν τους όρους που περιγράφονται στο στοιχείο α) λαμβάνεται υπόψη όταν εξετάζονται οποιαδήποτε αντισταθμιστικά μέτρα στο πλαίσιο σχεδίων αναδιάρθρωσης σύμφωνα με τα σημεία 38 έως 42.

(16) Σε αυτή την περίπτωση η Επιτροπή μπορεί να λάβει επίσης υπόψη της το γεγονός εάν η εν λόγω εταιρεία είναι μεσαία ή μεγάλη.

(17) ΕΕ C 70 της 19.3.2002, σ. 8.

(18) Σε τέτοιες περιπτώσεις, η Επιτροπή επιτρέπει μόνο ενίσχυση για να ελαφρύνει το κοινωνικό κόστος της αναδιάρθρωσης, σύμφωνα με το τμήμα 0 και περιβαλλοντική ενίσχυση για τον καθαρισμό μολυσμένων χώρων, οι οποίοι διαφορετικά μπορεί να εγκαταλειφθούν.

(19) Βλέπε σημείο 0. Αυτή η ελάχιστη συμμετοχή δεν πρέπει να περιλαμβάνει ενίσχυση. Αυτό δεν ισχύει για παράδειγμα στην περίπτωση που πρόκειται για δάνειο με επιδότηση επιτοκίου ή καλυπτόμενο από εγγύηση του δημοσίου που περικλείει στοιχεία ενίσχυσης.

(20) Βλέπε σημείο 0 στοιχείο γ).

(21) Το άρθρο 159 της συνθήκης προβλέπει ότι: «Η διαμόρφωση και η υλοποίηση των πολιτικών και δράσεων της Κοινότητας καθώς και η υλοποίηση της εσωτερικής αγοράς, λαμβάνουν υπόψη τους στόχους του άρθρου 158 και συμβάλλουν στην πραγματοποίησή τους» .

(22) Όπως ορίζονται στη σύσταση της Επιτροπής 2003/361/ΕΚ (ΕΕ L 124 της 20.5.2003, σ. 36). Μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2004 , ο σχετικός ορισμός μπορεί να βρεθεί στη σύσταση 96/280/ΕΚ της Επιτροπής (ΕΕ L 107 της 30.4.1996, σ. 4).

(23) Στην απόφασή του στην υπόθεση C-241/94 (Γαλλία κατά Επιτροπής, «Kimberly Clark Sopalin» , Συλλογή Νομολογίας 1996, σ. I-4551), το Δικαστήριο δέχτηκε ότι η χρηματοδότηση από τις γαλλικές αρχές μέσω του εθνικού ταμείου απασχόλησης και σε επιλεκτική βάση μπορούσε να ευνοήσει ορισμένες επιχειρήσεις έναντι άλλων, καλύπτοντας έτσι τις προϋποθέσεις κρατικής ενίσχυσης κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης. (Στην απόφαση του Δικαστηρίου δεν αμφισβητείτο η βασιμότητα του συμπεράσματος της Επιτροπής ότι η ενίσχυση ήταν συμβιβάσιμη με την κοινή αγορά).

(24) Όσον αφορά τις μη κοινοποιηθείσες ενισχύσεις, η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη στην ανάλυσή της το ενδεχόμενο η ενίσχυση να έχει κηρυχθεί συμβιβάσιμη με την κοινή αγορά σε άλλη βάση εκτός από ενίσχυση διάσωσης ή αναδιάρθρωσης.

(25) Απρόβλεπτη θεωρείται η περίπτωση που δεν μπορούσε επ' ουδενί να προβλεφθεί από τη διαχείριση της εταιρείας κατά την κατάρτιση του σχεδίου αναδιάρθρωσης και η οποία δεν οφείλεται σε αμέλεια ή σφάλματα της διαχείρισης της εταιρείας ούτε σε αποφάσεις του ομίλου στον οποίο ανήκει.

(26) Βλέπε παραρτήματα IIIA και IIIB (ομοιόμορφες ρυθμίσεις υποβολής εκθέσεων για τις υφιστάμενες κρατικές ενισχύσεις) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 794/2004 της Επιτροπής, της 21ης Απριλίου 2004 , σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999 του Συμβουλίου για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του άρθρου 93 της συνθήκης ΕΚ (ΕΕ L 140 της 30.4.2004, σ. 1).

(27) Στατιστική ταξινόμηση των οικονομικών δραστηριοτήτων στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα, δημοσιευθείσα από τη Στατιστική Υπηρεσία των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

(28) Αυτός περιλαμβάνει, για τους σκοπούς των παρουσιών κατευθυντηρίων γραμμών, το σύνολο των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στην πρωτογενή παραγωγή των γεωργικών προϊόντων που αναφέρονται στο παράρτημα I της συνθήκης (γεωργία). Οι ενισχύσεις που χορηγούνται σε επιχειρήσεις που επεξεργάζονται και εμπορεύονται τα γεωργικά προϊόντα δεν καλύπτονται από το παρόν κεφάλαιο. Αυτές οι ενισχύσεις αξιολογούνται σύμφωνα με τους γενικούς κανόνες των παρουσιών κατευθυντηρίων γραμμών. Ο τομέας της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας δεν καλύπτεται από το παρόν κεφάλαιο.

(29) ΕΕ L 270 της 21.10.2003, σ. 1· κανονισμός όπως τροποποιήθηκε τελευταία από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 864/2004 (ΕΕ L 161 της 30.4.2004, σ. 48).

(30) Όπως ορίζεται στα άρθρα 13 και εξής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1257/1999 (ΕΕ L 160 της 26.6.1999, σ. 80), όπως τροποποιήθηκε τελευταία από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 583/2004 (ΕΕ L 91 της 30.3.2004, σ. 1).

#### ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Τύπος(1) υπολογισμού του ανώτατου ποσού ενίσχυσης διάσωσης που μπορεί να αποτελέσει το αντικείμενο απλουστευμένης διαδικασίας:

>ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΕ ΓΡΑΦΗΚΟ>

Ο τύπος υπολογισμού θεμελιώνεται στα αποτελέσματα εκμετάλλευσης της εταιρείας (EBIT: κέρδη προ τόκων και φόρων) κατά το έτος (t) που προηγείται της χορήγησης ή της κοινοποίησης της ενίσχυσης. Σε αυτό το ποσό προστίθενται οι αποσβέσεις και στη συνέχεια η μεταβολή των κεφαλαίων κίνησης, η οποία αντιστοιχεί στη διαφορά μεταξύ κυκλοφορούντος ενεργητικού και βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων(2) για τις τελευταίες περατωθείσες λογιστικές χρήσεις. Παρομοίως, εάν έχουν μεταφερθεί προβλέψεις στα αποτελέσματα εκμετάλλευσης, αυτό πρέπει να προσδιορίζεται σαφώς και το αποτέλεσμα δεν πρέπει να περιλαμβάνει τέτοιες προβλέψεις.

Ο τύπος υπολογισμού στοχεύει στην εκτίμηση των αρνητικών λειτουργικών ταμειακών ροών της εταιρείας κατά το έτος που προηγείται της αίτησης ενίσχυσης (ή πριν τη χορήγηση ενίσχυσης στις περιπτώσεις μη κοινοποιηθεισών ενισχύσεων). Το ήμισυ αυτού του ποσού πρέπει να επιτρέπει τη διατήρηση της εταιρείας σε λειτουργία για περίοδο έξι μηνών. Το αποτέλεσμα του τύπου υπολογισμού πρέπει κατά συνέπεια να διαιρείται δια 2.

Αυτός ο τύπος υπολογισμού μπορεί να εφαρμοσθεί μόνο εφόσον το αποτέλεσμα είναι αρνητικό ποσό.

Σε περίπτωση θετικού αποτελέσματος, πρέπει να υποβληθεί λεπτομερής εξήγηση που να αποδεικνύει ότι η επιχείρηση είναι προβληματική κατά την έννοια των σημείων 10 και 11.

Παράδειγμα:

>ΘΕΣΗ ΠΙΝΑΚΑ>

Ανώτατο ποσό ενίσχυσης διάσωσης =  $[- 12 + 2 + (- 30)] / 2 = - 20$  εκατ. ευρώ

Εφόσον το αποτέλεσμα του τύπου είναι μεγαλύτερο από 10 εκατ. ευρώ, η απλουστευμένη διαδικασία που περιγράφεται στο σημείο 30 δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί. Σε περίπτωση υπέρβασης αυτού του ορίου, το κράτος μέλος πρέπει να εξηγήσει τον τρόπο με τον οποίο καθορίστηκαν οι μελλοντικές ανάγκες διαθεσίμων και το ποσό της ενίσχυσης διάσωσης.

(1) Το EBIT [κέρδη προ τόκων και φόρων όπως εμφανίζεται στους ετήσιους λογαριασμούς του έτους που προηγείται της αίτησης (έτος t)] πρέπει να προσαυξάνεται με τις αποσβέσεις της ίδιας περιόδου και τη μεταβολή του κεφαλαίου κίνησης σε περίοδο δύο ετών (έτος πριν την αίτηση και προηγούμενο έτος), και στη συνέχεια να διαιρείται δια δύο για να προσδιοριστεί ένα ποσό για έξι μήνες, που αποτελεί την κανονική περίοδο για την οποία εγκρίνεται μια ενίσχυση διάσωσης.

(2) Κυκλοφορούν ενεργητικό: ρευστά διαθέσιμα, εισπρακτέοι λογαριασμοί (λογαριασμοί πελατών και χρεωστών), άλλα στοιχεία κυκλοφορούντος ενεργητικού και προπληρωθέντα έξοδα, αποθέματα.

Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις: χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις, πληρωτέοι λογαριασμοί (λογαριασμοί προμηθευτών και πιστωτών) και άλλες βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις, έσοδα επόμενων χρήσεων, άλλες δεδουλευμένες υποχρεώσεις, υποχρεώσεις από φόρους.

## **ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V**

### **Guidelines for implementation of the national support programmes in the wine sector according to Regulations (EC) No 1234/2007 and (EC) No 555/2008**

#### **INVESTMENTS**

##### **Eligible operations**

The following list contains operations that can be included under the measure "investments" in accordance with Article 103u of Regulation (EC) No 1234/2007.

This is an indicative list based on the compilation of operations included in the programmes of MS in the 2009-2013 programming period and on the experience gained from the controls on the implementation of these programmes.

Support may be granted for tangible or intangible investments in processing facilities, winery infrastructure and marketing of wine which improve the overall performance of the enterprise and concern, following Article 103u(l) of Regulation (EC) No 1234/2007:

- (A) production or marketing of products referred to in Annex XIb;
- (B) development of new products, processes and technologies related to the products referred to in Annex XIb.

Points A and B are dealt with respectively in Articles 17 and 18 of Regulation (EC) No 555/2008. As for the first point, that is "production or marketing". Article 17 gives a further subdivision. Thus, the further subdivision of the operations in this document is based on this as follows:

- Article 17 (1):
  - (a) construction, acquisition, including leasing, or improvement of immovable property;
  - (b) purchase or lease-purchase of new machinery and equipment, including computer software up to the market value of the asset
  - (e) general costs linked to expenditure referred to in points (a), and (b), such as fees of architects and engineers and consultation fees, feasibility studies, the acquisition of patent rights and licences. It corresponds to the definition of "intangible assets"

However, it needs to be noted that, according to the above legislation, general costs are only eligible if they are linked to expenditure for investments referred to in points (a) and (b) of Article 17 of Regulation (EC) No 555/2008.

- Article 18

Costs for the development of new products, processes and technologies: (...) preparatory operations, such as design, product, process or technology development and tests and tangible and/or intangible investments related to them, before the use of the newly developed products, processes and technologies for commercial purposes.

To facilitate the reading, within the above categories foreseen by the legislation four sub-categories were created according to the following main topics regarding investments linked to:

1. **production of wine products (from grape to bottled and labelled wine in the cellar)**
2. **quality control**
3. **marketing of the wine**
4. **investments linked to the holding in general**

**(A) Production or marketing of wine products (Article 103u(l) of Regulation (EC) No 1234/2007)**

**1. Production of wine products (from grape to bottled and labelled wine in the cellar)**

*(a) construction, acquisition, including teasing, or improvement of immovable property*

- **temperature control;**
  - o cold storage rooms
- **cellar infrastructure:**
  - o vintage pipelines (canalisations à vendanges)
  - o piping, various networks (oxygen, nitrogen, water, SO<sub>2</sub>, etc.)
  - o fitting and ancillary equipment
  - o automatic systems
  - o electricity and other installations
  - o construction

*(b) purchase or /ease-purchase of new machinery and equipment, including computer software*

- **machinery / equipment for the processing of the grapes (reception, weighting, crushing, pressing, etc.):**
  - o mobile technical equipment of the transport, reception, processing of grapes
  - o material for measuring and analysis of grapes
  - o stemmer (egrappoirs), crusher (fouloirs)

- o machinery and equipment for sorting
- o grape press o grape dejuicer (egouttoir)
- o grape marc pump o conveyor

**equipment for fermentation / vinification:**

- o facilities for the fermentation of wine mash
  - material for treatment of the grapes (thermo-vinification, flash release)
  - fermentation stands (made of wood or metal)
  - fermentation tanks / ancillary tanks for the vinification; special fermenting vessel to obtain red wine with active equipment for sinking the grape marc-cap
  - micro-oxidation equipment
- o equipment for controlling fermentation:
  - measuring components
  - control technology
  - installation
  - piping (in the case of retrofitting, tank inserts and/or the installation of cooling jackets)
  - equipment used to separate wine from wine lees, for example rotary vacuum filters and residue filters

**equipment for wine processing: treatment of the wines and musts (filtration, sedimentation, clarification, etc.):**

- o filters: diatomaceous earth filters, cross-flow filters, sheet fillers, innovative techniques for the filtration
- o filtration earths
- o equipment for the settling and clarification of must and wine; centrifuge
- o equipment for the tartaric stabilization
- o extraction of the grape marc
- o equipment of the conveying of grape marc and wine lees
  
- o mobile technical equipment of wine production
- **temperature control:**
  - o refrigerators

- o cooling
- o equipment for the control of temperature in the fermentation / production and storage of wine, for example cooling units, exchangers, boilers
- **equipment for movements (and treatment) of the wine in the cellar:**
  - o machines / handling equipment incl. computer software to be used in the framework of the transport / logistics of raw materials and products (in the phase of wine making or in the cellar of the warehouse):
- pumps, transfer pumps
- vessels and containers for the handling of the wine
- lifting devices for example forklift trucks
- baskets and gyro pallets for the handling of bottles
- **equipment for storage, blending, after-care and ageing of the wine:**
  - o barrels / tanks for wine-making and wine storage / ageing, made out of wood (incl. barriques) / concrete / steel / stainless steel / polyester fibre
  - o restoration of facilities for the storage of wine products, for example renovation of tanks through internal coating of the type epoxy or stainless steel
  - o self-draining tanks
  - o thermo-regulated vats
  - o mobile steel tanks for the ageing
  - o plastic containers
  - o machinery / equipment for the storage and preservation of wine products
- **equipment for technology linked to sparkling wines (production, storage, bottling and conditioning):**
  - o machinery / equipment for the production, storage, bottling and conditioning of sparkling wine
  - o equipment for shaking of the wines (remuage vins); machines for the mechanical hand remuage (mobile, self-propelled or portable)
  - o dégorgouse (disgorgement system for yeast removal)
- **equipment for conditioning (bottling, labelling, packaging):**
  - o machinery / equipment for the bottling / labelling / conditioning / packaging
  - o technique of machines for the closure of bottles
  - o mobile technical equipment of bottling and conditioning



- o dual tanks (cuvcrie divisionnaire (dite "de monnaie"))
- **software for cellar management:**
  - o computers and their software to improve quality in the transport and processing of grapes, wine production and processing and storage of raw materials and products
  - o computer equipment and related programs aimed at the control of technological equipment for processing, storage and handling of the product
  - o computer programs for the management of the cellar
- **equipment for waste water management:**
  - o machinery and equipment for waste water management in the cellar (treatment and purification)
- **equipment for cellar infrastructure:**
  - o compressors, electrical transformer, generators

***(c) general costs linked to expenditure referred to in points (a), and (b), such as fees of architects and engineers and consultation fees, feasibility studies, the acquisition of patent rights and licenses***

## **2. Quality control**

***(a) construction, acquisition, including leasing, or improvement of immovable property***

- **construction / equipment of laboratories for the quality control of wine products:**
  - o construction of analysing laboratories, including for organic wine<sup>1</sup>

***(b) purchase or lease-purchase of new machinery and equipment, including computer software***

- **equipment for quality control of products and processing:**
  - o machines, equipment and software used in the framework of the quality control of the materials, of the products and of the environmental conditions of the production and conservation
- **equipment for quality systems, traceability:**
  - o equipment aimed at introducing voluntary quality standards or traceability systems, including for organic wine

***(c) general costs linked to expenditure referred to in points (a), and (b), such as fees of architects and engineers and consultation fees, feasibility studies, the acquisition of patent rights and licenses***

### 3. Marketing of wine products<sup>2</sup>

#### ***(a) construction, acquisition, including leasing, or improvement of immovable property***

- **presentation and sale establishments:**
  - o acquisition / construction / renovation / modernisation of the infrastructure of sale and presentation facilities, for example:
    - vinotheques
    - show-rooms (display of wine products)
    - sale rooms
    - fixed (retail) sale point outside of the holding, in the national territory and in other EU MS
    - sale point on the holding (but outside the production units) (direct sale points)
- **warehouses, logistics centres, commercial offices:**
  - o establishment of warehouses in a given EU MS and in EU MS other than the producing MS concerned:
    - acquisition
    - construction
    - conditioning of buildings
  - o establishment of logistics centres in a given EU MS and in EU MS other than the producing MS concerned:
    - acquisition
    - construction
    - conditioning of buildings
  - o establishment of commercial offices in a given HI J MS and in HU MS other than the producing MS concerned:
    - acquisition
- construction
- conditioning of buildings

#### ***(b) purchase or lease-purchase of new machinery and equipment, including computer software***

- **equipment for presentation and sale establishments:**
  - o equipment / furnishing of the infrastructure of sale and presentation facilities to be used in for example:
- vinotheques
- show-rooms (display of wine products)
- sale rooms
- fixed (retail) sale point outside of the holding, in the national territory and in EU MS
- sale point on the holding (but outside the production units) (direct sale points)
  - o investments include for example furniture, refrigerated units, sinks, tap equipment, bar facilities, computer equipment
- **equipment for warehouses, logistics centres, commercial offices:**
  - o establishment of warehouses in a given MS including a MS other than the producing MS concerned:
- equipment (machinery, data processing, office furniture)
  - o establishment of logistics (distribution) centres in a given MS including a MS other than the producing MS concerned:
- equipment (machinery, technological installations, software, data processing, office furniture)
  - o establishment of commercial offices in a given MS including a MS other than the producing MS concerned:
- equipment (technological installations, software, data processing, office furniture)
- **equipment for the logistics and marketing of wine:**
  - o creation / development / adaptation of logistics platforms (streamline and improve the organization of the transport chain on the domestic and international market)
  - o development of networks
  - o improvement / rationalization of marketing facilities and channels
  - o machines / technological installations / equipment including software to be used in the framework of the distribution / logistics and marketing of the products
- **hardware, software, web platforms / e-commerce:**
  - o hardware and software for the adoption of information and communication technologies (ICT) and for electronic commerce (e-commerce)

***(c) general costs /inked to expenditure referred to in points (a), and (b), such as fees of architects and engineers and consultation fees, feasibility studies, the acquisition of patent rights and licenses***

#### **4. Investments linked to the holding in general**

***(a) construction, acquisition, including leasing, or improvement of immovable property***

- **acquisition / (reconstruction of buildings / infrastructure:**
  - o construction / acquisition / leasing / renewal of immovable assets (buildings, attachments), in order to convert them into wine making enterprises
  - o excavation (earthwork), foundations, paving, interior (walls, doors and windows, paintings, tiles, frames, etc.), plumbing, electricity, indoor and outdoor boarding (framing), roofing, isolation, air-conditioning
  - o construction / acquisition / leasing / modernization of buildings and attachments for the transformation, storage, conditioning or marketing
  - o construction / acquisition / leasing / modernization of cellar above and under the ground level
  - o basic infrastructure works such as: electric, mechanic and hydraulic installations, protection measures against the, expenses of the air-conditioning and of the ventilation of the wine production site and other equipment; special installations and systems for the protection of the environment, the reduction of pollution and the saving of energy, and systems of security and hygiene<sup>3</sup>

***(b) purchase or lease-purchase of new machinery and equipment, including computer software***

- **infrastructure, equipment:**
  - o equipping the offices of the holding: materials for the improvement of their operational structure
- **equipment for management system (control of the enterprise):**
  - o machines, equipment, incl. computer and software to be used in the framework of the management system, organisation and control of the enterprise
  - o computer equipment and related programs aimed the development of information and communication networks

***(c) general costs /inked to expenditure referred to in points (a), and (b), such as fees of architects and engineers and consultation fees, feasibility studies, the acquisition of patent rights and licenses***

**(B) Development of new products, processes and technologies related to wine products, in particular:**

- o preparatory works like the conception and the development of new methods, processes or technologies, material or immaterial investments linked to them, before the utilisation of the newly developed methods, processes and technologies in the transformation
- o machines / equipment and software in order to be used in the framework of the conception or the introduction of modern and innovative technologies
- o development of new quality products / new processes and techniques to improve quality of grape processing, wine making and storage

**3.2 Ineligible investments**

Simple replacement is not eligible; however, there is always an element of replacement in most investment, except in cases where one starts a new business from scratch. The explicit exclusion of replacement refers only to "simple replacement", which means replacing existing equipment without improving the technology.

**ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΜΠΕΛΟΟΙΝΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ**

**ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ**

**ΕΘΝΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΟΥ ΑΜΠΕΛΟΟΙΝΙΚΟΥ  
ΤΟΜΕΑ (ΕΠΣΑ) 2014 – 2018**

**Μέτρο ΣΑΠ 3α  
2014 - 2018**

**5η Προκήρυξη**

**Ενθάρρυνση της επενδυτικής  
δραστηριότητας και ενίσχυση της  
ανταγωνιστικότητας στον οινοποιητικό  
κλάδο**

**ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ**

Συμφωνία ημερομηνίας \_\_\_\_\_

**ΜΕΤΑΞΥ**

- A. Συμβουλίου Αμπελοοινικών Προϊόντων ως αναδόχου του Κυπριακού Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών (στο εξής καλούμενος ως «Ο Πρώτος Συμβαλλόμενος»)
- B. Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών (στο εξής καλούμενος ο «Οργανισμός»)
- Γ. .... (στο εξής καλούμενος «Ο Δεύτερος Συμβαλλόμενος»)

ΕΠΕΙΔΗ το Υπουργικό Συμβούλιο με απόφαση του αρ. 67.417 της 25<sup>ης</sup> Ιουνίου 2008, η οποία αναδιατυπώθηκε με νέα απόφαση με αρ. 68.438 της 18<sup>ης</sup> Φεβρουαρίου 2009, ενέκρινε το Μέτρο για την ενθάρρυνση της επενδυτικής δραστηριότητας και ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας στον οινοποιητικό κλάδο (που στη συνέχεια θα αναφέρεται ως το «Μέτρο»)

ΕΠΕΙΔΗ το Υπουργικό Συμβούλιο ανέθεσε στον Πρώτο Συμβαλλόμενο τον σχεδιασμό, εφαρμογή, διαχείριση και παρακολούθηση του Μέρους και ως ανάδοχος του Οργανισμού έχει την ευθύνη της έγκρισης της πληρωμής της ενίσχυσης.

ΕΠΕΙΔΗ ο πρώτος συμβαλλόμενος έχει οριστεί ως ανάδοχος του Κυπριακού Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών σύμφωνα με το περιεχόμενο της συμφωνίας αναδοχής του Απριλίου 2008 (μαζί με τις εκάστοτε τροποποιήσεις της), η οποία επισυνάπτεται ως Παράρτημα Ι και αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της παρούσας.

ΕΠΕΙΔΗ με βάση την ισχύουσα νομοθεσία η ενίσχυση καταβάλλεται από τον Οργανισμό.

ΕΠΕΙΔΗ κυκλοφόρησε Ενημερωτικό Έντυπο Αιτητών σε σχέση με το Μέτρο το οποίο δόθηκε στον Δεύτερο Συμβαλλόμενο και το οποίο περιέχει τους όρους εφαρμογής του Μέρους (που στη συνέχεια θα αναφέρεται ως το “Ενημερωτικό Έντυπο”)

ΕΠΕΙΔΗ ο Δεύτερος Συμβαλλόμενος μέσα στα πλαίσια του Μέρους υπέβαλε αίτηση με αρ. \_\_\_\_\_ για παροχή ενίσχυσης, σύμφωνα με τη νενομισμένη διαδικασία πάνω στο ειδικό έντυπο, για επιλέξιμη επένδυση ύψους € \_\_\_\_\_ (ποσό ολογράφως)

ΕΠΕΙΔΗ ο Πρώτος Συμβαλλόμενος με γραπτή έγκριση του ημερομηνίας \_\_\_\_\_, ενέκρινε την παραχώρηση στον Δεύτερο Συμβαλλόμενο ενίσχυσης ύψους μέχρι € \_\_\_\_\_ (ποσό ολογράφως)

ΕΠΕΙΔΗ η ενίσχυση θα πληρωθεί από τον Οργανισμό.

**ΤΩΡΑ ΣΥΜΦΩΝΟΥΝΤΑΙ ΤΑ ΑΚΟΛΟΥΘΑ:**

1. Όλα όσα αναφέρονται στο εισαγωγικό μέρος της παρούσας συμφωνίας και στα συνημμένα παραρτήματα αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της.
2. Ο Δεύτερος Συμβαλλόμενος δηλώνει ότι έχει παραλάβει και διαβάσει το εγχειρίδιο εφαρμογής-ενημέρωση αιτητών, όλοι οι όροι του οποίου αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της Παρούσας Συμφωνίας.
3. Τηρουμένων των όρων και υποχρεώσεων που περιλαμβάνονται στην παρούσα Συμφωνία, ο Πρώτος Συμβαλλόμενος αναλαμβάνει να εγκρίνει το αίτημα πληρωμής και ο Οργανισμός να εγκρίνει και να καταβάλει την πληρωμή στον Δεύτερο Συμβαλλόμενο υπό μορφή ενίσχυσης μέχρι € \_\_\_\_\_ σύμφωνα με το Μέτρο, όπως αναλυτικά αναφέρεται πιο κάτω:

A/A	Περιγραφή	Ενίσχυση μέχρι €
1.	<u>Επιλέξιμη επενδυτική δαπάνη σύμφωνα με τον όρο 7(i) του Ενημερωτικού Έντυπου</u> Όπως περιγράφεται στον Πίνακα που επισυνάπτεται ως Παράρτημα ..., συνολικού κόστους € .....	
2.	<u>Επιλέξιμη επενδυτική δαπάνη σύμφωνα με τον όρο 7(ii) του Ενημερωτικού Έντυπου</u> Όπως περιγράφεται στον Πίνακα που επισυνάπτεται ως Παράρτημα ..., συνολικού κόστους € .....	
3.	<u>Επιλέξιμη επενδυτική δαπάνη σύμφωνα με τον όρο 7(iii) του Ενημερωτικού Έντυπου</u> Όπως περιγράφεται στον Πίνακα που επισυνάπτεται ως Παράρτημα ..., συνολικού κόστους € .....	
4.	<u>Επιλέξιμη επενδυτική δαπάνη σύμφωνα με τον όρο 7(iv) του Ενημερωτικού Έντυπου</u> Όπως περιγράφεται στον Πίνακα που επισυνάπτεται ως Παράρτημα ..., συνολικού κόστους € .....	
Σύνολο (1 - 4) € .....		
Σύνολο		

Νοείται ότι σε περίπτωση που ο Κυπριακός Οργανισμός Αγροτικών Πληρωμών αποφασίσει ότι οποιαδήποτε δαπάνη δεν είναι επιλέξιμη, κανένα ποσό δεν θα καταβληθεί στο δεύτερο συμβαλλόμενο.

- 3.1. Η πληρωμή της ενίσχυσης καταβάλλεται στους δικαιούχους το αργότερο εντός 7 μηνών για δράσεις που ολοκληρώνονται εντός ενός έτους και το αργότερο εντός 12 μηνών για δράσεις διάρκειας πέραν του ενός έτους μετά την ολοκλήρωση των επιλέξιμων επενδύσεων και την επιθεώρηση τους από τον Πρώτο Συμβαλλόμενο ως επίσης και την παρουσίαση στον Πρώτο Συμβαλλόμενο όλων των αναγκαίων δικαιολογητικών και εγγράφων που σχετίζονται με τις επιλέξιμες επενδύσεις.
4. Ο Πρώτος Συμβαλλόμενος δικαιούται να αρνηθεί την έγκριση της καταβολής στον Δεύτερο Συμβαλλόμενο του συνόλου ή μέρους της ενίσχυσης που αναφέρεται στην παράγραφο 3 πιο πάνω, εάν ο Δεύτερος Συμβαλλόμενος δεν ικανοποιήσει πρώτα οποιεσδήποτε από τις υποχρεώσεις του που αναφέρονται στο Ενημερωτικό Έντυπο και ειδικότερα, αλλά χωρίς επηρεασμό τις γενικότητας του πιο πάνω, τα πιο κάτω:
  - 4.1. Να υποβάλει στον Πρώτο Συμβαλλόμενο όλα τα στοιχεία που θα του ζητηθούν για την ολοκλήρωση υλοποίησης του επενδυτικού έργου και όλες τις απαιτούμενες άδειες.
  - 4.2. Να επιτρέπει τον επιτόπου έλεγχο και επιθεώρηση από αρμόδιους λειτουργούς του Πρώτου Συμβαλλόμενου των επενδύσεων οι οποίες υλοποιήθηκαν ώστε να διαπιστώνεται κατά πόσο αυτά συνάδουν με τις σχετικές πρόνοιες του Μέτρου.
  - 4.3. Να υποβάλει ικανοποιητικά αποδεικτικά στοιχεία σύμφωνα με τη διαδικασία και τις σχετικές πρόνοιες του Μέτρου που να δικαιολογούν το ακριβές κόστος της επένδυσης, η οποία αποτελεί και το αντικείμενο της εγκριθείσας ενίσχυσης.
5. Άνευ βλάβης των δικαιωμάτων που ο Πρώτος Συμβαλλόμενος έχει με βάση το Ενημερωτικό Έντυπο και τους υπόλοιπους όρους της παρούσας συμφωνίας, ο Πρώτος Συμβαλλόμενος, κατά την απόλυτη του κρίση και υπό την προϋπόθεση ότι υπάρχει διαθέσιμο κονδύλι στον προϋπολογισμό, δικαιούται:
  - 5.1. Εφόσον του ζητηθεί γραπτώς από το Δεύτερο Συμβαλλόμενο, εκθέτοντας τους λόγους του αιτήματος, να εγκρίνει την πληρωμή προκαταβολής σε ποσοστό μέχρι 50% του συνόλου της ενίσχυσης και υπό την προϋπόθεση ότι ο Δεύτερος Συμβαλλόμενος θα υποβάλει τραπεζική εγγύηση



ύψους 110% του ποσού της προκαταβολής. Η εγγυητική θα λήγει τρεις μήνες μετά την καταληκτική ημερομηνία ολοκλήρωσης των επενδύσεων. Το συνολικό ποσό της προκαταβολής πρέπει να δαπανάται για την υλοποίηση των σχετικών επενδύσεων δύο έτη μετά την πληρωμή της προκαταβολής.

- 5.2. Σε περίπτωση που οι εγκριμένες επενδυτικές δράσεις υπερβαίνουν τις €250.000 και εφόσον ζητηθεί γραπτώς από το Δεύτερο Συμβαλλόμενο, μόλις εξακριβωθεί ότι επενδυτικές δράσεις οι οποίες αθροιστικά ανέρχονται σε τουλάχιστον €250.000 υλοποιήθηκαν, δύναται να καταβληθεί η αναλογούσα στήριξη, υπό την προϋπόθεση ότι ο Δεύτερος Συμβαλλόμενος θα υποβάλει τραπεζική εγγύηση ύψους 110% του ποσού της ενίσχυσης που θα του καταβληθεί. Η εγγυητική θα λήγει τρεις μήνες μετά την καταληκτική ημερομηνία ολοκλήρωσης των επενδύσεων.
  - 5.3. Εφόσον του ζητηθεί γραπτώς από το Δεύτερο Συμβαλλόμενο, εκθέτοντας τους λόγους της αιτούμενης παράτασης, να παρατείνει την καταληκτική ημερομηνία μέχρι και έξι μήνες. Σε περίπτωση έγκρισης της παράτασης, ο Δεύτερος Συμβαλλόμενος οφείλει να παρατείνει την ημερομηνία λήξης της εγγυητικής καλής εκτέλεσης (όπως περιγράφεται στην παράγραφο 6.1), έτσι ώστε η ημερομηνία λήξης της να είναι τρεις μήνες μετά την νέα καταληκτική ημερομηνία ολοκλήρωσης των επενδύσεων.
  - 5.4. Σε περίπτωση όπου τυχόν καθυστέρηση υλοποίησης των επενδυτικών δράσεων, μεταθέτει την ημερομηνία υλοποίησης τους στο επόμενο οικονομικό έτος και εφόσον ζητηθεί γραπτώς από το Δεύτερο Συμβαλλόμενο, δύναται να δοθεί έγκριση παράτασης και να καταβληθεί το σύνολο της δημόσιας ενίσχυσης, αφού πρώτα ελεγχθεί και διαπιστωθεί ότι οι επενδυτικές δράσεις υλοποιήθηκαν σε ποσοστό ίσο ή μεγαλύτερο του 80% και υπό την προϋπόθεση ότι ο δικαιούχος θα υποβάλει τραπεζική εγγύηση υπέρ του ΟΑΠ σε ποσοστό 110% του συνόλου της δημόσιας ενίσχυσης. Η εγγυητική θα λήγει τρεις μήνες μετά την νέα καταληκτική ημερομηνία ολοκλήρωσης των επενδύσεων.
6. Ο Δεύτερος Συμβαλλόμενος επιπρόσθετα από τις υποχρεώσεις που αναφέρονται στο εγχειρίδιο εφαρμογής- ενημέρωση αιτητών αναλαμβάνει τις πιο κάτω υποχρεώσεις:
- 6.1. Να ολοκληρώσει το σύνολο της επένδυσης που εγκρίθηκε για ενίσχυση κατά το μήνα \_\_\_\_\_ (καταληκτική ημερομηνία). Με την υπογραφή της παρούσας συμφωνίας, ο Δεύτερος Συμβαλλόμενος δεσμεύεται να ολοκληρώσει την επένδυση για την οποία έχει εγκριθεί για ενίσχυση το αργότερο μέχρι την καταληκτική ημερομηνία ολοκλήρωσης της και προς τούτο υποβάλλει τραπεζική εγγύηση ύψους 5% επί του συνολικού ποσού των επιλέξιμων επενδύσεων προς όφελος του Οργανισμού, με ημερομηνία λήξης 3 μήνες μετά την καταληκτική ημερομηνία ολοκλήρωσης των επιλέξιμων δαπανών.
  - 6.2. Επενδύσεις που δεν θα ολοκληρώνονται μέχρι την καταληκτική ημερομηνία που δηλώνεται, δεν θα λαμβάνουν δημόσια ενίσχυση.
  - 6.3. Εάν διαπιστωθεί αθέτηση συμβατικής υποχρέωσης ή εγκατάλειψη του επενδυτικού προγράμματος ή μη ολοκλήρωση του μέχρι την καταληκτική ημερομηνία, ο Οργανισμός δικαιούται άμεσα και χωρίς προειδοποίηση να απαιτήσει πληρωμή της εγγυητικής και αυτόματα η αίτηση απεντάσσεται από το Μέτρο και ο Δεύτερος Συμβαλλόμενος αποκλείεται από επόμενες προκηρύξεις του Μέρους.
  - 6.4. Σε περίπτωση που ο Δεύτερος Συμβαλλόμενος αποφασίσει να προχωρήσει στην αγορά/ υλοποίηση άλλης/άλλων από την/τις εγκριθείσα/σες επενδύσεις ιδίων ή υπέρτερων προδιαγραφών, οφείλει να ειδοποιήσει εγγράφως εκ των προτέρων τον Πρώτο Συμβαλλόμενο και να λάβει σχετική έγκριση. Σε περίπτωση που το αίτημα εγκριθεί, η δαπάνη για τις νέες επενδύσεις δύναται να υπερβαίνει τη δαπάνη των αντίστοιχων επενδύσεων που δεν θα υλοποιηθούν σε ποσοστό μέχρι και 10% για κάθε επένδυση ξεχωριστά για μηχανήματα/εξοπλισμό και σε ποσοστό μέχρι και 15% για οικοδομικές εργασίες/κτιριακές υποδομές, το οποίο θα υπολογίζεται στο σύνολο των εγκριμένων επενδύσεων.

Ο Δεύτερος Συμβαλλόμενος δύναται να αιτηθεί για υπέρβαση της εγκριθείσας δαπάνης σε ποσοστό μέχρι και 10% για κάθε επένδυση ξεχωριστά για μηχανήματα/εξοπλισμό και σε ποσοστό μέχρι και 15% για οικοδομικές εργασίες/κτιριακές υποδομές το οποίο θα υπολογίζεται στο σύνολο των εγκριμένων επενδύσεων, για τις επενδυτικές δράσεις που υλοποιεί επακριβώς όπως περιγράφονται στην Συμφωνία Δημόσιας Ενίσχυσης, υπό την προϋπόθεση ότι θα έχει την εκ των προτέρων έγκριση του Πρώτου Συμβαλλόμενου.

Και για τις δύο περιπτώσεις η έγκριση αύξησης του ποσού, θα γίνεται υπό την προϋπόθεση ότι υπάρχει διαθέσιμο ποσό στον προϋπολογισμό.

- 6.5. Αγορές κτιρίων και υποστατικών από πρόσωπα που συνδέονται υπό την έννοια του άρθρου 33 του περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμου του 2002 δεν αποτελούν επιλέξιμες επενδυτικές δράσεις.
- 6.6. Να συμμορφώνεται με τον «Περί Ελέγχου της Ρύπανσης των Νερών και του Εδάφους» Νόμους του 2002 έως του 2009.
- 6.7. Να συμμορφώνεται με τους «Περί Τροφίμων (Έλεγχος και Πώληση)» Νόμους του 1996 έως του 2011.
- 6.8. Σε περίπτωση διακοπής της λειτουργίας της μεταποιητικής μονάδας πριν από την εκπνοή τουλάχιστον 10 ετών σε περίπτωση παραχώρησης ενίσχυσης σύμφωνα με την παράγραφο 7(i) και (iii) ή 5 ετών σε περίπτωση παραχώρησης ενίσχυσης σύμφωνα με την παράγραφο 7(ii), 7(iii) και 7(iv) του Ενημερωτικού Εντύπου, ανάλογα με την περίπτωση, το σύνολο της καταβληθείσας δημόσιας ενίσχυσης καθίσταται αμέσως απαιτητό, προσαυξημένο με το επιτόκιο που προνοείται από τη σχετική κοινοτική νομοθεσία. Ο καθορισμός της χρονικής περιόδου των 10 ετών ή των 5 ετών, όπως ορίζεται πιο πάνω, αρχίζει να μετρά από την ημερομηνία που ο επιτόπιος έλεγχος διαπιστώσει την ολοκλήρωση των επενδύσεων.
- 6.8.1. Κατά τη διάρκεια της πιο πάνω περιόδου (ως η παράγρ. 6.8) ο Δεύτερος Συμβαλλόμενος δε δύναται να αποξενωθεί των μηχανημάτων ή/και του εξοπλισμού, ή/και των κτιρίων και υποστατικών, χωρίς να εξασφαλίσει εκ των προτέρων τη γραπτή έγκριση του Πρώτου Συμβαλλομένου. Σε αντίθετη περίπτωση, ο Δεύτερος Συμβαλλόμενος οφείλει να επιστρέψει ολόκληρο το ποσό της ενίσχυσης που εξασφάλισε, προσαυξημένο με το επιτόκιο που προνοείται από τη σχετική κοινοτική νομοθεσία.
- 6.8.2. Κατά τη διάρκεια της πιο πάνω περιόδου (ως η παράγρ. 6.8) θα επιτρέπει σε εξουσιοδοτημένους αντιπροσώπους και αρμόδιους λειτουργούς του Πρώτου Συμβαλλομένου ή και άλλων αρμόδιων ελεγκτικών αρχών της Κυπριακής Δημοκρατίας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, να επισκέπτονται ελεύθερα τα υποστατικά της επιχείρησης του προς επιθεώρηση των επιχορηγηθέντων επενδύσεων και να παρέχει σε αυτούς όλες τις αναγκαίες εξηγήσεις, στοιχεία και πληροφορίες.
- 6.9. Ότι όλες οι δηλώσεις του που περιλαμβάνονται στην αίτηση συμμετοχής και τα έγγραφα που συνοδεύουν την αίτηση συμμετοχής είναι αληθή.
7. Ο Δεύτερος Συμβαλλόμενος έχει υποχρέωση να επιτρέπει εκ των υστέρων έλεγχο από εντεταλμένους ελεγκτές του Οργανισμού, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 485/2008 του Συμβουλίου, της 26ης Μαΐου 2008, περί των ελέγχων, εκ μέρους των κρατών μελών, των πράξεων που αποτελούν μέρος του συστήματος χρηματοδοτήσεως από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων. Στα πλαίσια του προαναφερόμενου Κανονισμού, ο Δεύτερος Συμβαλλόμενος, επιπρόσθετα με τις υποχρεώσεις του που αναφέρονται στον εν λόγω Κανονισμό και στο Ενημερωτικό Έντυπο, έχει υποχρέωση:
- 7.1. Να φυλάσσει τα εμπορικά έγγραφα του για τρία τουλάχιστον έτη, που υπολογίζονται από τη λήξη του έτους της κατάρτισέως τους.
- 7.2. Να διασφαλίζει ότι παρέχονται στους εντεταλμένους ελεγκτές όλα τα εμπορικά έγγραφα και οι συμπληρωματικές πληροφορίες. Τα ηλεκτρονικά αποθηκευμένα στοιχεία πρέπει να παρέχονται σε κατάλληλο υπόθεμα. Όταν το σύνολο ή μέρος των εμπορικών εγγράφων που βάσει του παρόντος κανονισμού πρέπει να αποτελέσουν αντικείμενο ελέγχου, βρίσκονται σε επιχείρηση του ίδιου εμπορικού ομίλου, της ίδιας εταιρείας ή της ίδιας σύμπραξης επιχειρήσεων που διευθύνεται σε ενιαία βάση με τον Δεύτερο Συμβαλλόμενο, ανεξαρτήτως του εάν βρίσκονται εντός ή εκτός του εδάφους της Κοινότητας, ο Δεύτερος Συμβαλλόμενος πρέπει να τα θέτει στη διάθεση των εντεταλμένων ελεγκτών, σε τόπο και χρόνο που καθορίζονται από τον Πρώτο Συμβαλλόμενο.
- 7.3. Να λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα ώστε να διασφαλίζει ότι όλοι οι συνεργάτες του (π.χ. προμηθευτές, υπεργολάβοι, πελάτες, μεταφορείς ή άλλα τρίτα πρόσωπα) φυλάσσουν τα εμπορικά έγγραφα τους, τα οποία έχουν άμεση ή έμμεση σχέση με το αντικείμενο της παρούσας συμφωνίας, για τρία τουλάχιστον έτη, και ότι, εάν τους ζητηθεί, παραθέτουν τα εν λόγω, εμπορικά έγγραφα για σκοπούς διασταυρωμένου ελέγχου σύμφωνα με άρθρο 3 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 485/2008.
- Για σκοπούς του παρόντος άρθρου οι έννοιες των ορισμών «εμπορικά έγγραφα» και «τρίτο πρόσωπο» δίδονται στο άρθρο 1, παράγραφος 3 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 485/2008.

8. Ο ΚΟΑΠ κοινοποιεί στην Επιτροπή όλες τις παρατυπίες εκ μέρους των αιτητών που διαπιστώνονται σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1848/2006 της Επιτροπής, της 14ης Δεκεμβρίου 2006, σχετικά με τις παρατυπίες και την ανάκτηση των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών στα πλαίσια της χρηματοδότησης της κοινής γεωργικής πολιτικής και της οργάνωσης συστήματος πληροφόρησης στον τομέα αυτό καθώς και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 595/91 του Συμβουλίου. Η έννοια της «παρατυπίας» είναι εκείνη που δίδεται στο άρθρο 1 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 2988/95 της 18ης Δεκεμβρίου 1995, σύμφωνα με την οποία παρατυπία συνιστά κάθε παράβαση διάταξης του κοινοτικού δικαίου που προκύπτει από πράξη ή παράληψη ενός οικονομικού φορέα, με πραγματικό ή ενδεχόμενο αποτέλεσμα να ζημιωθεί ο γενικός προϋπολογισμός των Κοινοτήτων ή προϋπολογισμός διαχειριζόμενος από τις Κοινοότητες είτε με τη μείωση ή ματαίωση εσόδων που προέρχονται από ίδιους πόρους που εισπράττονται απευθείας για λογαριασμό της Κοινότητας, είτε με αδικαιολόγητη δαπάνη. Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα του Δεύτερου Συμβαλλόμενου και/ή τρίτων προσώπων δύναται να κοινοποιηθούν στην Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1848/2006 της Επιτροπής της 14ης Δεκεμβρίου 2006, καθώς και με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1469/95 του Συμβουλίου της 22ας Ιουνίου 1995. Η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) με τη σειρά της δύναται να κοινοποιήσει τα δεδομένα αυτά στις αρμόδιες αρχές άλλων κρατών μελών, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1469/95 και το άρθρο 7 των κανόνων εφαρμογής του.
9. Η χαρτοσίμανση της παρούσας συμφωνίας θα βαρύνει το Δεύτερο Συμβαλλόμενο.
10. Όλοι οι όροι της παρούσας Συμφωνίας είναι βασικοί και ουσιώδεις και σε περίπτωση παράβασης τους, πέραν από οποιαδήποτε άλλη θεραπεία, δικαιούται το αναίτιο μέρος να τερματίσει τη συμφωνία και /ή να απαιτήσει αποζημιώσεις.
11. Χωρίς επηρεασμό της γενικότητας του όρου 10 πιο πάνω ή οποιασδήποτε άλλης πρόνοιας, σε περίπτωση παράβασης οποιουδήποτε όρου της παρούσας συμφωνίας από τον Δεύτερο Συμβαλλόμενο, ο Δεύτερος Συμβαλλόμενος υποχρεούται να επιστρέψει στον Οργανισμό όλα τα ποσά που πληρώθηκαν προς αυτόν υπό μορφή ενίσχυσης, προσαυξημένα με το επιτόκιο που προνοείται από τη σχετική κοινοτική νομοθεσία.

Σε επιβεβαίωση και πιστή τήρηση των πιο πάνω όρων, οι Συμβαλλόμενοι θέτουν τις υπογραφές τους πιο κάτω:

.....

(.....)

**ΠΡΩΤΟΣ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΟΣ**  
Συμβούλιο Αμπελοοινικών Προϊόντων

.....

(.....)

**ΔΕΥΤΕΡΟΣ/Η ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΟΣ/Η**

**ΜΑΡΤΥΡΕΣ**

1. ....

(αρ. ταυτότητας) .....

2. ....

(αρ. ταυτότητας) .....